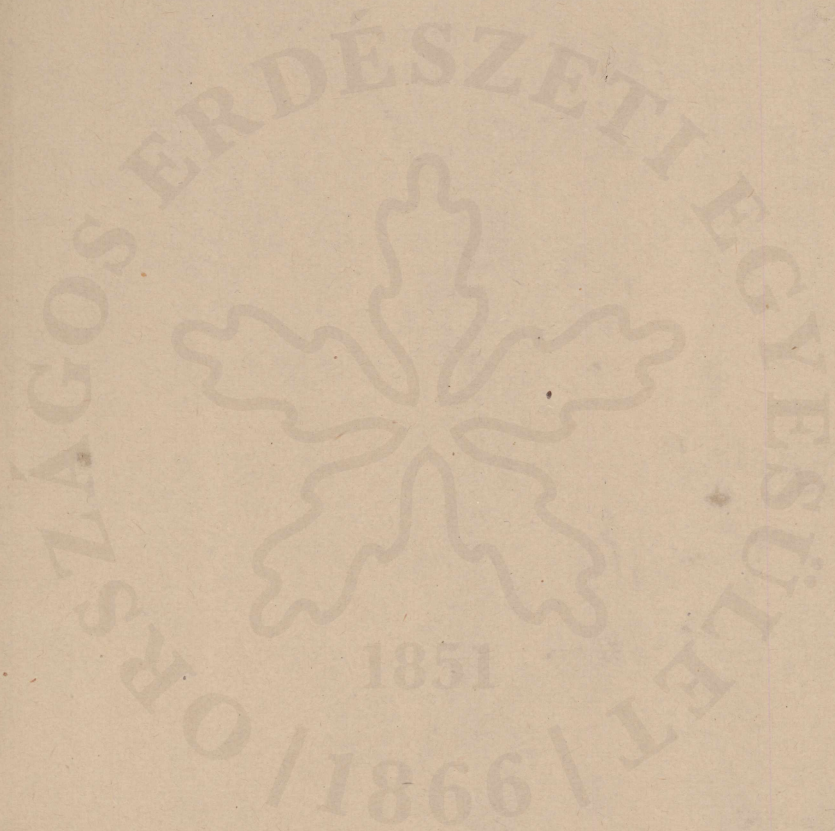
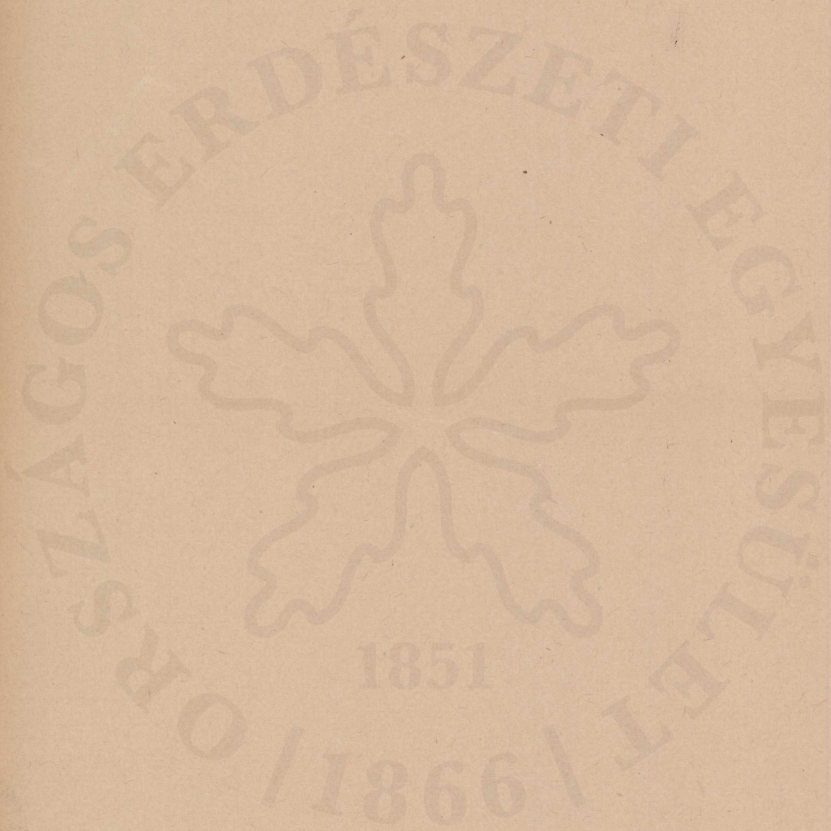

Ák 4132 SZ. MAGYAR ERDŐGAZDA 1924

Magyar Erdőgazda

BORSOD-GÖMÖR-HEVES (TISZAJOBPARTI) VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Fűfőrkömlős, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtófelállítás könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.Szerkeszti:
Onczy LászlóÉvi előfizetési díjak
Tagoknak 5000 korona. Nem tagoknak 10,000-korona.
Egyes szám ára 1200 korona.

OEE Könyv

M. E. I. 20

Az erdőgazdasági érdekképviselet

hiánya napról-napra érezhetőbbé válik.

A saját érdekek egyoldalú védelme, mely bizonyos terjeszkedési vágyak kedvezőbb életfeltételek biztosítására irányul, — mindig támadást jelent az érdekkörön kívül, de vele mégis vonatkozásban álló másik csoportra.

Ez ma az erdőgazdasági helyzete a mezőgazdasággal szemben, mióta ennek kamarái a működésüket megkezdték.

Amint elismerés illeti meg őket a munkájukért, annyira gáncsolható a mi tértelenségünk.

Ezen sorok megírására aprosként a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamará — azon határozata szolgálat, melynek indoklását szövezerint közöljük:

»Az erdőkezelésről alkotott törvény rendelkezéseinek a betűi szemléhez bürokratikus szigorúsággal alkalmazkodó erdészeti szemlézet elfogult intézkedése az erdő kihasználását sok birtokos részére lehetetlenné teszi. Ott, ahol az erdő a mezőgazdasági üzem nélkülözhetetlenül szükséges kiegészítő tényezőjét alkotják, ott a használhatóságát ne csupán az erdészeti szempontokat féltékeny szemmel s tulhajtott szigorúsággal néző erdészeti apparátus legyen hivatva megállapítani, hanem legyen abba beleszólása a mezőgazdasági kamaráknak is.«

Nem akarunk ma vitába szállni, hogy a javaslattevőnek igaza van, vagy sem? hogy a »nélkülözhetetlen szükségéből« fakadó kihasználás az erdő fenntartásával és szakszerű kezelésével összeegyeztethető-e? s hogy tényleg annyira elfogult s egyoldalú az erdészeti apparátus? Most csak azt a kérdést tesszük fel, hogy hol kellett volna ezeknek a szavaknak elhangzania?

Egyedül az Erdőgazdasági kamarában!

Az erdőgazdasági érdekképviseletről benyújtott javaslatnak lehetnek hibái, de az nem ok, hogy ad graecas calendae fektüdjének el, amikor-arra oly nagy szükségünk van.

Ma nincs meg az a fórumunk, ahol ez a kritika elhangozhatott — és ha a hibák tényleg fennállanak, a tulajdonos meghallgatás nyherhetet volna.

Az erdőbirtokosok így a mezőgazdasági kamarához kénytelenek fordulni. Ez a mi fokozatos gyengülésünket jelenti az ő erőssedésükkel szemben.

Ugyeink lassan átcsúsznak ahhoz a képviselőhez, ahol az érdekeltektől kifolyólag más látószögéből nézik s bírálják az erdőgazdasági kérdéseket.

A jelenlegi szótlán védtelenségünk oly eltolódást hoz majd létre — hamis képt adva az erdőgazdálkodás követelményeinek, — melyet később mind nehezebb lesz helyrehozni.

Ragaszkodnunk kell a kamara mielőbbi felállításához!

Kérjük tehát a kormányt, hogy az érdekeltek meghallgatása s véleménye alapján vonja revízió alá a meglévő javaslatot s terjessze azt mielőbb a nemzetgyűlés elé.

A novellához.

A Magyar Erdőgazda a minap szava tette és az Országos Erdészeti Egyesület gyűlésén is szóba került, hogy a fölbirtok-reform novellában törvénybe akarják iktatni az erdőben való legeltetés jogát. Hiába- valónak bizonyult mindéddig az erdőgazdaságnak ez ellen való tiltakozása.

A javaslatból azonban még nem vált törvény, sőt a tárgyalásnak félbeszakítása némi időnyerést jelent. Szükségesnek tartom, hogy az utolsó pillanatban még újra felvesszük az ellen való merészlet ellen, melyet a mezőgazdaság — ugyánlakszik a kedvező konjunktúrában való bizakodással — ellenünk intéz ebben a kérdésben, amely köztudomás szerint régen ütközöpontra az erdészeti és a mezőgazdasági érdekeknek és törekvéseknek.

Érdekes és a hazai viszonyainkra felelté jellemző tény az, hogy az erdőgazdaság többet foglalkozik a legeltetés kérdéssel, mint a mezőgazdaság. Egyes kiváló mezőgazdák ugyan nagyon értékes könyveket, illetőleg tanulmányokat írtak a legeltetésről, de a gyakorlati mezőgazdaság széles körében ezek jóformán teljesen hatástalannak maradtak és aki nyitott szemmel figyeli a magyar legelőket, (dicséret a kevés kivételnek) megdöbbentő képet lát. Ha pedig a falu lakosságával beszél az ember erről a kérdéssel, úgy nem azt hallja, hogy tenni kellene már végre valahára valamit a legelők karbantartására és feljavítására, hanem hogy a legelő problémája csak az erdőnek megnyitásával oldható meg. Ennek a fel-fogatásnak következménye a mostani törvényjavaslat is, egyttal ez magyarázza meg azt, hogy az erdőgazdaság miért foglalkozik annyit, illetve kénytelen foglalkozni ezzel a kérdéssel.

A fogantatást a kérdés felvetéséhez mindig a »végszavak« jelszava adja. »Csak mint utolsó, legutolsó kiált« óhajthat igénybe venni az erdőt »elkerülhetetlen szükség esetén« és ezzel a kétségtelenül nagyon tetszetős jelszóval félrevezetik meg a józanul és higgadtan gondolkodókat is, mert ugyebár természetes, hogy a »végszavak« elhárítására mindenkinek meg kell hoznia a maga áldozatát is.

De vajon fennforog-e a végveszély akkor és ott, amikor és ahol azt olyan nagyon hangoztatják?

Csak meg kell nézni annak a községnek a legelőjét, amely deputációban kéri a minisztert, hogy szabadítsa be a jószágjait az erdőbe, meg különben éhen pusztul! Soha ennél szomorubb képet akár túl a Duna dombvidékén, akár az Alföld homokján. Az első helyen gálaöngy, kőöngy, vaktor, sóskaborbolya és egyéb hásonzalan cserjéknek sokszor szerderindított összefont, áthatolhatatlan sűrűségei díszlenek, meg a vakondtársas halmok szétszórása is ritka eset, de viszont a marhának elhullottat ürülékét nagyon gondosan összeszedi a pásztor és értékesíti annak talajjavító tulajdonságait — máshol! — mert ez a fizetés! Az Alföld »járásain« pedig vagy nyílt homokot látunk, amelyeken csak itt-ott zöldel egy kicsi sziget, az is csak április, májusban, ha pedig összefüggő gyepek borítják a talajt, az tele van a tüskés királydinnye sovány hajtásaival, vagy a tövises iglic szúrós, száraz cserjével. Bokrok kivágása, tisztítás, gondozás, az iglic kipusztítása... ugyan ki gondolja komolyan, hogy ilyesmik is talán lehetséges volna és ha a fainésg kiénszerítette némely helyen a vén bokrok kivágását, a sarjhajtása mégis csak ott maradt, mert hiszen nem ad tűzre valót.

Ezért kell törvénybe iktatni az erdőben való legeltetés jogát!

Hiábavaló lesz az erdőgazdaságnak minden törekvése, hiábavaló az Alföld fásítása, a kopár területek erdősítése, mert többet fogynak veszíteni a legeltetés révén, mint amennyit nyerünk az erdősítés vámián, hogyha a törvény betűjére való hivatkozással megkapják gazdáink annak lehetőségét, hogy kényszerítethet minket arra, hogy nyissuk meg erdeinket.

Ne allassuk el a saját magunk lelkiismeretét avval, hogy csak »az elkerülhetetlen szükség« esetére szól az engedély.

A »végszavak« nem kell törvény, nem kell engedély, mert a szükség törvényt bont, de itt az engedély csak arra lesz jó, hogy fogantatni lehessen kapni. Arra pedig már van tapasztalatunk bőven, miképpen lehet élni, helyesebben visszaélni — megfelelő politikai konjunktúrák kellő kiaknázásával — hasonló helyzetekben.

Most mi jelent a legeltetés az erdőben? azt e lapok olvasói előtt nincs mi tárgyalnom. Erre is elég példánk van, amelyekből megtanulhattuk, hogy évtizedek állandó konzervatív munkája sem volt még elegendő ahhoz, hogy erdeinkből elüntsünk az ez-előtti legeltetés átkos hatásait.

Nem is ez e célja szavaimnak, hanem az, hogy beálljak én is azok sorába, kik hangosan hirdetik, hogy fel kell emelnünk tiltakozó szavunkat újra és újra, mert

magunkra vessünk, hogyha unokáinknak majd meg kell siratniok a mi közömbösségünket, vagy tehetetlenségünket.

Roth Gyula.

Pályázat.

Borsod-Gömör-Heves (Tiszajobbparti) Vármegyék Erdészeti Egyesülete 100,000 K-ás pályadíjat tűzött ki az 1924. év során e lap hasábjában megjelenő legjobb erdőgazdasági vonatkozású cikkre.

Az 1923. évi 50,000 K-ás pályadíjunk nyertese **Lippóczy Béla** m. kir. főerdőnök lett, kinek »Apoljuk és neveljük az erdőt« című cikkét minősítette a bíráló bizottság a legjobbnak.

Összinté örömmel gratulálunk. A bírálók nagy elismeréssel emlékeztek meg az R-r jelzés alatt lapunk legutolsó számában megjelent »Tölgy erdeink terjesztése« című cikkről is, melynek helyes nézőpontjait, kifejezésre juttatott eszméit s az adott irányelveit tartják különösen figyelemre méltónak.

Az általános kereseti adó

végrehajtási utasításának az erdőgazdaságra vonatkozó sérelmes intézkedéseit orvoslándó, egyesületi az alábbi beadványt intézte a pénzügy- s a földmívelésügyi miniszter urakköz:

Nagyméltóságú Miniszter úr!

Borsod-Gömör-Heves Vármegyék Erdészeti Egyesülete november hó 26-án tartott évi rendes közgyűlésének határozata alapján azon tiszteletteljes felterjesztéssel fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy az általános kereseti adó végrehajtási utasításának 3. §-ában foglalt s alább felhozott erdőgazdasági sérelmet megvizsgálni és azt megszüntetni méltóztatassék.

Az általános kereseti adóról szóló 1922. évi XXIII. t. c. l. fejezete, 2. §-a szerint nem tartozik az általános kereseti adó alá a földadó alanyainál az erdőgazdasági termelés s az ezekkel kapcsolatos mellékparágák jövedelmei, ha azok a saját nyers termékeiknek ipari feldolgozás nélkül való eladására szorítkoznak.

A végrehajtási utasítás (1922. évi 18,000 sz.) 15. §-ának első s harmadik pontja megerosítja a törvény fentebbi rendelkezését, kifejezetten megemlítvén, hogy az az erdőbirtokos, aki saját érdekében eszerháttással, faszénégetéssel, tűzifa, bányafa, karó előállításával és eladásával foglalkozik anélkül, hogy a faanyagot fűrészmalomban dolgozná fel, ebből származó jövedelme után általános kereseti adót nem fizet.

Az utasítás 3. §-ának 3. pontja viszont ezzel szemben adó alá vonja azokat a jövedelmeket, amelyekhez a birtokos úgy jut hozzá, ha erdejének fájából deszkát, dongát, zsinylet, épüleltát, távíróoszlopot,

párkért, vagy talpát és fűrészmalomban felaprított tűzfát termel.

A két szakasz értelmezésében lényeges eltérés van. Míg a 15. § szerint csupán a gépipari feldolgozással nyert termék eladásából származó jövedelem tartozik kereseti adó alá, s a kézi erővel történő termelés mellől ez adó alól, addig a 3. § a kézi erővel termelt dongát, zsinylet, épüleltát, távíróoszlopot, talpát kereseti adó alá vonja.

A fennírózó elhatározat bátorodokunk néhány példával is megvilágítani.

Az előlába ledöntése és kézi erővel történő felfűrészelése által — tehát egy és ugyanazzal a munkával — épüleltát, bányafát, vagy távíróoszlopot nyerhetünk. A bányafa az utasítás 15. §-a szerint adómentes, míg az épüleltá és a távíróoszlop adóköteles. Tehát ugyanaz a feldolgozás hol adómentes, hol adóköteles.

Ha a műfának felhasználásával karót állítunk elő, adómentességet élvezünk; viszont ha hasonló munkával dongát, vagy zsinylet termelünk, akkor már az utasítás 3. §-a szerint adót kell fizetnünk.

Az östermelés más ágazatainál azt látjuk, hogy kizárólag azon üzemeket vonja adó alá, ahol gyárpárszerű feldolgozásról van szó, (szesz-, sör-, cukor- és sajtgyártás) míg a gépek nélkül előállítható termékeket (vaj, turó, must, bor, stb.) az adó alól mentesítik.

Nem szenved kétséget, hogy e törvény a gépipari feldolgozást nem igénylő östermelést mentesíteni kívánta az általános kereseti adó alól, aminek azonban az utasítás 3. §-a — sajnos — ellentmond.

E visszásságoknak megszüntetése érdekében arra kérjük-telhat Nagyméltóságodat, méltóztatassék a 3. §. szövegését módosítani, hogy a 15. §-nak megfelelően csupán a fűrészes, illetve az erdőgazdasági gyári üzemek termékeit vonassanak a kereseti adó alá, hogy a kézi erővel előállított fagyártmányok e címen igaztalanul ne legyenek megadóztathatók.

Egyesületi hírek.

Tagdíji és előfizetési díjak az egyesület folyószámjára javára a Magyar Általános Hitelbank fiókjához Sátoraljaiúj helyreldők be.

1924. évi január hó 1-ével új előfizetési évet nyitunk.

Az előállítási költségek emelkedése miatt a Magyar Erdőgazda évi előfizetési díja

**tagoknak . . . 5,000 K.
nem tagoknak 10,000 „**

**Tagdíj az 1924. évre 1000 K.
Alapító tagdíj . 100,000 K.**

Ugy a tag mint az előfizetési díjak mellett a szives beküldését kérjük.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések **Schudich Nándor** uradalmi főerdőmérnök, egyesületi titkár Fűzér, u. Fűzérkömlös,

a lapunkat érintő közlemények pedig **Önczy László** urad. erdőtanácsos Fűzérkömlös, Abauj-Torna vm. címre intézendők.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1923. évi december hó 19 én megtartott közgyűlésén egyesületünket báró Waldbott Kelemen elnök és Önczy László ügyvezető alelnök képviselték, amely alkalommal ányújtották az O. E. E. elnökségének a „Kereseti adó végrehajtási utasításá» sérelmeit tárgyaló s e lapszámunkban közzételt azon beadványt, melyet egyesületünk a pénzügy- s földmívelésügyi miniszter urakköz intézett.

Az alábbi lap- és tagdíj befizetésekét nyugtatjuk:

Aáron, Oktávian td. ld.	6000 K.
Barna Andor td. ld.	6000 K.
Bartha Deszö td. ld.	6000 K.
Bárányi Károly td. ld.	6000 K.
Bencez Pál td. ld.	13,200 K.
Buchalla Jenö td. ld.	12,000 K.
Egry József td. ld.	700 K.
Farkas Jenö td. ld.	6000 K.
Fixek Jenö td. ld.	6000 K.
Földváry Miksa td. ld.	6600 K.
Fridli Ernö td. ld.	6000 K.
Kalivoda Andor td. ld.	6000 K.
Gróf Károlyi László tiszavideki erdeszte	40,000 K.
Nehai gróf Károlyi György erdőhivatala td. ld.	1200 K.
Gróf Károlyi István td. ld.	10,000 K.
Lenchéz Endre td. ld.	6000 K.
M. kir. honv. kincst. erdőmérnöki hivatala td. ld.	6000 K.
Máté Ferenc td. ld.	6000 K.
Mudrovich Ferenc td. ld.	6000 K.
Nagy József hd.	12,375 K.
Nagy László td. ld.	6000 K.
Ozsváth Mihály td. ld.	6000 K.
Palla Zoltán td. ld.	6000 K.
Péczeli Mihály td. ld.	6000 K.
Péterfay József td. ld.	6000 K.
Ruthényi Károly td. ld.	6000 K.
Soltész Hugö td. ld.	6000 K.
Szeöts Bela td. ld.	6000 K.
Várallyay Gizella ld.	1200 K.

Juhn Róbert és Társa
Sátoraljaiúj hely
Andrássy-u. 2. Interurbán telefon 75.

Épület, tűzifa és szénnyagkereskedök, teher és személy

autófuvarozási vállalat.

Szállítunk bármely magyarországi állomásra faszenet, tűzfát, talpát, dongát stb.

Elvállalunk nagyobb fakitermelésnél és szénbányánál teherautó szállítást.

Sürgönycim: „Autófa“ Sátoraljaiúj hely.

Kérjük az uradalmakat és tagtársakat, hogy a szakmánkat érdeklöz hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Innen-onnan.

— Az Országos Erdészeti Egyesület öszi tisztújító közgyűlését az elmúlt év december havában tartotta meg.

Elnöke: gróf Széchenyi Bertalan,

I. alelnöke: Terfi Bélát,

II. alelnöke: báró Inkey Pált,

választmányi tagokul: gróf Andrássy Sándort, Beyer Jenőt, Bodor Gyulát, Csupor Istvánt, Doroszlay Gábort, Eránosz Antal Jánost, hg. Eszterházy Pált, Huszár Tibort, Karafiath Jenőt, Káarsay Károlyt, Kiss Ferencet, Kovács Gábort, Onczay Lászlót, gróf Pallavicini Anfolót, Papp Bélát, Rimler Pált, Szabó Józsefet, dr. Hammersberg Gézát és Ulreich Gyulát választották meg.

Minden tradíció ellenére az I. alelnöki szék betöltésénél ezuttal először mellőzték az erdészeti főosztály vezetőjét.

Amikor a választás eredményét, mint többségi akaratot el kell fogadnunk, tárgyalásúgra törekedvén, ezuttal csak arra akarunk rámutatni, hogy nem tartjuk jónak az évtizedek kialakult s helyesnek bizonyult rendjét máról holnapra eldobni s vele a békés együttes munka lehetőségét felborítani.

Az Országos Erdészeti Egyesület az anyagiak hiányában eddig is tétlenségre volt kárhoztatva. Most még jobban meggyengül. Mert amint halljuk, a választásból kifolyólag maga az elnök s több választmányi tag máris lemondott.

Gyenge sorainkat ez még jobban meg fogja bontani s az eddigi egységes front kifele nem fog tudni többé olyan feszítő erőt produkálni.

Mint szomorú jelenséget kell megemlítenünk, hogy az egyesület titkára, mert a megélhetéséhez szükséges anyagiak biztosíthatók nem voltak, állást volt kénytelen másutt vállalni s így az Országos Erdészeti Egyesület azt a függelenséget, mely ez állás conditio sine qua nonja, az alapszabályok ideiglenes felfüggesztésével feladta.

Ez oly nagy defectusa az illusztris egyesületnek, hogy ennek mielőbbi reparálását az illetékesek figyelmébe kell ajánlanunk.

— A termelési egységáruk újbóli emelkedésével számolhatunk be.

A tűzifa üm.² ért ... 4000—5400 K.-t,
a 2,5 m. h. talpfa drb.-ért 1600—1800 "
a 2,2 " " " 1200—1300 "
az 1,3 " " " 400—450 "
a donga 1000-ét pedig 170—190,000 K val kell fizetni.

A kantine az árakban bennfoglaltatik.

— Az Országos Gazdasági Munkás-pénztár (és nem a Kerületi Munkás- és Balesetbiztosító Pénztár) kötelező biztosítása alá tartoznak a m. kir. földm. miniszter 14,350/1923. sz. körrendelete értelmében az erdővédek, vadőrök, a gazdasági külső cselédek — még akkor is, ha egyszersmind háztartásbeli (udvaros) munkát is végeznek. Ugyanitt biztosítandók baleset ellen a gazdaságok szegődményes iparosai (kovács, bogár) s a gazdasági gépek mellett alkalmazott munkások.

— Földadó és vagyonváltság fejében fizetendő búzaérték az Országos Pénzügyi Tanács az 1924. évi január, február és március hónapokra terjedő érvényességgel q.-ként 100,000 K ban állapította meg.

— Az 1923. évi tűzifaárak. Hasábfia 100 q.-ként ab feladó állomás:

január végén	76—80,000 K.
március " "	125—135,000 K.
június " "	270—290,000 K.
szeptember végén	840—900,000 K.
december " "	950—1,000,000 K.

— A Budapest, Erzsébetfalva és Csepel gyártelepre irányított tűzifaáldemények 20%/os fuvardíjkezdvényben részesülnek.

GŐZEKE

— részleteket mindenféle gyártmányú gőzekéhez készít és szállít precíz kivitelben, acél fogasrúnyokat és mindenféle ekvaszakat, SODRONYKÖTELEKET

Szilági és Diskant gépgyára Miskolcon

Eladó: 5-ös „KEMNA” eke altalajturóval.

Elsőrendű, egyéves

csertölgycsemete eladó.

Ezrenkint 50 kg. búza tőzsdei ára, csomagolva, ab Pápa vasuti állomás. Legkisebb szállítható mennyiség ötezer darab, húszezren felül tíz százalék engedmény.

Pannonhalmi főapátság erdőgondnoksága

Pápakovácsi (Veszprém vm.)

Magyarországon legnagyobb, modern, berendezett fenyőmagpergető!

Kőszegi Fenyőmagpergetőgyár

Kőszeg, Vas megye.

Ajánl legmegbízhatóbb, legmagasabb csiraképességgel bíró

tűlevelű-lomblevelű erdei vetőmagot,

gyümölcsmagot,

erdészeti csemetéket és gyümölcsvadoncot.

Erdei-Fekete-Banks és Luczfenyőmagvak!

NÉVJEGYEK

eljegyzési értesítések, lakodalmi és báli meghívók, művek, folyóiratok, mérlegek és mindennemű nyomtatványokat izléses kivitelben készít a

Keresztény Sajtóvállalat
könyvnyomdája Sátoraljauhely.

Magyar Erdőgazda

BORSOD-GÖMÖR-HEVES (TISZAJOBPPARTI) VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Füzérkőmlés, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhegy, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczy László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 5000 korona. Nem tagoknak 10 000 korona.
Égyes szám ára 1200 korona.

Az erdő

szeretetének, megbecsülésének nagy hiányát érezzük. Hiányzik az a magyarból, akár a fejevel, akár a kezével szolgálja a hazát.

Ókát keresve azt látjuk, hogy az erdő fogalmával, életszükségleteivel s jelentőségével vajmi kevesen vannak a hivatásosok kívül tisztában.

De ne is csodálkozunk!

Iskoláink tantervében a mai napig a hazai fafajoknak az erdőnek egy szót sem szenteltek.

Középiskoláink természetrajza a békától a fümei cápáig, valamint a különböző dudvák s gyomokból igazán nagyon alapos oktatást ad a különböző alfajok s rendszerekről csodálatos tájékozódást mutatók tanulni vágyó fiataljainknak.

De a hazai fafajokból az egy „karácsonyán” kívül a magyar diák más fát bizony nem ismer. Az erdő előtté csak mint kiandulóhely ismeretes s a fa az az alany, amelyre bicskjával nevének kezdőbetűit vési.

Pedig a nünükék, cicindellák, gyermekláncú, fősóska ismeretnél sokkal fontosabb, ha papjaink, fősólagabroink, bankdirektoraink, tanítóink stb. a hazai erdőről s annak fáról hoznának legalább is ennyi ismeretet a gyakorlati pályájukra.

Szomorúan kell megállapítanunk, hogy közügyeink intézőinél az elmaradt tanítás hiányát nagyon is érezzük s még szomorubb az, hogy a befutó generáció sem fog többé ly irányu készületét hozni magával.

Ez az oka, hogy a megmaradt magyar erdőt csak a kiapadhatatlan jóvedelmi forrás s a véletlegileg nyuzható adóalany szemüvegén nézik s hogy a parlamentben az erdő legeltetését — minden tévedése dacára — szó nélkül fogják törvénybe iktatni. Amilyen hiba, hogy középiskoláink tantervéből e studium kimaradt eddig, annyira megbecsülhetetlen az is, hogy népiskoláink ismételői, a leendő „kisgazdák” az erdőről, a fáról soha okos oktató szót nem hallottak.

A magyar parasziban valami ősi ösztön maradt meg! Ma is úgy irtán az erdőt, mint a település idején. Nem barátja, kimondott ellensége annak.

Fát nem iltet, erdőt nem telepi!

Nemcsak akkor vágja a fát, amikor arra szükség van (pedig hányszor van rá szüksége!) hanem belevág akkor is, ha éppen csak elhalad mellette.

Szomorúan beszélő adatokat kapnánk, ha egy év erdőkaróztatásról statisztikát állítanánk össze.

Az erdőt ért kár számszerűleg oly jjesztő summát tesz ki s az erdőgazdálkodás rendje elleni pusztítás oly nagy mérvű, amiről azt hiszem, áttekintése legőbbszörnek nincs.

Pedig ha annak az erdőkaróztató magyar-

nak gyermekkorában a fejebe verték volna, hogy a fa mily hosszú idő alatt válik a számára értékes anyaggá s ezért azt nevelni, kinélni s nem oktanulni pusztítani kell, — bizásvat merem állítani, hogy az erdőkaróztatóknál elértük volna azt a minimumot, amelyre német kolléáink okkal annyira büszkék.

A németek dédelgetett kedvence az erdő. Apraja, nagya előtt szent valami az, a magántulajdont abban is egyformán tiszteli s rosszándéku kártevással csak elévél akad egy egy bűnöző.

De azt már az iskolában szívta magába! Ezt a példát kell követnünk. Az iskola nagy feyver, — csak élni kell vele — hisz attól függ a jövőnk.

A megmaradt magyar erdő ellenséget nem bír meg, tehát barátokat kell nevelnünk.

Középiskoláink természetrajzába — a kisebb gyakorlati értékkel bíró anyag szükítése mellett a hazai fák ismerete — nem jelent majd túlterheltséget s a népiskolák ismételőibe minden különböző nehézség nélkül beilleszthető.

E pár sor irásunkat szives figyelmébe ajánljuk a közoktatásunk és földmívelésünk vezetőinek, mint olyat, amiről sok tenni-valójuk közepette — elődeik megfélekedtek.

A lomberdők átfésüléséről

Csonkamagyarorszárg erdőgazdasági fokozatosan rátérnek a szakszerű gyéritekre s ezzel kapcsolatosan a szálalóvágásos gazdaságára. Egy véljük, hogy az ügy érdekében szolgálatot teszünk, ha a mi viszonyainkhoz alkalmazkodó néhány vágásjelölési képet rövidben leírunk, egyben felkerjük skatársainkat, hogy az általuk és a viszonyaikhoz alakult jelölési módokatok szintén leközzölni sziveskednének és az itt előadottakra észrevételeiket megtennék.

A dögysőri uradalom egy-egy erdőgondnokságában évenként több száz hold erdő, mondhatjuk ezer hold kerül átfésülés alá. Az összes vágások kijelölését az erdőgondnok személyesen végrehajtani képtelen. E végből részletesen bejárja a kítüzött vágásokát és csak azoknak kijelölését tartja szem magának, amelyek fokozottabb figyelmet érdemelnek. A többit vezetése alatt az áltizsi személyzetre bizza. Mig az erdőri személyzetet teljes egészében kioktatni nem sikerül arra, hogy a jelölés is mindig az adott helyzethez, simuljon, a főirányelv szem előtt tartása mellett tulajdonképen két jelölési eljárást használnak, nevezetesen a tömeg és a természetes jelölést.

A természetes jelölést az erdőgondnokok, a tömegjelölést az erdőőrök végzik.

A főirányelv az, hogy az erdei talaj teljes megóvás mellett az oly faegyedek

kerüljenek vágás alá, amelyek hivatásukat már betöltötték, vagy a tenyésztés tárgyát nem képezik.

A tömegjelölésnél csak az elnyomott fák kijelölésére szoritkozunk.

Ezzel elérjük azt, hogy erdeink szükséges átfésülése megtörténik anélkül, hogy észrevehető hibákat követnének el, miután a jelölés kivételéhez fokozottabb szakértelem nem szükséges.

Ennél a jelölési rendszernél a főirányelv teljes egészében betartva nincsen, mert például a tenyésztés tárgyát nem képező fák nem tartoznak kivétel nélkül az elnyomott egyedekhez, például a nyár is a kimagaslók közé sorakozik.

Azonban még mindig jobb ez a módzat, mint az egyéni kombinációknak begyakorlottság nélkül teret adni.

A természetes jelölésnél a főirányelv figyelembevételével számba veendő minden tényező, amely az erdő életére kihatással bír. Ebből folyólag ez a jelölési eljárás csak hasonló erdőrésztelneknél lehet szablon. Tekintetbe jön a talaj, a faem, a kor, a sűrűség, a kitétség, az épületi fára való alkalmasság, az *alomtakaró* és természetes

A jelölés keresztültelére nézve általánosságban kimondhatjuk, hogy az északi és nyugati kitétségű erdőben bátrabban mozoghatunk, mint a déli és keleti oldalakon. Továbbá magas növéstü erdőből többet vehetünk ki, mint alacsony, elkurult állományból, még ha a faegyedek sűrűn állanak is. Azonkívül törekedjünk arra, hogy az ágas-bogas csonkfákat fokozatosan, de előbb eltávolítsuk, azonban annak közvetlen környékén más faegyedeket akkor ne jelöljünk.

Az erdőben lévő sziklás, köves, *alomtakaróval* nem fedett részeket a kezelési területből már eleve kapcsoljuk ki. Gyér lombzatos fafeneknél óvatossában járjunk el, mint az árnyékfűrőknel. Ha egyéb ok nem forog fenn, elsősorban az elnyomott fákat jelöljük ki. Végül az erdő átfésülése 5—10 évi időközökben, illetve annyiszor ismétlődhetik, ahányzor az állomány állapota azt megkívánja.

Ennek előrebocsátásával írunk le egy-néhány természetes jelölési eljárást, amely gyakrabban előfordul.

Tölgy elegyedve bükkkel, látható újulat még nincsen.

Nézetem szerint a jelölés megkezdésekor figyelmen kívül kell hagyunk azt az elvet, hogy a tölgyet meghagyjuk.

Amelyik fatörzs kikiványkodik, azt ki kell jelölni, legyen az akár tölgy, akár bükk.

Ha a jelölés tartama alatt netalán azt vennénk észre, hogy a tölgy rovására dolgozunk, akkor kiméletben részesíthetjük.

Bükk elegendő gyertyánnal, észrevehető csepréntések még nem fordulnak elő.

Ilyenkor mindig a gyertyán rovására jelelünk.

A gyertyán egy részét csak akkor hagyjuk meg, ha csoportosan fordul elő és ennek teljes eltávolításával nem kívánt mértékben bevilágítanánk.

Gyertyánnal elegendőtőlgy és bükk. Az élygyertyánosodás jelei már mutatkoznak.

Ez a legnehezebb problémák egyike. Szerény tapasztalatom szerint akkor járunk el helyesen, ha nem a „magasban”, de „lent” a földön, ahonnan a fa életet nyer, keressük a megoldást.

Ha kiindulunk a talajból és az alomtakaró vastagságát figyeljük, hibát nem követünk el. Továbbá, ha kutatjuk és kiküszöböljük azt a kézzel fogható okot, amely az élygyertyánosodás folyamatának előmozdításához járul. Pl. az állandó tilos legeltetés, alomtakaró eltávolítása etc. A bükk talajjavító képessége minden kétségen felül áll. Ellenben a gyertyáné még bizonyítva nincsen. Tehát a bükköt kimélnünk kell. Evégből rendszeresen jelölni csak a tölgyet és gyertyánt lehet. Ha az egyes erdő alatt vastag alomtakaró fekszik, akkor a gyertyán rovasára dolgozhatunk. Ellenkező esetben a természet még segíthet a dolgon, de az emberi kéz egyelőre csak rontat.

A legszebb és legkedvesebb a jelölés, mikor a bükk elegendik a tölgygel és a felújítási folyamat már megindult.

Az ilyen erdőben az utulatot is figyelembe vesszük. Ezért egy-egy visszahagyott fáciás, vagy egy-egy épületi fára nem alkalmas törzs eltávolításával — amely hivatását már ügyis betöltötte — a csemetésnek levegőt adunk.

Ezzel kapcsolatban a közvetlen környéknek többet már csak azért sem jelölünk, mert az ilyen túltartott fa rendszerint úgy sem dől le magában.

Köríssel tarkított lomberdőben

akkor járunk el nézetem szerint helyesen, ha a körítést úgy vesszük, mintha ott sem volna. Kimgasztló, gyér lombozatja a lévő, az erdő lombozatának kiépítésében részt nem vesz.

Nyárral elszórt lomberdőben

a használhatóság és a jövő generáció érdekében a nyárfákat mielőbb szedjük ki. Miután a nyár az erdő boltozata fölé nyúlik, ezért döntése alkalmával legelőbbször a szomszédot is magával rántja.

Talajvédelem szempontjából a nyárfák kitermelésével egyelőre munkánkat be is fejeztük, nehogy az erdőbe túlságosan bevilágítsunk.

Végül emlékezzünk még olyan középkoron felüli gyertyánerdőről, amelyben a bükk, csónkják az állomány egy-két tizedrészeit alkotják.

A szálérdő nevelése megkívánja a bükk mielőbbi eltávolítását, ellenben a keletkező fiatalos érdekében az meghagyandó volna.

Miután a jól vezetett erdőgazdaság nemcsak a jelent, de a jövőt is szem előtt tartja, ezért szerény felőlgásom szerint a bükk megkímélendő.

Mert ha a bükköt kivágjuk, még a lehetőség is kizárjuk annak, hogy egy-két vágásfordulón belül bükkkel vegyes állomány keletkezzen.

Hogy a lomberdő átfűveléséről lehetöleg

Fanam	Mellmagassági átmérő centiméterekben																Összesen		
	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37		39	41
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38		40	42
Bükk	271	221	170	140	60	30	19	16	15	5	6	6	3	2	2	—	1	1	968
Gyertyán	115	95	46	21	13	2	4	3	3	1	3	—	—	2	—	—	1	—	209
Összesen	386	316	216	161	73	32	23	19	18	6	9	6	3	4	2	—	2	1	1277

Minden egyes fára, amelyre a halalos ítélet kimondtuk, mellmagasságban tenyérynél széles mézskarikat festünk. Ez a rendszer azért bizonyult jobbnak, mint a fa-törzsek az egy felölt oldalra való meszelése, vagy jelölése, mert a felülírlat sokkal egyszerűbb, a kijelölt erdő teljes egészében áttekinthető. A hibásan kijelölt

törzsről a mézskarika könnyen letérölhető. A jelölés felülírlata után a kijelölt fának völgy felől gyökéjét lebélyegezzük. Ennek megtörténtével a kijelölt fakitermelése kezdetét veheti, hogy a megmaradt állománynak és az újabb generációnak helyet adhasson.

Lippóczy Béla.

Levél a szerkesztőhöz.

Kedves Bartóm!

Hézagpótló, ügyes kis lapod hozta legutóbb a mindenesetre igen meglepő hírt, hogy az Országos Erdészeti Egyesület I. alelnöki székének betöltésénél először mellőzték országos erdőszetünk hivatalos vezetőjét.

Bármiképpen is helyeslem az ezen közléshez fölött azon megállapítást, hogy nem volt jó és célszerű az évtizedek rendjétől márolnapra felborítani, azt nyugodt lélekkel mégsem vagyok képes elfogadni, hogy az Egyesület eddig tisztán anyagiak hiányában vergődött volna tétlenségben — vállalt mellékfoglalkozásával adta volna fel függetlenségét.

Ha csak azt vesszük figyelembe, hogy a boldog béke idejében mennyi segélyt, jutalmat osztott ki s mennyi egyéb jótékony-ságot és hasznosat gyakorolt az Egyesület, megállapíthatjuk, hogy anyagjában valami nagy hiányt nem szenvedhetett s ennek következményeként nem lehetett tétlenségre kárhoztavá; amint hogy nem is volt. Amennyit bírt, annyit tett is. Hogy többet nem bírt, annak egészen más volt az oka, amit már régen mindenki tudott s amiről minden közgyűlés után voltak személyes megállapítások, eszmecsere, de amiről *fennhangon* soha senki nem merte „elszólni” magát!

Az Egyesület megalapításakor a magyar erdőszet fájának még csak első sziklevele kezdett kibújni; ezt tehát gondolni, védeni kellett. Ki lett volna erre hivatalotabb, ha nem annak megalapítója, a magyar erdőszet magvetője s később, — miután azon idő közben az egyetlen vetőgépet az erdő-

szeti központi igazgatás képviselte, — az államerdőszet hivatalos vezetője.

Természetes, hogy ily módon, ezen időszakban az erdőszet közélet irányításának legkisebb fázisa is a hivatalos központban lett megállapítva. S ehhez oly feltékeny volt a ragaszkodás, hogy hozzászólói is csak — előzetes bemutatásával az elmondandóknak — kivételeseknek engedélyeztetett.

Hogy ily módon az ország erdőbirtokosait, termelőit, kereskedőit, szóval a nem hivatalos erdőszeti kérdéseket is felőelő Egyesület működése teljesen egyoldalú volt, az abban az időben, midőn még a hivatalos erdőszet is ugyszólván először lépett ki az életbe s csak a hazai levegőt szivta és szivhatta magába, — sem feltűnő, sem nagyobb hátrányul nem bírt. Miután azonban b. lapod szerint is: „az évtizedekig kialakult” ezen rend akkor is fennmaradt, midőn ezen évtizedek alatt a nem hivatalos erdőszet érdeklődés, s képzettség is gyors iramban tört előre, — minden elfogultság nélkül könnyen elképzelhető, hogy az Egyesületnek ezen megmaradt központi vezetése — a minden más irányban vétőjával s misztikus elzárkózottságával teremtett lehangoltság s érdektelenségig fokozódott visszavonulás és félreállítás felidézése — valljuk be őszintén — a szabad fejlődést gátolva: közerdőszetünk erősödésének, virágzásának kerékkötője lett. Ezért vergődött s vergődik ma is — helyes megállapításod szerint — az Egyesület tétlenségben s ezért nem adta, — amint nem is adhatta — fel tiltkára vállalt egyéb foglalkozásával függetlenségét.

Ha az Egyesület közönlöny követni fogja azt a helyes és szép külföldi szokást, amely a „Forstadjunkt” próbálkozó szárnnyont,

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

gatását is örömmel közli s ha hibák vannak benne, azokat a következő számban nem restelli az „Oberforstrath” nem ledorongoló, de dédelgetően megértő kollégialással kiigazítani; ha helyt ad apróbb, köznapi, mindenkit érdeklo megfigyeléseknek, akár fedik a hivatalos felosztást, akár nem; — ha a közgyűlés be rendezkedik kontradiktórius, minden véleményét, nézetét, bírálatot — nem hivatalos oldalról is — szabadon kifejthető tanácskozárra; ha a személyes érintkezésnél a többi csillag, vagy „pléhgallér” nem fogja az illetéket feszélyezni abban, hogy a „Forstadjunktus” s a laikus érdeklődőt is keresetlen, megértő szeretettel s vonzó közvetlenséggel iparkodnak szakunk őszinte barátjává meggyerni, akkor nem fog előfordulni, hogy más helyeken s egyletekben rólunk-nélkülünk határoznak, a lap olvasott s a közgyűlések látogatottak, érdekesek lesznek s erdészetünk virágzásnak fog indulni!

Mindezeknek — természetesen — alapja, hogy az Egyesület — lassabb átmenetben — szakított multjával s váljék fényleg szegényi, szenedvé Csonkahazánk összes erdészei érdekeljeinek saját lábán járó és saját magát vezető szabad társaságává s tagjainak egymást tisztelő, segítő, szerető s becsülő családjává.

Hogy azonban cserzésű s időszzerű volt e ezen változás ép' erdészetünket fenyegető, jelen komoly időkben provokálni, arról mindenki számoljon a saját lelkiismeretével!

Telkibánya, 1924. január 19.

Öszinte híved
Craus Géza.

Lapunk legközelebbi számában reflektálunk e levélre. A szerkesztő.

Egyesületi hírek.

Tagdíj és előfizetési díjak az egyesület folyószámjára javára a Magyar Általános Hitelbank fiókjához Sátorlajuhely fizetendők be.

1924. évi január hó l-ével új előfizetési évet nyitunk.

Az előállítási költségek emelkedése miatt a Magyar Erdőgazda évi előfizetési díja

**tagoknak . . . 5,000 K.
nem tagoknak 10,000 „**

**Tagdíj az 1924. évre 1000 K.
Alapító tagdíj . 100,000 K.**

Ugy a tag mint az előfizetési díjak melletti szives beküldését kérjük.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések Schudich Nándor uradalmi főerdőmérnök, egyesületi titkár Füzér, up. Füzérkomlós, a lapunkat érintő közlemények pedig Onozay László urad. erdőtanácsos Füzérkomlós, Abauj Torna vm. címre intézendők.

Alapszabályunk módosítását kéro folyamosdóvanyunk a mai napig az illetékes miniszterium által még nem lett elintézte s díj a Tiszajobparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete elnevezést még mindig nincs módunkban használni.

Tagként való belépésüket — a nyilatkozat beküldésével — a következők jelentétek be az egyesületi titkárhoz: Biró Zoltán ny. miniszteri tanácsos, vezérigazgató Budapest, Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő R. T. Budapest — alapító tagokként. Barna Andor képtalan erdőmérnök Balatonkiliti, Farkas Jenő főpátrásági erdőmérnök Pápakovácsi, Fodor Sándor urad. erdőmérnök gyak. Füzér, Kallivoda Andor m. kir. főerdőtanácsos Kecskemét, Kalocsai főkapitány erdőhivatala Dunok, Mocséry István földbirtokos Gerge, Nagy László erdőtanácsos, érseki erdőfelügyelő Eger, Sklensky Ferenc m. kir. s erdőmérnök Diósgyőr, vitéz Ujváry Géza főkapitányi erdömester Dunok és Vigh József m. kir. erdőtanácsos Topolca — mint rendes tagok. Tagfelvételeket kérték, de belépési nyilatkozatot még be nem küldtek: Berger Nándor, Dufek Pál, Kirchnopfi Ernő, Kiss Ferenc, Kostialik János és Imrik Zoltán.

Az új tagoknak alapszabályszerű beiktatása a legközelebbi közgyűlésünkön fog megtörténni.

Újonnan belépő tagtársainkkal közöljük, hogy a „Magyar Erdőgazda” mult évi lapszámai teljesen elfogytak.

Az alábbi befizetéseket nyugtázzuk:

Alberty János td. ld. 6000 K, Bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola Sopron 5000 K, Beniczky Elemér 1000 K, Béky Albert td. ld. 6000 K, Bély Sándor td. ld. 6000 K, Boros János td. ld. 6000 K, Bradovka Károly td. ld. 6000 K, Bujkai urad. erdészet td. ld. 1200 K, Buttykay Vencel 600 K, Cserniczky Karoly td. ld. 6000 K, Dufek Pál td. ld. 6000 K, Gróf Esterházy Pál 1200 K, Ferenczy Sándor td. ld. 6000 K, Irányi Ármin 100,000 K, Jacekó Endre 15,000 K, Kachelmann Ottó td. ld. 6000 K, Kalocsai főkapitányi erdőhiv. td. ld. 6000 K, Keresztessy József td. ld. 6000 K, Kiss Ferenc td. ld. 6000 K, Kolba Róbert td. ld. 6000 K, Kostialik János td. ld. 6000 K, Köllő Pál td. ld. 5984 K, Közsegi fenyőmagpergetőgyár td. ld. 6000 K, Lessenyi Ferenc td. ld. 10,000 K, Leszik Andor td. ld. 6000 K, Lippóczy Béla td. ld. 6000 K, Mocséry István td. ld. 6000 K, Muha József td. ld. 6000 K, Nagy József td. ld. 6000 K, Nadhera Sándor td. ld. 6000 K, Plathly Imre td. 600 K, Ruzs Dénes 10,000 K, dr. Saad Andor td. ld. 6000 K, Schmotzer Gyula td. ld. 6700 K, Schudich Nándor td. ld. 5980 K, Soós Károly td. ld. 5000 K, Stern Jakab és fiai hd. 20,000 K, Surjánysky Kálmán td. ld. 6000 K, Tomasovszky Imre td. ld. 10,000 K, Tornay Gyula td. ld. 6000 K, Trauer Ervin td. ld. 6000 K, vitéz Ujváry Géza td. ld. 6000 K, Vaitzik Emil td. ld. 6000 K, Velics Gyula td. ld. 6000 K, Vigh József td. ld. 6000 K, Wingert János td. ld. 6000 K, Zsitkovits Antal 10,000 K.

Pályázat.

Borsod-Gömör—Heves (Tiszajobparti) Vármegyék Erdészeti Egyesülete 100,000 K-s pályadíjat tűzött ki az 1924. év során e lap hasábjában megjelenő legjobb erdőgazdasági vonatkozású cikkre.

ÜZLETI HIREK.

Az árak a korona romlásával, de avval nem arányosan emelkedtek. A munka s fuvarbérk vizsont ez aránytalanul követték.

A tüzfűtában, vékony épületfűtában a kereslet fokozódott.

A jó szánutak a kiszállítás tekintetében fölötté kévették.

A donga iránt nagy az érdeklődés.

1. Tüzfűt:

Ab erdő a fa üm-jének ára 25,000 K-nál kezdődik, vidékentén, jó szállítási viszonyok mellett 30—35,000 koronát is felmegy.
Belföldi hasáb ab feladó áll. 1,200,000—1,250,000 K.
Belföldi vevyes ab feladó áll. 1,100,000—1,200,000 K.
Romániai tüzfűt ab befeló áll. 6000—6200 lek
Slovák * * * * * 1000—1050 esk

2. Faszen:

Belföldi la ab feladó állomás 3,800,000—4,200,000 K.
Belföldi lla * * * * * 3,000,000—3,400,000 K.
Romániai ab befeló * * * * * 21000—22000 lek
Slovák * * * * * 2800—3200 esk

3. Műfa:

Ab erdő a tölgy m'-je . . . . . 100—150,000 K.
* * * * * bükk * * * * * 60—80,000 K.

Hazai áru budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m'-je vékonyabb . . . . . 140—170,000 K.
Tölgy gömbölyű fa m'-je 35 cm-nél feljebb . . . . . 190—220,000 K.
Tölgy fourinörök m'-je . . . . . 350—400,000 K.
Tölgy bányfa m'-je . . . . . 140—160,000 K.
Bükk gömbölyű m'-je . . . . . 150—170,000 K.
Kőrís . . . . . 190—220,000 K.
Juhar . . . . . 200—250,000 K.
Éger . . . . . 150—180,000 K.
Qyertyán . . . . . 150—180,000 K.
Akác . . . . . 150—170,000 K.
Nyár . . . . . 130—150,000 K.

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

la tölgy fűrészáru . . . . . 500—650,000 K.
lla * * * * * 450—580,000 K.
Tölgy boules . . . . . 500—680,000 K.
Quarter áru . . . . . 1,000,000—1,100,000 K.
Bükk gözölt, szélezetlen . . . . . 400—460,000 K.
* * * * * szélezett . . . . . 460—500,000 K.
Bükk gözöltten, szélezetlen . . . . . 320—350,000 K.
Fenyő asztalosáru szűk m'-e . . . . . 530—560,000 K.
* * * * * keskeny m'-e . . . . . 500—520,000 K.
Építőanyag széles m'-e . . . . . 420—450,000 K.
Léc, zárlece . . . . . 420—450,000 K.

5. Bogrnárja ab feladó állomás:

Kőrís 15—25 cm. 10,000 kg. 1,800,000—2,000,000 K.
Szil 12—25 * * * * * 1,500,000—1,700,000 K.
Akác 12—25 * * * * * 1,000,000—1,700,000 K.

6. Fagyártmányok termelőinél, ab erdei rakodó:

Donga, gönci 1000 drb. hozzávaló fenékek . . . . . 1,200,000—1,500,000 K.
Keréktáip, búikk 22—24" h. 2 5/8—3" v. drb.-ja . . . . . 1100—1300 K.
Küllő drb.-ja . . . . . 550—650 K.
Kisvasutú talpa 1.1 m. h. drb.-ja . . . . . 1700—1900 K.
* * * * * 1.2 * * * * * 1900—2300 K.
* * * * * 1.3 * * * * * 2600—3000 K.

7. Építési anyag, ab gyár:

Tégla nagyméretű darabja . . . . . 300 K.
* * * * * kisméretű . . . . . 230 K.
* * * * * nagyméretű mészhomok . . . . . 245 K.
* * * * * kisméretű . . . . . 200 K.
Mész q-ja . . . . . 15,400—19,000 K.
Portland cement q-ja . . . . . 22—29,000 K.
Román . . . . . 18,000 K.

8. Gerezna és vad:

Nyúlőr . . . . . 6000 K.
Vidrabőr . . . . . 450,000 K.
Nyestbőr . . . . . 400,000 K.
Rókabőr . . . . . 160,000 K.
Nyúl (bőr nélkül) drb-onként a budapesti vadkereskedőinél . . . . . 20,000 K.

Panaszrovat.

Kérjük tagtársainkat, hogy mindazon eseteket, melyek az erdőgazdaság érdekeit sérik, hozzák tudomásunkra.

Ezek publikálásával az illetékes hatóságok figyelmét akarjuk felhívni s célunk, hogy azok gyors és érélyes orvoslást nyerjenek.

Egy olyan uradalomtól kaptuk az alábbi sorokat, mely az erdőkárosítósközlő igen szenved s minden agilitása dacára sem tud éppen az alábbi panaszolt oknál fogva eredményt elérni:

Az 1879. évi XXXI. t.-c. 73. §-a szerint, ha a lopott dolog értéke, vagy az okozott kár összege 30 forint-ot meg nem halad, úgy a cselekmény erdei kihágásnak minősül, ha pedig azon felül van, úgy az vétséget, illetőleg büntetelt képez. Az első esetben az illetékes bíróság a megyékben a főszoigabírák, második esetben pedig a polgári bíróság.

A kihágásoknál a felesketett erdőőr törvényben biztosított tanuzó ereje — a megtorlást biztosítani tudja, a vétségéknél azok bizonyítására a juris dictio — tanukat kövétel.

Tekintettel, hogy a vétség elkövetéséhez senki tanut nem visz, az erdőőr mellé pedig érthető okokból még egy erdőőr nincs módunkban adni, a nagy kárt okozó bűnös majd mindig megmenekszik.

Legutóbb a lopott fát a vádolt udvarán az erdőőr megtalálta s fel is vette s mert a lopás elkövetésére tanu nem volt, a bíróság a tagadó vádlatot nem ítélte el, mert a talált fat „nem elegendő gyanuoknak” minősítette.

Egy-két ilyen eset után értelmes kártevők gondosan ügyeltek arra, hogy többé ne oly kis kárt csináljanak, amellyel a főszoigabíró elé kerülnek, hanem amely őket a bíróság elé viszi.

Szóval a vétség nagyságával menekültek a megtorlás elől, mert a közigazgatás, mint büntető bíróság 100.000 koronán felül már illetéktelennek jelentette ki magát.

Oly egyszerű pedig ennek a kérdésnek a rendezése! A 30 arany forintokat valórizálni kell, ami ma cc. 500.000 papirkorona körül mozog.

Egy rendelettel meg volna szüntethető a kényelmes illetékességi vita s a szegény gazdáltn erdei bitorló elvénnek megérdemelt büntetésüket.

Innen-onnan.

— Utban a faanyag teljes szabadá tétele felé. Amint közismeretű, a MÁV. talpászükségletének biztosítására pályázatot írt ki.

Hazi erdőbirtokosaink és fatermelőink ugyan nagyon alárendelt arányban (270.000) ajánlottak talpát, mégis — mert a MÁV. részére import talpát biztosítani lehet — a faügyek kormánybiztosa nem intézkedett a talpára alkalmas gömbölyűfa igénybevétele iránt, tehát a gömbölyű haszonfa felett birtokosaink ezuttal teljesen szabadon rendelkeznek.

A tűzfánál a faértékesítő hivatal a tavalyi tartalékolás nagy részét még december elején, utolsó maradékát még az év zárta előtt feloldotta, az idei januári bejelentéséknél

pedig nem élt a tartalékolás jogával. Úgy áll tehát a helyzet, hogy a tűzifa sincs tartalékolva. A birtokos tehát az ezidőszrinti készletét szabadon értékesítheti.

Miután a kormány minden irányban a szabad forgalom felé törekszik, informátorunk szerint mindez előkészület a teljes szabadforgalomra való átérésre.

Mennyiben áll ez? — még nem tudjuk. Mindenesetre az a benyomásunk, hogy a tett intézkedések a velt információt igazolni látszanak.

— **Termelési egységárak január havában:**

tűzifa üm. ³	4000—4500 K.
épületha m. ³	2500—4000 "
2.5 m. h. talpfa drb.	1700—1900 "
2.2 " " "	1000—1200 "
1.3 " " "	500—550 "
keréktaip drb.	200—250 "
küllő " "	100—150 "
járom " "	4000 "
csakánynyel drb.	350 "
zsindey, bükk drb.	30 "
donga (német) akója	4000 "
faszén (a tűzifa közelítésével) q.	3500 "
tűzifa közelítése erdei utakhoz közí szánon	3500—5000 "
Kantia az árakban bennfoglaltatik.	

— **A fatőzsde** közeli megalakulásának komoly híret vesszük. Földrajzi fekvésünk egyenesen praedestinál bennünket arra, hogy Középeurópa fakereskedelmét mi bonyolítsuk le.

Érthetetlennek tartjuk, hogy az üzletmenet oly biztosan szabályozó, az egységes árki alakulást elősegítő s a tisztességtelen üzleti eljárásot oly gyorsan megtorló fatőzsde még mindig csak terv alakjában kísért.

Reméljük, hogy a fakereskedelmi szokványok a tőzsde megalakulásával meg fognak születni, mert anélkül működését kisé bajsosan tudjuk elképzelni.

Figyelnünk kell, hogy a termelői kategóriájába az erdőbirtokosok, illetve megbízottjaik a tőzsde tagjainak sorába bekerüljenek.

— **A Mérnök Kamarába** 4500-an jelentkeztek tagokul. Másodalelnök értesülésünk szerint főiskolánkról kikerült erdő-, vagy bányamérnök lesz.

Megalakulás után felvételre való jelentkezés újabb lehetőséget tesz, amire a még be nem léptettek figyelmét ezuttal hívjuk fel.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Juhn Róbert és Társa Sátoraljaiuhely

Andrássy-u. 2. Interurbán telefon 75.

Épület, tűzifa és szénnyagkereskedők, teher és személy

autófuvarozási vállalat.

Szállítunk bármely magyarországi állomásra faszenet, tűzfát, talpát, dongát stb.

Elvállalunk nagyobb fakitermelésnél és szénbányánál teherautó szállítást.

Sürgőnyim: „Autofa” Sátoraljaiuhely.

Elsőrendű, egyéves

csertölgycsemete eladó.

Ezrenkint 50 kg. búza tőzsdei ára, csomagolva, ab Pápa vasuti állomás. Legkisebb szállítható mennyiség ötezer darab, húszezren felül tíz százalék engedmény.

Pannonhalmi főpaptság erdőgondnoksága
Pápakovácsi (Veszprém vm.)

Magyarországon legnagyobb, modern, berendezett fenyőmagpergető!

Kőszegi Fenyőmagpergetőgyár Kőszeg, Vas megye.

Ajánl legmegbízhatóbb, legmagasabb csiraképességgel bíró

tűlevelű-lomblevelű erdei vetőmagot, gyümölcsmagot, erdészeti csemetéket és gyümölcsvadoncot.

Pontos kiszolgálás!

Kérjük ajánlgyűzűket!

Erdei-Fekete-Banks és Luczfenyőmagvak!

Magyar Erdőgazda

BORSOD-GÖMÖR-HEVES (TISZAJOBPPARTI) VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Füzérkomlós, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoralajhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczay László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 5000 korona. Nem tagoknak 10 000 korona.
Égyes szám ára 1200 korona.

S. O. S.

Futott Selmecről a lefójtott akarat, keserű indulatával. Karjában remegett a vágy, lelkeben a bosszu visszatörni és elpöpnri a fosztogatókat. Az ifjúságban szent harag loboított, ereje teljében, egysége hatalmának tudatában, ha akkor visszafordul, a város ősi falain nem áll meg.

De ment.

Parancs szólította Budáról — mennie kellett Hontemélti felé eliskolltak a szónok... És Selmecz elveszett!

Öt éve ennek.

Az Alma Mater új otthon talált, akarat, munka új életre hívta, — a százados gyökérből kihajtott, kivirágzott ujra.

De az ősi iskola kincsei, a gonddal őrözött felszerelések, szereltetel ápolott műszerek, a könyvtár, gyűjtemények elveszték a szolnák előteremtéséhez az akarat és a munka kevés!

Magyarország legrégibb technikai főiskoláján ma gyűjtemények, műszerek híján, könyvtárat, felszerelést nélkülözve tanul az ifjúság.

A tanári kar oadandó fáradózása — a tanulmányok szemléltető bemutatása, gyakorlati oktatás nélkül — csak elméleti, hiányos felkészültséget adhat. A laboratorumot, a műszerek gyakorlati használatát, a gyűjteményeket nem pótolhatja szorgalom, ezekre szükség van, ezeket meg kell szerezni!

A csonka ország újjáépítésén erős kézzel, erős akarattal dolgozik a magyar. A föld kitarja kincseit, a bányá szentet és fémét, az erdő fát ad; épül, fejlődik az ország új építménye, s felkészültsége főlény biztonságával terem, produkál a magyar kultúrtechnika.

Ebben a produktív munkában a selmeci végzettségű bányá- és erdőmérnöki kar új derekain állja meg a helyét, hogy az erdőgazdaság, a bányáipar fejlődése hatalmas lendülettel kerüljön fölé az eddigiek.

Ez a mérnöki gárda szakstudát Selmecen szivta magába, felkészültsége, s produktív képességei az ősi iskola gondosságához kapcsolódnak.

Az építő, a termelő munka teljes alaposságát kíván meg, a beidegzett gépezet továbbra is egész tudást, tökéletes felkészültséget igényel attól az ifjúságtól, melynek a megkezdett építést folytatni és befejezni lesz a feladata. A szakstudásra soha akkora szükség nem volt talán a magyar hazának, mint éppen ma, a megcsonkítás, a válságos pénzügyi és gazdasági helyzet idején.

Vajon a selmeciányai főiskola képes lesz-e hű maradni muljához s tud e felszerelés, könyvtár, műszerek hiányában is oly bányász- és erdészgenerációt nevelni, mely méltó és képes lesz arra a nagyszerű

munkára, amit a Csonkaország rekonstrukciójában ad majd elé az élet?

E kérdés s a hozzákapcsolódó felelősség súlyát át kell éreznie mindannyunknak.

A főiskola segítségért kiált!

A menekült, kifosztott Alma Mater elsősorban azokhoz emeli fel kért szavát, akik a selmeciányai végzettségű bányá- és erdőmérnökök szakstudása által élvezik birtokaik fokozódó jövedelmét. A magyar erdőbirtokosokhoz és bányavállalatokhoz fordul s ezektől várja azt az áldozatot, melyből elvesztett felszerelését megújíthatja.

Az Országos Erdészeti Egyesület legutóbbi közgyűlésén lelkes készséggel vállalta magára e nagyfontosságú kérdésnek az erdőbirtokos osztály körében való propagálását. E mozgalomhoz csatlakozva egyesületünk gyűjtést indít s felhívja a magyar erdőbirtokosokat, hogy nemcsak adatkészleteikkel siesseken főiskolánk segítségére.

Szaktársainkat felkérjük, hogy e gyűjtéshez csatlakozva saját körükben fejtsenek ki tevékenységet az ügy érdekében. Az Akadémia oly kincsei bocsátott el bennünk, lét, mely az életben mindnyájunknak bőséggel kamatozik, s nyelvi s szükségben lévő Alma Mater segítségére sietnünk nemcsak nem adoztat, de — úgy érezzük — kötelesség. A híres selmeci összetartás, a legendás kollégialitás tegyen magáról konkrét bizonyágot, hogy legalább egy műszerrel gazdagíthatassuk főiskolánk megújuló felszerelését.

Lapunknak más helyén állandó gyűjtési rovatot nyitottunk, hol a befolyó adományokat nyugtatni fogjuk, s a gyűjtött összegek hovatartozása felől is felvilágosítással szolgálunk.

L. W. G.

Néhány szó az erdei legeltetés kérdéséhez

Egyesületünk legutóbbi közgyűlésén került szűnyegre a miskolci mezőgazdasági kamara azon határozata, amelyben az erdészeti közegeknek az erdei, legeltetéssel szemben tanusított ridég magatartása volt szóvá és bírálat tárgyává téve.

Tény és való, hogy az erdei legeltetés a helyes nyomon járó erdőgazdálkodás egyre szűkebb térré igyekszik szorítani. Ezen megszorítást azonban a belterjesebb gazdálkodás követeli meg, amely egyrészt a legnagyobb fatömeg létrehozására, másrészt az erdőnek, illetve a talaj és faállomány közötti szerves összefüggésnek megteremtésére s állandó fenntartására törekszik.

Megcsonkított hazánkat csak többtermeléssel lehet a gazdasági válságból kivezetni. A mezőgazdaság nemessietit velőmagának használatával, a talajnak jobb, megfelelőbb megmunkálásával, műtrágyázásával stb. tö-

rekszik a többtermelésre; az erdőgazdaság viszont ugyanezen célok szolgálatában a több évtizedre terjedő fokozatos felújító s szálaló vágások különböző alakjait alkalmazza, mert ez eljárások különösen alkalmasak nagy és értékes fatömeg létrehozására és egyttal a felújítás biztosítására.

Ezen gazdasági módok az erdei legeltetést többé-kevésbé kizárják, különösen a szálaló gazdaság az, ahol a legeltetés teljesen kiküszöbölendő, mivel itt ugyszólván az erdő egész területén vannak fiatalok, amelyekben a legelő marha kárt tehet.

A mulban a sarjerdő, a tarvágyos, sőt a rövidebb beosztású fokozatos felújító-vágások gazdaság alkalmazásánál is az erdő nagyobb része nem állott felújítás alatt és ezért az erdőgazdaságnak inkább volt módjában a mezőgazdaság legelőszükségletét kielégíteni.

Ezen eljárások azonban nem alkalmasak sem a többtermelésre, sem a talaj termőerejének állandó megővására, emelőlgyva tovább fenntartásuk a jövőben csak különleges viszonyok mellett, kis mértékben indokolt.

Az erdei talaj termőerejének állandó fenntartása, sőt fokozása a többtermelés szemponijából elkerülhetetlenül szükséges és ezért annak létrehozásában legfőbb szerepet játszó alsóbb rendű növényi és állatvilág (mikroorganizmusok) munkáját az erdőgazdának nem megakasztani, de elősegíteni kötelessége.

Már pedig a legelő marha nagy mértékben megakasztja e szervezett átalakító munkáját, keményre lopezza a laza, levegővel átjárt talajt és így annak termőerejét állandóan csökkenti. A legeltetés tehát még ott sem kívánatos, ahol különben fiatalos nincsen.

A mezőgazdasági kamarák ne csodálkozzanak tehát, ha az erdőgazdaság komoly igyekezettel törekve a többtermelésre és az elszenyvedett talajú erdők felújítására az erdei legeltetés háttérbe szorítja.

Igyekezetük irányuljon inkább a községi legelők felújítására, karbantartására, a teljesen elkoprosodott, vízmosásos részek elkülönítésére és befásítására. E munkájukban bizvást számíthatnak az erdészeti közegre oadadó támogatására.

Vegyük programjukba a közpénz ily irányú nevelését, mert a legelők okserű kezelését biztosító felügyelendőtartás iránt kizsádogánknak sem a fogókonyosság, sem a tudásuk nincs meg, amellet pedig idegenkednek a közös tulajdon érdekében áldozatot hozni.

Az elmondottak szomorú illusztrálására felhozom az alábbi esetet.

A szomszédos községek egyike a közelmuliban vásárlás után nagyobb legelőterülethez jutott, amelyen elsözorra tölgy és nyír facsoportok voltak. A vétel után a vevők legürsösb feladata volt a jó fa-

konjunktúra mellett a legelőt annyira „kitisztítani”, hogy még hirmondónak sem maradt abból a fából, amelynek pedig éppen a vízmosások megkötése volt a feladata.

Ha a legelő jó része ennek következtében rövid időn belül csak a kopárak számát fogja szaporítani, aligha szenved kétségét.

Nagy hiba, hogy elkövezték, de még nagyobb baj, hogy mód sem volt rá, hogy azt megakadályozhassuk.

Schudich Nándor.

Válasz Craus Gézának.

Kedves Barátom!

Mikor lapunk ez évi első számában az Országos Erdészeti Egyesület tisztújító közgyűlésének eredményét közöltük, egyszerűsített aggodalmunknak adtunk kifejezést, hogy celszerű volt-e az egyesület eddigi organisációját márol-holnapra felbontani.

Amint hozzánk intézett leveledből látjuk, ezirányú felőgásunkat osztod, bár az egyesületi vezetésének az idők folyamán kialakult rendjét nem tartod jónak.

Távol áll tőlünk az a szándék, hogy a testvér egyesület belső ügyeibe beavatkozzunk, de éppen a leveledben kifejtettek alapján úgy érezzük, hogy most, mikor már a kedélyek lecsillapultak, az „ügynek” teszünk szolgálatot, ha teljes tárgyilagossággal szólnak a történelkhez.

Vitán felül áll, hogy az egészséges egyesületi élet alapfeltétele a teljes függetlenség. Az állami gyánkodás semmilyen formában sem helyes s nem kívánatos, mert akkor az akarat s véleménynyilvánítás szabadsága már korlátozva lehet.

Az Országos Erdészeti Egyesület megalakulását, fejlődését ismertető soraiddal megérjük, hogy annak vezetésében miért lett döntő tényező az állami kormányzati igazgatás.

De éppen, mert az „évtizedeken” át tartott, az átmenetnek lassubbna kellett volna lenni, a márol-holnapra való szakítás a multtal, nem volt helyes. Fokozatosan, lépésről lépésre kellett volna annak rendjét átépíteni. Inkább a meggyőzés, mint erőpróba utján. A méltatlan sérelem el lett volna kerülhető, a változás a kedélyek megnyugvását hozta volna s nem bontotta volna meg az egyesület belső békéjét a mai válságos időkben.

Mert szomoruan tragikus, hogy szakunk legérősebb embere, kinek háta mögött egy kivételesen értékes, munkás, puritán mult áll s kinek törhetetlen munkabírása s energiája pótolhatatlan értéket jelent, — az egyesület lejjödeése érdekében — oly formában lett megölvve, amelyre egyénileg nem szolgált rá.

Itt látjuk s mérjük a jó cél dacára is, a hibát nagylyuk.

Amint hisszük, hogy eszmékért, elvekért folyt a harc, úgy éreztük is, hogy a küzdelem hevében elköveztet hibáért elégtételt kell szolgáltatni, mert az „érdemnek s tisztességnek” méltatlan sérelme követeli azt meg.

Ezt kívánja az igazság, ezt kívánják a szakunk s az egyesület hagyományai s a hazai erdőgazdaság érdeke, mely a szétbuzást nem bírja, de várja továbbra is a zöldkabatosok vállvetett, együttes munkáját.

Mi, kik messzi szemelői vagyunk az eseményeknek, így szűrtük le azokat és sokak véleményét mondjuk el e pár sorban, abban a szilárd meggyőződésben, hogy vele a helyes utat járjuk.

Leveledet — mely a vélemények kialakulásában az „ügynek” jó szolgálatot tett — megköszönve, maradok

készséges híved

Füzérkomlós, 1924. március 1.

Onczay László.

Egyesületi hírek.

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlája javára a Magyar Általános Hitelbank főköjához Sátorajnyhely fizetendőik be.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések *Schudich Nándor* uradalmi főerdőmérnök, egyesületi titkár Füzér, up. Füzérkomlós, a lapunkat érintő közlemények pedig *Onczay László* urad. erdőtanácsos Füzérkomlós, Abauj-Torna vm. címre intézendők.

Tagként való belépésüket, nyilatkozat beküldésével, a következők jelentették be az egyesületi titkárhoz: Fodor Gyula m. kir. erdőmérnök Szeged, Kiss Ferenc miniszteri tanácsos Szeged, Kostialik János m. kir. főerdőtanácsos Gödöllő, Mrodivich Ferenc főiskolai r. tanár Sopron.

Az új tagok alapszabályzerük beiktatása a legközelebbi közgyűlésünkön fog meg történni.

Kérjük azon előfizetőinket, akik a lap-példányokhoz csatolt belépési nyilatkozatot be nem küldötték, azt aláírva az egyesületi titkárhoz elküldeni sziveskedjenek, mert enélkül tagfelvételi alapszabályaink értelmében nem lehetséges.

Alábbi lap- és tagdíj befizetéseket nyugtázzuk: gr. Andrassy Géza ókenézi erdőhivatala 10,000 K, Beniczky Elemér 9000, Berényi Péter 6000, Craus Géza 10,000, Draskovich József 6000, gr. Eszterházy Ferenc erdőhivatala Tata 10,000, Fekete Zoltán 6000, Fischer József 6000, Fodor Gyula 6000, Fodor Sándor 6000, Gösswein Lajos 6000, Imrik Zoltán 5000, Kirchnopf Ernő 30,000, Kiss Zsigmond 6000, Lásbas Elek 6000, M. kir. erdőhív. Miskolc 17,850, Németh Béla 6000, Sklensky Ferenc 6000, Szuppek József 6700, Tamás János 6000, Urad. erdőhív. Diósjenő 10,000, Vágó Lajos 6000, L. Wittenberg Géza 6000 K.

Nyugtátjuk a következő adományokat: „Hangya” termelő, értékesítő és fogyszat. szövetkezet Budapest 100,000 K, Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő R.-t. Budapest 100,000 K, Jakóy Endre Bábóla 9000 K.

Nemesszivü adományukért fogadják az egyesület hálás köszönetét.

A m. kir. bányamérnök és erdőmérnök főiskola erdőmérnök tanszékeinek felszerelésére

megindított gyűjtésünk máris örvendet eredményt mutat fel: egyesületünk védnöke, **gróf Károlyi László** Őnagyméltósága a nemes célra **2,000,000 koronát adományozott**, melyért neki egyesületünk a főiskola hálás köszönetét tolmácsolja.

A belső pénzüsszegek számára a Magyar Általános Hitelbank sátorajnyhelyi főköjáján takarékkorona külön folyószámlát nyitunk, s a befizetések megkönnyítésére tagtársaink és előfizetőinknek csekk-lapokat csatolunk.

Pályázat.

Borsod-Gömör—Heves (Tiszajobbparti) Vármegyék Erdészeti Egyesülete 100,000 K-ás pályadíjat tűzött ki az 1924. év során e lap használatában megjelenő legjobb erdőgazdasági vonatkozású cikkre.

Gyűjtünk gyógynövényt!

A háboru elpihent, a vihar elvonult, de helyébe ittaradt a nyomor.

Vae victis!

Szegényekké, gyengékké alázott le Trianon önkénye, eleven testünkbeli vágta prédát a méltatlanoknak. Kárpát kincseit, Baniat buzáját idegenek éhsége falja!

Már sokat tanultunk!

Megbecsülni a megmaradt rögöt, kihalozni a parlagot, többet dolgozni s dacos, kemény munkával teremteni elő a szükségeket.

Egyedül a munka segíthet rajtunk, a belterjes művelés, a terméskozás, erünk 100 százalékos kihasználása.

Az erdőgazdaság is kivesszi a részét ebből a fokozott munkából, megmaradt erdőségek becse nagyod növekedett s a rendszerebb gazdálkodás indult meg egész Csonkamegyarországon. Az erdő me többet s értékesebbet produkál, mint régen, felhasznál minden kis gallyacskát, s a legálendlebbé választék is megtalálja piacát.

De az erdők jövedelmezőségének maximumát ma még távol állunk.

A modern erdőgazdálkodás a mellékhasznóvetelek közül ma napig leginkább kultivált s annyira sajnálatos legelőtlet, kaszálat és almogyűjtést perhorrescsálja. De fennmarad továbbra is a lehetőség több új mellékhasznóvetelek, melyekből nálunk ma csak kevés erdőgazdaság huz számottevő jövedelmet.

Pedig ezek a jelentéktelen látszó használatok tekintélyes jövedelemforrásokat jelentenek, fokozottabb gyakorlásuk az erdők jövedelmét jelentékenyen emelni volna képesek.

Kő, kavics, mész és agyag, gyümölcsök, ipari és gyógynövények használata, feldol-

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Panaszrovat.

Kérjük tagjainksat, hogy mindazon eseteket, amelyek az erdőgazdaság érdekeit sértik, hozzák tudomásunkra.

Ezek publikálásával az illetékes hatóságok figyelmét akarjuk felhívni s célunk, hogy azok gyors és erélyes orvoslást nyerjenek.

Erdei kihágások.

A Magyar Erdőgazda utolsó számának panaszrovatában lett szóvate, hogy az erdei kihágások feletti itélkezés illetékességénél oly nem kívánatos eltolódás állott elő, hogy azok javarésze a polgári bíróságok elé kerül, ahol pedig a két tanuval való bizonyítás nehézsége miatt a kárt szenvedő eredményt nem tud elérni s a legtöbb károsító ép bírral menekszik meg.

A kihágások rendes lejáróvátását biztosító illetékességi vita megszüntetésére a panasz beküldője az erdőtörvény 73. §-ában megállapított 30 arany írt. értékhatárösszegnek valorizálását ajánlja.

Ezen kérdés, hogy újból szövegre került, rá kell mutatnunk az Erdészeti Lapok 1922. évi novemberi számában közzétett azon indítványomra, amelyben a károsítás mérvét megszabó megyei értek és árszabályt, mint állandó értékmérőket — buzában javasoltan megállapítva.

Ehelyett be lett hozva a *szorzószám*; ami ugyan szintén egyszerűsítés, csakohg ugyanazon szélességben szenved, mint előző, t. i. háiba állítja meg a közigazgatási bizottság az egyes értékeket a megelőző 4-szeres, vagy 8-szoros nagyságában, mert mire az jóváhagyva élelbeper, koronánk elérékeltenedése folytán a megállapított szorzószám már kevés s erdeink jó idón át megint szabad pródája minden bitangnak.

Holott ha egyszer az arany koronának megfelelő buzamennyiségben állapítatnák meg, az ily módon összeállított árszabály, teljes konszolidálásunk értentlenül maradhat s célját mindig eredménnyel fogja szolgálni.

No de hát a mai áldatlan időekben talán idő s papírvastás isnyesmíról beszélni s írni is. Ha csak Erdészeti Lapunk utóbbi 1—2 évfolyamát forgatjuk is végig, találunk ott annyi panaszt s célravezető eszmét, hogy ha az intézkedni hivatottak csak a felét megszivelettek volna, az erdőgazdaság ügye jóval előbbre került volna.

Lehet, hogy e a lapban felvelet annak a helyes eszmenek érvényt tudnánk szerezni, hogy egy közelebbi választás alkalmával anyi érdemes és mindenben kiváló szakrtársaink közül juttatnánk be egyárt a t. Házba, hogy akkor talán remélhetnénk valami javulást s jobb állapotot ügyeink s bajaink intézésében.

Lehet, ha majd elpusztul a magyar erdő, hogy az ennek nyomán járó természeti csapások, rombolások fogják a politizáló jogász magyart jobb belátásra bírni.

Utóvégre is jobb később, mint — soha!

Craus Géza.

Innen-onnan.

A Faértékesítő Hivatal alábbi értesítéseit veltük:

1. 2010/A/1924. sz. Több oldalról felmerült érdeklődésből kifolyólag tiszteltelt felkérem, sziveskedjék az Egyesület érdekelteit tagjait tájékoztatni arról, hogy az 1922. évi 8767. M. E. számú rendelet 2. pontja az erdőbirtokosokat és fatermelő vállalatokat a már kitermelv vagy ezental kitermelendő bizonyos méretű és átlagos minőségű gömbfánák, 3. pontja pedig a kész vasuti talpfánák a m. kir. államvasutak igazgatóság részére a rendelet megjelenésétől számított 8 napon belül való felajánlására kötelezte, a további évekre azonban semmiféle ilyen rendelkezést nem tartalmaz.

Önként következtek ebből, hogy a most kitermelés alatt álló kész vasuti talpfát és a vasuti talpa termelésre alkalmas gömbfát a készletlajdosonosok nem tartoznak a Máv. részére felajánlani, hanem azt szabadon értékesíthetik.

A szabanforog kormányrendelet hatályának a f. termelési évre való kiterjesztésére annál kevésbé van szükség, mert a kormányzat hozzájárulásával a Máv. igazgatósága vasuti talpa szükségletének fedezésére nyilvános versenytárgyalást írt ki, amely megfelelő eredménnyel is járt úgy, hogy a Máv. vasuti talpa szükséglete biztosítottnak tekinthető.

2. 20107/A/1924. sz. „A bejelentésre kötelezett fakészletek igénybevétele és felhasználása tárgyában több oldalról megnyilvánult érdeklődésből kifolyólag felkérem t. Cimet, hogy az Egyesület hivatalos lapjában az erdőbirtokosokat tájékoztatni sziveskedjék abban a tekintetben, hogy ha a Magyarországi Faértékesítő Hivatal a megvédévi fakészletbejelentések postára adásától számított harmince napon belül a megengedett 30 százalékos igénybevétele iránt nem nyilatkozik, úgy a tűzifa, mint a gömbfa készletüket teljes egészében szabadon értékesíthetik.”

Örömmel közöljük abban a reményben, hogy a fatermalom teljes szabaddá tétele már csak rövid idő kérdése.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Magyarországon legnagyobb, modern, berendezett fenyőmagpergető!

Pontozás kiadóhivatal

Közszegi Fenyőmagpergetőgyár Közszeg, Vas megye.

Ajánl legmegbízhatóbb, legmagasabb csiraképességgel bíró

tüleveli-lomblevelű erdei vetőmagot, gyümölcsmagot, erdészeti csemetéket és gyümölcsvadoncot.

Erdei-Fekete-Banks és Luczfenyőmagvak!

Előrendű, egyéves

csertőlgycsemete eladó

Ezrenkint 50 kg. búza tőzsidei ára, csomagolva, ab Pápa vasuti állomás. Legkisebb szállítható mennyiség ötezer darab, húszezen felül tíz százalék engedmény.

Pannonhalmi főapátság erdőgondnoksága
Pápakovácsi (Veszprém vm.)

Gróf Károlyi László Erdőhivatala
Fűzérkömlös, Abauj-Torna vm.

nőtlen, keresztény

perfect gép- és gyorsírót

keres, kinek irodai munkában megfelelő gyakorlata van.

Magyar Erdőgazda

BORSOD-GÖMÖR-HEVES (TISZAJOBPARTI) VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Füzérkőmlős, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátorajkajhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczy László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 5000 korona. Nem tagoknak 10,000 korona.
Egyes szám ára 1200 korona.

Rekapituláljuk

egy évi munkánkat! Vegyük سرا azokat a célokat a velük kapcsolatban javaslatainkat, melyeket lapunkban eddig publikáltunk.

Eszmét, ötletet játszi könnyedséggel termel a magyar, de ugyanavval a könnyedséggel tér felette napirendre. A megvalósításához szükséges energia, céltudatosság hiányzik belőlük.

E hibának nehogy mi is részesei legyünk, tartjuk meg munkánk eredményessége, illetve eredménytelensége felett az ellenőrző szeregszemet.

Ez erdővagyonválság végrehajtási utasítása ellen szálltunk először harcba.

Ez érdekeltség erélyes állásfoglalása s a kormányzat kebelbeli vezető embereinek támogatásával sikerült a válságot kielégítő módon megsérkelni.

Az eredményt a fenti erők együttes munkájára lehet visszavezetni, mely tevékenységet a válság számszerű nagysága s a rövid időn belüli fizetési kényszer változt ki.

A novella volt a másik nagy sérelmünk, mely eredetileg az erdő nagyobb mérvű kisajkítását vette terbe.

Volt akció, állásfoglalás, változtattak az eredeti tervben, de az erdő igénybevételenek a lehetősége mégis csak fennmaradt. (A novella végleges szövegét még nem ismerjük!?)

Szintelen, erőfőlen volt ez a munkánk) Ez érdekeltség fellépése korántsem volt oly impozáns. Pedig ennek a veszedelme nagyobb a válságénál. Nem lévén közvetlen anyagi áldozatról szó, az akció egy pár pórszándékú írásban, szóban fulladt el.

A rosszul vezetett védelmi harcunk jellemzésére csak annyit, hogy a nemzetgyűlésen úgyünk igazá mellé senkit sem tudtunk sorompóba állítani.

E szervezetenlenségünk konkluziójaként sürgettük, hogy az erdőgazdaságunk reprezentánsai képviselést nyerjenek a nemzetgyűlésben. Egy-két gyenge próbálkozás társadalmi uton anélkül, hogy a kormányzat vezetőitől ígéretet nyerhetünk volna — elhalt ez is.

Szót emelünk több ízben az „erdőgazdasági érdekképviselet” létrehívása érdekében.

Panasz tárgyává tettük a kereseti adó végrehajtási utasítása során ért sérelmünket. Memorandumunkra válasz nem jött! De azt hiszem mindannyian csalódnánk, ha az érdelemleges elintézésben még bizakodnánk.

A magyar erdőgazdálkodás legnagyobb betegségét, az „erdőkárosítást” illetőleg is volt egy pár javaslatunk. Azok javarésze — így az illetékességi határ valorizálása, a megvétel értéke és árszabály állandó érték-mérőre való hozatala stb. — egy tollvonással orvoshaltak.

Sürgöttük az erdészeti magkereskedelem ellenőrzését stb. stb.

Eredményt, intézkedést — sajnos — nem látunk.

Ennek okát két nyomon találjuk.

Az erdőgazdaság szervezetenlenség, erő híján korántsem szállt avval a készülettel harcba, amit az ügy érdeke megkíván. Fele utján sorvadnak el az akciók, egy-két áldozódó siratja tán mindössze, hogy a cél nincs elérve.

A másik hibát pedig abban látjuk, hogy az államkormányzat illetékes képviselői pozícióikat, panaszainkat korántsem méltatják arra a figyelemre, amit azok tárgyi igazságok, vagy komolyságuk révén megérdemelnének.

Ebbe a közönybe s eredménytelenségbe pusztul el minden jó szándék s leankad az erő.

A magunk részéről szervezetség s több munkát, az államkormányzat részéről pedig megértő, segítő támogatást kérünk, várunk.

Válasz

Scherg Károly m. kir. erdőmérnöknek az „Erdészeti Lapok” február 15-iki számában megjelent „A gyertyán” című értekezésére.

Ha a Bükkhegység erdőréseiben, mint az erdőgazdaság történelemkönyvében lefoglathatunk, abból azt olvashatjuk ki, hogy a gyertyán ott alkot közel elegendő állományokat, vagy ott jutott túlsúlyra, ahol nem számoltak az erdő életével, nem vették figyelembe annak az erdőréznek az elgyertyánosodásra való hajlamoságát, hanem továbbra is nyitva hagyva az erdő kapuit a különböző kártételek előtt, az álló erdőt leborotvták, vagy túl gyorsan keresztül hajtották (fél fatömeges) a fokozatos felújító vágást.

A bükkhegység több ezer holdat kitevő északnyugati nyulványain a gyertyán nem fordul elő, mert az kifejezetten a fatömeg erdőben felkúszik. Mag a hegység többi részén szilfélékkel és vadceszernyével tartkiva majdnem mindenütt fellelhető.

E végből a bükkhegység nagyobb része a castaneum és fatömeg felső, illetve alsó határán terül el, vagyis átmeneti zónát képez.

Amikor a gyertyán az álló erdőben bár elsősorban megjelenik, jobban mondva, midőn az elegyarány kifejezésében már szerepel, vagy ha a természetes újulathoz gyertyán csemetét találnak, az az erdőréz elgyertyánosodásra hajlik.

Mindkét eset ösztönosságra int és nyomatékosan figyelmeztet az erdőgazdát, hogy a további gazdaságot oly mederben folytassa, hogy azaz az elgyertyánosodást ne mozdítsa elő.

Ennek egyedüli módja a kellő nyugalom megteremtése.

Ez alatt nem értjük azt, hogy a használatokat megszüntessük, hisz szakszerűen végrehajtott állandó termeléssel a megmaradó fatömeget gyarapítjuk s a nemesebb fajok betelepítését mozdítjuk elő, mert a kisebb magterméseket is, amelyek jóformán minden évben előfordulnak, módunkban áll kihasználni.

Hanem elsősorban a fűsarlózást, az erdei legeltetést és az alomgyűjtést kell megszüntetnünk.

Ha ezeket a perdtől károsítókat sikerült kiküszöbölni, akkor gondolhatunk arra, hogy a további műveleteket mily módon hajtsuk végre.

Megjegyzem, hogy az erdei legeltetés alatt nemcsak a szarvasmarha járását, de a tullegett szarvasállományt is értjük, amely éppolyan káros következmények csiráját rejti magában, mint a háziállatokkal való legeltetés.

Mert hiába vezetünk be ily erdőrézekben bármely óvatosságot, a termelési rendszer, ha ezek a rongálások továbbra is virágznak, lehet, hogy sikereket érünk el, de a gyertyán oly mértékben kiküszöbölni nem fogjuk, ahogy azt a sok farszárka és körültekintéssel lefolytatott okszerű kihasználás után méltán elvárhattuk volna.

Mivel ismerjük, hogy legalább is tapasztaljuk az elgyertyánosodás okait, céltudatos intézkedésekkel biztosíthatjuk azt az atmoszférát, melyben a nemesebb fajok tenyészete előmozdítható. Gyönyörű példákat szolgáltatnak erdőreiszek erre is.

Ahová a legeltetés beszüntetésével a kellő nyugalom behoztuk, szemmel láthatólag nem fog a nemesebb újulat. Pedig pár évvel ezelőt ezek a részek teljesen üreseknek mutatkoztak.

Az elgyertyánosodás veszélye abban rejlik, hogy a gyertyán az erdő azt a részt foglalja el, ahol nálánál nemesebb és értékebb fajok tenyészetenek vannak meg az előfeltétellel. Olyan ez, mintha a buza optimumában rozsol termelünk.

A gyertyán fatömeg produktuma a tölgy, de különösen a bükkéhez viszonyítva jóval kevesebb.

Az itteni kísérletek szerint, ha a tölgy fatömeg gyarapodását 1'0 m³-nek vesszük, akkor a bükk 12 m³, míg a gyertyán 0'7—0'8 m³.

Talajjavító képességeinek előnyeiről, legalább itt, a Bükkhegységben nem volt módunkban meggyőződni. A látható jelek arra következtetnek, hogy a tölgynél valamivel jobb, de a bükkel szemben teljesen alul marad.

* L. B. Erdészeti Lapok 1923. évi március hó 15. Magyar Erdőgazda 1923. évi május hó 15.

** L. B. Magyar Faipar és Fakereskedelem 1918. évi 48. szám.

Összehasonlíthatókat végeztünk közel egy-körü és sűrűségű, valamint kitettségű bükk, tölgy és gyertyán erdőben.

A bükkösen június hónapban még erdei dudva sem mutatkozott. A tölgyesben nemcsak dudvák jelentek meg, de begyepesedés volt észlelhető. A gyertyánosban pedig főleg dudvát láttunk.

A bükk magassági növekedését a völgy aljában és a mély tevékenyes talajon eléri. De másutt, különösen a száraz, mészköves területeken — amely helyeket a kőriszel együtt előzetesenlletel keresi — ha kifejezetten nem is a másodrendű fák közé sorozható, de magassági növekedése a bükkénél kisebb.

A mi viszonyaink között azt tapasztaltuk, hogy ha a bükk újulat a gyertyán sühángnyomása alatt nem sanyalódott, akkor már nyomasztó időben, szóval 30—50 éves korban a gyertyán följe kerül és az uralmat mindvégig megtartja.

Igaz, hogy a gyertyán keresett cikk, de a bükk hasonlóan, — ahol erre a célra megfelelő berendezések létesültek — minden tekintetben állja a versenyt, sőt nagyobb műfahozatala révén felül is mulja. Szép gyertyán műfát, mely főmeget is ad, csak tevékenyes, mely talajon produkálhatók, azonban a nemesebb s jobb főarat adó lombfá-féléket kiszorította.

Már mészköves talajon fatömeggyarapodása csekély.

Ismét a gyakorlatból meritek.

Több éven keresztül circa évi 350 m³ gyertyán műfát kellett kitermelnünk. Akkor láttuk, hogy ezt a mennyiséget mily nehéz összegyűjteni, mivel egy-egy rönknek az átlagos köbtartalma csak 0,2 m³ volt. Adó a vele elégedett bükké majdnem megégyezt az anyját tett ki.

Szóval még a fanemek keresettségéig egyebé kellettek híjján — legalább is az erdőgazdaságban, mely emberöltőkre rendezkedik be — nem indokolja annak tenyészését.

Analóg eset erre a rezgő nyár.

A nyárfát szintén igen keresik és nagyon jól fizetik.

Gyors növekedéséhez és vastagodásához szó se fér.

Felteszem a kérdést, helyenvalónak tartják-e az erdőgazdák, hogy a nyárfát favorizáljuk akár a bükk, akár a tölgy rovására? Mert tisztán pénzügyi szempontból lehetne róla beszélni.

Erdőségeinkben sajnos a nyárral sokkal gyakrabban találkozunk, mintsem azt szeretnénk. Ha nem is oly mértékben, de a gyertyánhoz hasonlóan fokozatosan tért foglal és hasonlóképp a gyökeresoln kitűnően sarjadzik. Sőt talajjavító képessége is jobb lehet a tölgyéné.

További előnye, hogy a gyertyánhoz mérten — mivel a nyár kifejezetten a gyérites fája — előbb és nagyobb fatömegű előhasználatot nyújt.

Es mi mégis úgy véljük, hogy mindkét faneknek kedvező tulajdonságai dacára csak az lehet a válaszuk, hogy megtűrjük, ha egyebet úgysem tehetünk, de megtelepedésüket előmozdítani — legalább is ott — semmi szín alatt nem fogjuk, ahol a ne-

mesebb fanemek tenyészésére az előfeltételek megvannak. Mert ennek az elvnek feladása az okszerű erdőgazdaság teljes visszafelépítését jelentené. Nálunk az átmeneti fázis zónában a hegytetők koszorúját a megkívánt kitettség mellett rendszerint a kocsánytalan tölgy alkotja.

Lejebb már bükkkel, vagy gyertyánnal keveredik, azután a lejtőn lefelé annak adja át a teret.

Ha ezeknek a tölgykoszoruknak talajfelületét vizsgáljuk, úgy azt tapasztaljuk, hogy ott, ahol valamely oknál fogva a lombalom kevés, vagy egyáltalában nincsen, újulat is csak elvéve fordul elő. Ha leereszkedünk és a vegyes állományba érünk, több és több tölgy csepeztést láthatunk.

A legszebb bükk csemetés rendszerint oly helyen mutatkozik, ahol a lombalom felgyülemlett, vagy az erdőalajt vastag alomréteggel fedi. Az őszi vetéseknek egyik sikere attól is függ, hogy a tél fajta elől lombalommal tartjuk.

Avagy a husos magok (a tölgy és a bükk) nem abban az időben hullanak-e, amikor a természetnek módjában áll lombbal begyázni, a tél hidegétől, a fagytól megóvni?

Szóval ezek a jelenségek mind arra figyelmeztetik az erdőgazdát, hogy a nemesebb természetes felújulás biztosítása érdekében a lombalommal számolnia kell.

Mert az eddigi megfigyelések azt mutatják, hogy azok a magvak, amelyek nemcsak összel, hanem egész télen át hullanak, mint a gyertyán és a kőris, azoknak a megmaradásához és csírázásához, valamint a gyertyánnak továbbfejlődéséhez a lombalomnak jelenléte nem oly fontos és szükséges, mint a tölgynél és bükknél.

Tovább menve nem vonhatjuk-e az következtetést le, hogy az olyan erdőben, ahonnan az almot lopják, vagy összel felegettik, avagy a szél elhordja, azáltal a gyertyán és kőris települését a bükk és tölgy rovására tulajdonképpen elősegítjük? Nem lehet-e ebben is megfajtását találni, annak, hogy a meszes talajú letarolt vágások tekintélyes része miért ép gyertyánból és kőrisből áll?

Mindezek olyan nyílt kérdések, amelyeknek további tanulmányozása nemcsak érdekes, de feleltetése szükséges is.

Scherg Károly értekezése még jobban erősíti bennünk azt a hitet, hogy az erdőgazdaságban csak főbb irányelveket lehet felállítani, de ezekhez az irányelvekhez sem lehet mereven ragaszkodni, mert azok vidékenként változhatnak.

Nézünk a gyertyánt.

Annak élete és viselkedése egész más elbírálás alá esik Sárvárotól, ahol a gyertyán optimumában van, mint például nálunk, ahol az átmeneti zónába esik. Avagy nevezett irrt megfigyelése szerint ott a tölgy almot nem bántják. A bükkű kőriszések pedig elsősorban a kőris és tölgyalmod vizsik.

Hogy ennek milyen kihatása van tölgyeseinkre és a kőrisre, erre bővebb magyarázat nem szükséges.

Végül hangsúlyozom, hogy nekünk nem célunk az, hogy a gyertyánt erdőségeinkből kiszorítsuk, mert erre máma az emberi kéz képtelen, hanem a tultengő elgyertyá-

nosodást akarjuk csak megakadályozni.

Szerencsésnek nevezhető, hogy a csonka ország erdőségei oly zónában helyezkedtek el, ahol a gyertyán tenyészik. Mert mi nóne az agyonlegettellett, kiszarolt, elcsigázott és letarolt erdőtalajokon, ha a gyertyán nem volna?

Lippoczy Béla.

Még egy szó az erdei legettetéshez.

A legelő-kérdést hazánkban mindig az erdő rovására törekedtek megoldani, pedig a szerzett tapasztalatok szerint az erdő igénybevétele a legelő hiányán csak időlegesen, átmenetileg lehet segíteni. A legelőket igénybevevtt erdőségek egy pár évized alatt elkoprosodnak s leheletlen feladatként vár befalásitára csakhamar a mesterségesen gyártott új kopár s legelő megingt csak nincsen.

Közlegelő a legtöbb helyen most is varciég, csak persze rettetenes elvadult, elhanyagolt állapotban.

Van törvény, rendelet mindenre s így arra is, hogy a közlegelőket javítandók s csak rendtartás szerint használhatók, hogy mennyi állat hajtatható ki, vidékenként mily fajta állattal tartható stb. stb. Vannak gazdasági felügyelőségek. Államosítva lett már két évtizede az állatorvosi intézmény. Vannak állategészségügyi felügyelők, főfelügyelők. De ki, hol és mikor látott a községekben — hát még a közlegelőkon — a hatóságok közül egy érdeklődő kiküldöttet, ki a törvényt, rendeletet ellenőrizte, a népet munkára serkentette, felvilágosította, tanácsokkal ellátta volna s ha másépp nem meg, büntetésekkel szorította volna a helyesre, az üdvöstre, a jóra?!

Igy csak nagyon természetesen, hogy népünk a legelőjavítások eszméjét is csak lemosolyogja. Nemcsak hogy nem hajlandó a „köz”-ért dolgozni (l. kommunizmus), de nem is hisz a javításokban, mert soha senkitől e részben felvilágosítva nem lett s mert elődjei sem ismertek ily munkát.

Ép így hiányzik igen sok községben az állattartás alapja: a takarmánytermelés.

Grábner Emil szerint buzatermelésünk silénységöknek egyik oka az, hogy „ő vetétségőval nem termelünk kellő nagyságú területen takarmányt”. Pedig az állatállományuk folyton növekszik!

A legtöbb szegény kisgazdánk istállóinak nem nevezhető, lehetetlen anyagokból össze-tákoltt, hideg, piszkos karámjában 6—8 drb. silény jóság tengődik, elott a háboru előtt egy tehénkéje állt volt. Ez a jóság a télén át a hidegtől, a koplalástól zörgő csonttá aszik s tavasszal alig bír a legelőre kivánszorgolni. A rengeteg állat a legelőt — még mielött kizöldült volna — koparrá tapossa s a fü nélküli legelőn nem tud magához zönni. Állatállományunk ebből kifolyólag szemlétomást satnyul.

Csonka hazánkban ma annyi az állatállománya, amennyi a békében az integer országban sem volt!

Természetes, hogy a harmadára leraboltt területünk ezt el nem bírja. De ezen sajnálatos állapotban az erdő legettetése nem segíthet.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

6. **Fagyértelműk termelőlét, az erdei rakodó:**

Donga, gőnci 1000 drb. hozzávaló fénkelék	2.500—3.000 K.
Kerékfalp, bükk 22" h. 2,5—3" v. drb.-ja	2000—3000 K.
Küllő drb.-ja	1200—1500 K.
Kisvasút talpa 1,1 m. h. drb.-ja	7000—7500 K.
" " " " " " " " " " " "	8000—8500 K.
" " " " " " " " " " " "	9000—10000 K.
2,5 m. h. közbeszó tölgyp talpa drb.-ja	46.000—48.000 K.
2,2 m. h. közbeszó tölgyp talpa drb.-ja	34.000—36.000 K.

7. **Építési anyag, az gyár:**

Tégla nagyméretű darabja	550 K.
" " " " " " " " " " " "	500 K.
" " " " " " " " " " " "	350 K.
" " " " " " " " " " " "	450 K.
Mész q.-ja	42.000—46.000 K.
Portland cement q.-ja	75.000—85.000 K.
Román	53.000 K.

Termelési egységek márciusban.

Tüzifa m^3	7000—8000 K.
Építéfa m^3	6000—8000 "
2,5 m. h. talpa drb.	2300 "
2,2 " " " "	2000 "
1,3 " " " "	800 "
Kerékfalp drb.	450 "
Küllő drb.	200 "
Járom	6500 "
Zsindely (bükk) drb.	65 "
Donga (német) akó	10000 "
Faszén (tüzifa közelítéssel) q.	8000 "
Telefonoszlop 6,0 m. h. drb.	4200 "
" " " " " " " " " " " "	5600 "
Bányafa 1,6 m. h. drb.	1100 "
" " " " " " " " " " " "	1500 "
" " " " " " " " " " " "	1700 "
" " " " " " " " " " " "	1900 "

Panaszrovat.

Kérjük tagtársainkat, hogy mindazon eseteket, amelyek az erdőgazdaság érdekeit sértik, hozzák tudomásunkra.

Ezek publikálásával az illetékes hatóság figyelmét akarjuk felhívni s célunk, hogy azok gyors és érélyes orvoslást nyerjenek.

A Beregvármegyei Vízszabályozó és Ármentesítő Társulat beadványára a vásáros-neményi járás főszoigabírája egy társulati erdőbirtokos üzemterv szerint kezelt erdejében az 1885. évi XXII. t.-c. 151. §-a alapján árvédelmi célokra 8000 m^3 rőzseanyag kitermelése hatalmazta fel a kérvényt beadó társulatot s tekintettel a munkálatok sürgősségére, a „birtokon kívüli” végrehajthatóságot is kimondta. Határozatának indokolását szövegesen közöljük:

„Az ármentesítés céljait szolgáló védőtöltés több pontja az ár által annyira megromgáltatott, hogy a társulat a rendelkezésre való eszközökkel nem képes azt többé sikerre való kilitással megvédeni s a folytonosan növekvő árvíz a védőtöltést több helyen annyira alámosta, hogy annak özseomlása bármikor bekövetkezhetik. Miatán a veszélyzetetelt pontokon a terepviszonyok több helyen nem engedik meg a körtöltés általi védekezést, a védőtöltés átszakítása csak partbiztosítási munkával előzhető meg, és minthogy a szükséges rőzse másképpen nem szerezhető meg, ennélfogva azt a társulat részére le kellett foglalnom.”

A hivatkozott törvény 147, 148, 150, 151. egymással vonatkozásban álló paragrafusai szerint „ha a vízállás az árvédelmi szabályzatban megjelölt magasságot elérte s a véd-

töltés nem látszik elég erősnek, vagy ha az árvíz által megromgáltatott, úgy az illetékes közigazgatási tisztviselőnek jogában áll az egyes lakosok, birtokosok s helyeszerzők birtokában levő anyagszerkeket és szerzőmákat lefoglalni s a védelemhez felhasználni.”

Azaz ha az árvíz védelemre tényleg jelentkezik, amikor ezred élete, vagyona forog kockán, akkor áll elő az a kivételes helyzet, mely a közigazgatás tisztviselőjét ily jogokkal ruházta fel.

Nem akarunk prófánul vitakozni afelett, hogy az „anyagszer” elnevezésbe beleértendő-e az „élfő”? mert látjuk, hogy végzettség esetén mindezenhöz hozzá kell nyulni, ami a veszedelmet megszüntetheti.

De nem tudunk belenyugodni abba, hogy egy elkövetkező lehetőség elhárításánál élni lehessen e törvénnyel, s ha már éltek vele, hogy ily mennyiségű anyag igénybevétele szakértő meghallgatása nélkül történhessenék.

De nézzük a konkrét esetet.

A szobán forog védőgátak az idők folyamán meggyengülve 1923. év őszén már szemmel láthatólag több helyen ki voltak mosva.

Az igénylés idején közvetlen árvízveszedelem nem állott fenn, illetve a törvényben előírt vízállás magassága nem volt meg; az csak a társulat praeventív s az adott viszonyok között mindenestre a legelőcsébb lépése volt egy bekövetkező lehetőség kiparizozására.

Azonban 1885. óta, amely évben e törvényt hozták, vasút, kövezett út épültek s a valamikor meg nem közelíthető Tiszavidékre ma minden oly anyag, (rőzse, kő, cement, fa) mely ilyen védelmi intézkedésekhez szükséges, egy kis előrelátás mellett időre odaszállítható.

A törvény intenciója — véleményünk szerint — nem lehet az, hogy ily igénybevételel valakit azért tegyen tönkre, hogy az ármentesítő társulat az építési anyag szállítási költségeit megtakaríthassa.

De lássuk a kérdést erdőgazdasági vonatkozásban.

A szobánforog erdő rendszeres gazdasági üzemterv szerint van kezelve. Társulást csak az idős füzésekben és pedig évente

3 kat. holdon szabad eszközlőni, míg a füzések többi részén csupán az erdőápolást célzó gyéritek, illetve tisztítások fogantathatók.

Ha az erdőterület összes fiatalosát teljesen kivágják, az igényelt rőzsemennyiség 1/20-át sem lesznek képesek kitermelni.

Helyszíni szemle, becslés s mondjuk nem — hozzáférések nélkül azonnali, meg nem akadályozható végrehajtással itéltek halálra az erdőt, amelyen a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott üzemterv írja elő a gazdálkodást.

Kérdjük ezek után, szabad-e? hogy ily határozatokat — melyet nem is a momentáni helyzetet kényszerítő hatása váltott ki — szakember meghallgatása nélkül hozzanak?

Amíg ennek a lehetőségnek fennforog, addig az erdőbirtokostól nem lehet azt várni, hogy erdősítésen s erdőt neveljen!

Ha egy törvény a kivételes eseteknél egy gazdasági ágazatra következményeiben oly súlyos rendelkezési jogot biztosít, nagy hibája, hogy ugyanakkor a kormányzat illetékes szakembernek jelenlétéről nem gondoskodik.

Kormányrendelettel kérjük e hiányosságot pótolni s a benne rejlő veszedelmet megszüntetni abban a formában, hogy a kormányzat illetékes szakembernek (erdőfelügyelő) meghallgatása nélkül a rendes hozam mérvét meghaladó igénybevétel ne legyen fogantatható.

A hozott határozat meg lett felebbezve s a jelebbezés az erdőgazdaságot ért sérelem dokumentálására az Erdő- és Faügy Országos Kormánybiztosához is be lett nyújtva.

Kíváncsian várjuk a fejleményeket.

Pályázat.

Borsod—Gömör—Heves (Tiszajobbparti) Varmegyei Erdészeti Egyesülete 100,000 K-ás pályadíjat tűzött ki az 1924. év során e lap hasábjában megjelenő legjobb erdőgazdasági vonatkozású cikkeire.

Magyarországban legnagyobb, modern, berendezett fenyőmagpergető!

Kőszegi Fenyőmagpergetőgyár
Kőszeg, Vas megye.

Ajánl legmegbízhatóbb, legmagasabb csiraképességgel bíró

tülevelű-lomblevelű erdei vetőmagot,
gyümölcsmagot,
erdészeti csemetéket és gyümölcsvadoncot.

Erdői-Fekete-Banke és Luczfenyőmagvák!

Zempléni vármegyei Keresztény Sajtóvállalat Sajuhelyi könyvnyomdája könyvesboltja

minden az erdő- és mezőgazdaságokban, ipari és kereskedelmi vállalatoknál használt nyomtatványt illeszt kivételben, jutányos áron készít.

Vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és feltétlenül intézzük el.

(Kazinczy-útca 11.) raktáron tart szépirodalmi újdonságokat, tudományos és szaknyelveket, keresztény imádkozókat, papír, iró- és rajzszerkeket.

Magyar Erdőgazda

BORSOD-GÖMÖR-HEVES (TISZAJÖBBPARTI) VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Füzérkömlös, Abauj-Tornai vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhegy, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczay László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 5000 korona. Nem tagoknak 10 000 korona.
Egyes szám ára 1200 korona.

A természetvédelem

és természeti emlékek fenntartása érdekében ez év februárjában a földművelésügyi miniszter érkekezletet tartott, melyen beszámolt Magyarország ezirányú ténykedéséről, e vonatkozású nemzetközi megállapodásairól s egységes programot adva keresték az utat s módokat, hogy a kulturális haladás mellett miként őriztessenek s konzerváltassanak meg oly természeti objektumok, melyek abszolút becstől fogva értékek birnak.

Addig is, amíg ezen akció kimerítő tárgyi ismertetését módunkban lesz hozni, szörszerint ide iktatjuk az előző megnyitó egy részletét, mely a minden dicsőretet megérdemlő mozgalom célját ismerteti:

„Miként egy falifestményt, egy épületet, várat, vagy váromot a megővendő műemlékek közé iktatunk, akként egy szép fáraót, egy érdekes kőzetalkulást a föld felületén, vagy a föld mélyében, egy őserdőszeletet annak minden alkotó elemével, — egy ritka, vagy kihaltó félszőn élő növény — vagy állatfajt, vagy a fajoknak a hazai föld egy bizonyos részén található jellegzetes összességét, egy remekbe teremtet természeti tájat stb. igazolt alapon sorolhatunk azok közé a becses természeti alkotások közé, amelyek a fenntartás s védelemre kiválóan érdemesek és a természeti emlék nevet joggal viselhetik.

Amint tehát műemlékek védelmére előltek és van szó, sőt van erről minden kulturálisan törvényekkel biztosított gondoskodás is, épügy lehet, sőt kell, hogy szó legyen a természeti emlékek védelméről is.”

Mintegy 25 éve majd minden kulturálisan a természeti alkotások védelmét magáévé tette.

Nálunk is megindult e mozgalom, mely azonban egységes nem volt. Időrendben a madárvédelem, majd az őserdők, azt követően pedig a természeti emlékek megővése érdekében történtek lépések, melyek a háború kitörésével sajnos, holtponton jutottak.

A jelen értekezlet volt az első, mely az eszmekörhöz tartozó összes vonatkozásokat együttesen, rendszeresen tárgyalta le, s az egy célért, de külön utakon haladókat egyesítette.

Ezen munkában a magyar erdészetnek nemcsak a kezdeményezés szerepe jutott, hanem e mozgalom rendszeres kiépítése, a megszervezésében is az övé az érdem, olyannyira, hogy ennek elismerésül a kormányzat e mozgalom hivatalos vezetését az államerdészetre bízta.

Igaz az erdőtjáró zöldrudalások praedestinalva voltak rá, mert munkásságuk területiüman „vannak a legértékesebb természeti emlékek s a foglalkozással járó ter-

mészerszeretettől kifolyólag — diszponáltabbak bárkinél e mozgalom iránt.

Mégis meg kell említenünk egy olyan momentumot, mely még különösebb büszkeséggel tölthet el bennünket. A természeti emlékek védelmének eszméjével (1908), s annak gyakorlati megvalósításával — a nyugati államok e mozgalmát megelőzve — mi voltunk az uttörők s irányítzók.

Amikor ezt pro memorialem le kívánjuk szögeznünk, mert az magyar erdész nevéhez fűződik, egyben felhívjuk az erdőbirtokosság s tisztikarának figyelmét e mozgalomra, hogy határainkon belül találhatók örökbecsi s pótolhatatlanságuknál fogva közkinccset jelentő értékek óvják, kímélik meg az utókor számára.

Elismeréssel kell megemlékeznünk a földművelésügyi miniszter megértő támogatásáról, mely az értekezlet összehívását előmozdította, de ne vegye rossz néven, ha figyelmét felhívjuk a novellával erősen megromgált azon természeti emlékre, melyet mi magyar erdőknek hívunk.

A homoki gazdálkodásról.

Még gondolatban is távol áll tőlem, hogy az alföldi erdőgazdálkodásban a hivatalon vendég szerepét játszom, de hosszú időt töltvén a buckák között, sok oly dolgot figyelem meg, amit el szeretnék e lap hátsóbján mondani, hisz azok javarésze erdészeti vonatkozású.

Láttam a homokot az emberi kapzsiság nyomán a sikárujú ása, a mértékletlen igeltetés és az erdők pusztítása következtében megmozdulni. Most pedig örömmel tapasztalom, hogy részben ugyanazok, részben az azt követő generáció — jobb belátásra jutva — fáradság s költség árán igyekeznek az elkövetett hibákat jóvátenni.

Lehet, hogy elfogult vagyok e vidék iránt, de ott annyi változat, romantika és szépség lelhető fel, hogy érdemes volna vele egyéb szempontokból is bővebben foglalkozni.

Ragadjunk ki egy részletet belőle.

E sívárnak tetsző homokbuckák alján régi festmények tipikus halászkunyhója áll a part közelében.

Attól pár lépésre gyönyörű szőlőkultúrák díszlenek.

Azután akácok, ligetes nyárfaerdők, köztük legelők homokhegyekkel tarkítva következnek. Majd beékelte mezőgazdasági táblákkal alkotják annak a pár száz holdnak a képét, amelyet a sok közül én kiragadtam.

Hol lehet ennyi változatot, részben ennyi kultúrát és egy csomó nemtörődömség révén keletkezett pusztaságot látni, mint az oly sokszor leszűlt, terméketlennek minősített homokbuckákon?

Azt hiszem, kevés vidékéről utazik el a

gazdagodni vágyók hada oly csalódottan, mint ép erdő.

A labilis papirokat sokan ingalannal óhajfjak felcselérni. A folytonos tökémelesek helyett gabonát, tengerit és bort akarnak szüretelni. A homoki gazdálkodás gyors gazdaságot és azonnali jöletet nem nyújt, hozzáértéssel és szorgos munkával lehet csak itt a mindennapi életetemeni.

A gombamódra szaporodott ingatlanforgalmi irodák hirdeteiseiben sokszor olvashatjuk, hogy itt és itt x hold koron eladó, amelyből ennyi szántó, annyi az erdő, sőt a venni szándékozót meg halastavakkal is kecsgettik.

Amikor a helyszínére utaznak s laikus szemekkel nem látnak egyebet homokbuckánál, csalódottan távoznak onnan avval a gondolattal, hogy rászedték őket.

Pedig a látszat csal.

A régi tulajdonos nem tett egyebet, csak hirdetés alakjába foglalta azt a gazdasági tervet, amelyet ő megvalósítani emulasztott.

Hozzáértés, szeretet, kitartás, időre van itt szükség.

E homokvilágot valamikor ligetes nyárfaerdők tarkították. Szép sorjára lassan mind kivágták, a sarjakat pedig egyre legettették. Azután jöttek a sikárosok, akik a homok nyugalmas életét még jobban megszavarták.

A sikár kiemeléssel nemcsak a megkötött homokot szabadították fel, hanem a fü elpusztításával a legelőfőzőköt a sarjak ragására szinte rászorították.

Ez a rabló-gazdálkodás a telkesítéssel egyidejűleg folytatódott.

A telkesítés a következőképp történt:

A gyeper rész — ahol fektek vagy barna homokot sejtettek — mezőgazdasági művelés alá került, a környező buckákkal együtt. Az összefüggő dombokon szőlőt telepítettek, vagy legelőnek hagyták meg azokat. Az erdő pedig fokozatosan elűnt.

A buckákon létesült tanya kisgazdaság majdnem kivétel nélkül e leirt sablon szerint keletkezett.

Ennek folyamányaként a legelők megcsappantak, a mezőgazdasági terület trágyázás hiányában fokozatosan elszegényedett. Az erdők, fás csoportok kiirtása következtében az alföldi szél erőre kapott s az évi átlagos csapadék mennyisége kevesebb lett.

A buckáknak besztánása óta a különböző színi és termékenységű szántókat.

Ha egy tengeri táblát megszemlélünk, a tengeri szár magassága kitűnő grafikon képet adja a tábla termőerejének. Az araszostól a 2 méteres szár mutatja a homok termőképességének változatát.

Igaz, hogy ezt kitartó trágyázással és a szél megfőrésével ki lehetne egyenlíteni, de ehhez viszont erő és fokozott marhahas eljuttatás szükséges, ami pedig meg-

felelőlegnek és fásításnak biztosítását kívánja.

Ezen a gazdasági rendszeren változtatni kell!

A buckán létesített gazdaságok csakis olyképpen prosperálhatnak, ha minden darabka földet úgy művelnek, ahogy azt a homok természete s a belterjes gazdálkodás előírja.

Nézünk csak meg tüzetesen a felkésítés előtti állapotban lévő buckás területet, amelyből még van az Allóldón bőven. Lapos, mélyen fekvő, kisebb-nagyobb, néha több holdas begyepesedett területek a homokdombok tövében.

A környező buckákat rendszerint kutyafete és gyér füvezet borítja — agyonragótt nyírlasarjakkal.

Ezek között ismét teljesen csupasz homokhegyek meredeznek, oldalukon egy-egy nyárfával, esetleg galagonyával.

Aombok alján sokszor több méter mély tavacska fordulnak elő pontnyal benépesülve. A több holdas tavat sűrű nád szegélyezi, vagy borítja.

Az itt vázlatosan leírt területekből mezőgazdasági művelésre állandóan alkalmas a mélyen fekvő begyepesedett homok, az u. n. „lajos”.

A füvel jól benőtt bucka legelőnek, vagy szőlőnek használható.

A csupasz homokhegyek és a gyér füvezetű bucka szőlőművelésre fogható, vagy befásítható.

Ide sorozandó az u. n. göbceses homok is, amely homokhegyet rendszerint nem képez és füvezettel benőve nincsen.

Célunk a többtermelés és saját magunk érdekében az, hogy birtokunkban lévő homokot legjobban hasznosítsuk oly értelemben is, hogy ezáltal gazdaságunk érdekében egyre gyarapodjék. Tehát eke alá oly területet ne fogjunk be, amely nem gazdaságos és olyan homokot vonjunk ki a legeltetés alá, amely arra már nem való.

Szőlővel pedig csak annyi területet ültessünk be, amennyit mezőgazdaságunk megbir.

Ezerint erdősítendő volna elsősorban a göbceses terület, a homokhegy és a kihasznált legelő s a része, amelyet szőlővel nem kultiválunk.

A lajos területek között lévő buckát lehetőleg szerint ne vonjuk mezőgazdasági használat alá, hanem könyvejük el az ózdi javára, mert amit előbb jeleztem volt, a bucka homokja a szelét nem állja s amelyet a szántó minőségét is rongja s így gazdaságosan úgy sem használható.

A befásított buckák ellenben a mezőgazdasági földekét és a szőlőt nemcsak a szőlőtől, de az egyéb károsítóktól is óvják.

Igaz, hogy gazdaságunk ezáltal szaggatott lesz, de a homoki kis- és közepbirtoknak ilyennek kell lennie.

Mert soha se tévesszük szemünk elől, hogy az alföldi gazda a szőlőt, a szárazságtól szenved a legtöbbet s a fában szükkölködik a legjobban.

A fásítással e káros tényezőket lehetőleg szerint kiküszöböljük s a fásiséget megszüntetjük, mert az erdő a surlódási felületet nagyobbítja, megtűri a szél erejét, az

évi átlagos csapadékot javítja (lásd Cholnoky!) és végül hasznofát és tüzelőt szolgáltat.

Amit fejtegetéseimből kiviláglik, ép azokat a területeket vonjuk el a mezőgazdasági kereteiből, amelyek egyébként hasznót ugysem hoznának, ennél fogva hasznosítható területen nem erdősítünk.

Ezzel kapcsolatosan az a kérdés merül fel, hogy tulajdonképpen milyen fanemet használjunk.

Nézetem szerint csak két fanemről lehet ezidőközben szó, a pinusköröl és az akác-ról. Mindegyiknek megvan a hely és a jogosultsága.

Általában mezőgazdasági, vagy szőlővel művelt területeket határoló, vagy közeli eső buckákra csak fényo való.

Mert az akác kitűnő sarjzadási képessé-

A hazai erdőseinkben előforduló értékes gyógynövények ismertetése.

Irta dr. Darvas Ferenc, a m. kir. gazdasági tanácsos, a m. kir. földművelésügyi miniszterium Gyógy- és Járóanyagforgalmi irodájának főnöke.

A Magyar Erdőgazda II. évfolyam 3-ik számában lelkes cikk keretében hívta fel a hazai gyógynövénygyűjtés fontosságára s cikk keretében megígérte olvasóinak, hogy a legkeresettebb gyógynövények ismertetését közölni fogja.

Amidőn a szerkesztőség felkérésére e rövid közlemény keretében néhány legfontosabb gyógynövény leírását és begyűjtését ismertetem, előre kell bocsátanom azt, hogy a hazai erdőseink gazdag flórájából kiragadott e néhány növény csupán elenyésző hányadát képezi azon növényi fajoknak, melyek erdőseinkben kitermelhetők volna anélkül, hogy az ésszerű erdőgazdálkodási politikát a kitermelés által megzavarják, vagy éppen veszélyeztetnék.

A szerkesztőség utólagos szives jóváhagyásának reményében felhasználom az alkalmat arra is, hogy az illetékesek figyelmét e lap hasbjain felhívjam arra az előítéletre, amellyel a hazai erdőtulajdonosaink az erdei gyógynövények kitermelésével szemben viselkednek. Ennek az előítéletnek következtése az, hogy erdőseink nagy részében gyógynövényeink még ma sem termelhetnek ki kellő mennyiségben, noha kereskedőink körében a kitermelésre s vállalkozási kedv még van ott, ahol eddig a kitermelés kísérletek tettek, csak mindenütt a legszebb eredményt végződték. Erdőtulajdonosaink a gyógynövény kitermeléssel szemben elfogalt elzárkózó álláspontját az erdekiben okozható károktól való félelmükkel magyarázhatjuk. Tény az, hogy a gyógynövényeknek szakszerűtlen s vandál módon való begyűjtése által több kár, mint haszon származik a gyógynövény kitermeléséből és erre a multból, a háborút megelőzőleg számos szomorú példa is van, mely mindenkor szembe előtt lebeg az erdejét feltű gonddal őrző szakembernek, vagy tulajdonosnak. Ha azonban meggondoljuk azt, hogy ma már más viszonyok vannak, mint a háborút megelőző időkben: ma már a régi, alkalmi gyógynövény-kufárok helyét egy állami felügyelet alatt működő

généll fogva a művelés folytán egyre terjeszkedik, a mezőgazdaság és szőlő rovására. Akácot oly helyekre ültetnek, ahol a homokot meg kell fogórn és terjeszkedését félni nem kell. Ilyen terület részben a kifüjt legelő és a csupasz homokhegy.

Ez azonban nem zárja ki azt, hogy ezeket a területeket fenyőcsoportokkal ne tartsuk.

Ott, ahol a legelőterület az erdősítéssel érintkezik, legalább is 10–20 m. széles sávon ne csemetét alkalmazzunk, hanem akác sáuhágokat.

Mert ha az erdősítést megvédeni módunkban nem áll, az akáccsemete az elkerülhetetlen legeltetési rongfásoktól nemcsak szenved, de különösen göbceses talajon teljesen ki is pusztul.

Lippóczy Béla.

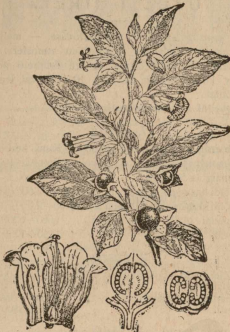
megbízható kereskedői kar foglalta el és e kereskedői kar minden elismerést megérdemlő módon igyekszik a gyógynövénygyűjtés és értékesítés terén hazánk mezőgazdasági helyzetét előmozdítani. E tisztelt kereskedői kar az állami intézménnyel az élen a gyógynövény kitermelést a legszakemberek végzi el és ma már az erdőtulajdonosoknak módjában van az állami intézménnyel közvelenni, vagy a kereskedelmi vállalatokkal a gyógynövényeket kitermelteni olyan szerződészerű biztosítással, mely mindennemű károsítás ellen védi a tulajdonost. Sőt a tapasztalat az utóbbi időben azt mutatja, hogy ahol a vállalkozó által rendszeres gyógynövénykitermelés folytattatik az erdősegekben, ott sokkal kevesebb kár mutatkozik, mint azokban az erdősegekben, hová lopva férköznek be az alkalmi gyógynövény-kufárok, kik a tolvaj önzésével nem törődnek semmiféle károkozásal, hanem bárbar módon pusztítják a gyógynövényeket.

Szükségesnek láttam a fentieket előrebocsátani, mert szépen megindult gyógynövény ügyünk teljes kifejlődésére csak akkor számíthatunk, ha minden előítéletet félretéve, az erdőtulajdonosok is — megértő jóindulattal — hozzájárulnak e fontos mezőgazdasági cél előmozdításához.

Áttérve az erdőseinkben előforduló gyógynövényeink ismertetésére — mint azt említettem — a rendelkezésre álló szűk helynek megfelelően azok közül csupán példaképpen a legfontosabbakat említem fel hangsúlyozásával annak, hogy erdőseink gazdag flórája valószínűleg tartalmaz értékes gyógynövényeknek.

Egyike a legfontosabb gyógynövényeinkben, amely hazánk hegyvidékes erdősegekben, erdőszéleken, különösen bükkösök vágásaiban nagy mennyiségben található: a *Maszlagos Nadragulya* (Atropa Belladonna L.), melyet néhol farkasseresnyőnek, ördögszőlőnek is neveznek. (I. ábra.)

Kérjük az erdő, az erdalmakat, és tagtársainkat, hogy a szakmánkban érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

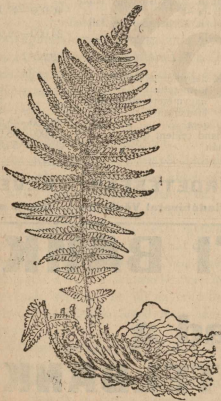

1. ábra.

A maszlagos nadragulya fél métertől másfél méter magasságig megnövő dudva. Vaskos, terebélyesen elágazó erős szára van. Levelei tojás alakúak, hegyesek, épszélűek, rövid nyeltek és a levelek vagy ágak hónaljából nőnek ki az egyes virágok. A virágok pártája szennyes lila, a töve felé sárgás színű. A virágból fejlődő termés fénylő, fekete színű bogó, amelyet a megnövekedett csésze vesz körül.

A maszlagos nadragulya nagyon erős mérgegtartalmu növény, s épen e mérgező hatású alkotórésze által válik a gyógyászatban értékes gyógynövényvé. A növénynek főképen levelében és gyökerében van a ható anyag felhalmozva s azért ezen részeket kell begyűjteni s a gyűjtéskor, majd az azt követő szárításkor gondosan ügyelni kell arra, hogy a ható anyag el ne változzék. Gyökerei karószertiek, husosak, kívül barnássárga, belül szürkés fehér színűek, s kora tavasszal gyűjtendők be. A begyűjtést oly módon végezzük, hogy a gyökereket kiásva, a hozzátapadt földtől, piszoktól megtisztítjuk, majd megmossuk azokat, s hosszában feldarabolva közönséges hőmérsékletnél száraz, hűvös helyen megszáritjuk.

A leveleket virágzaskor gyűjtjük oly módon, hogy a szárról lecsipkedve azokat

2. ábra.

napfénytől elzárt száraz, szellős helyen vékony rétegben kitergetjük.

A száraz áru elraktározásánál ügyelnünk kell arra, hogy nedves levegővel ne érintkezék az, mert ez esetben az áru megpenészedik és alkotórészeiben elváltozik.

Hegyes vidékeink árnyékos erdőségeiben nagyon gyakori növény az *Erdői Pajzsika* (*Aspidium Filix mas. Sw.*) Igaz, hogy leggazdagabb előfordulása az elszakított részek erdőségeiben van, azonban a még megmaradt erdeinkben is elég nagy mennyiségben található. (2. ábra.)

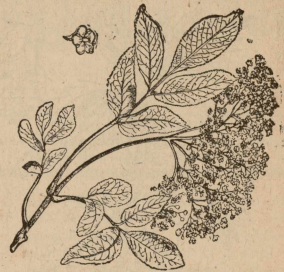
Az erdei pajzsika fél-másfél méter magas évelő növény, levelei többszörösen szárnyasan összetettek. Az egyes levelek lándszerű alakúak és szárnyasan hasogatottak. Az erdei pajzsikának gyökértörzsében vannak a ható anyagok felhalmozva s ezért a gyökértörzs gyűjtendő be. A gyökértörzset a földből kiásva, a vékony gyökerektől és pelyva pikkelyektől megtisztítjuk és hosszában feldarabolva napfénytől óvott száraz, szellős helyen megszáritjuk.

3. ábra.

Erdőségeinkben épúgy, mint homokos területeken szóróványosan az egész országban előfordul a *Gyalogfenyő Boróka* (*Juniperus communis L.*, 3. ábra).

1–2 méter magasságú cserje, vagy kisa, melynek levelei változó örvökben állnak, szurós végűek, hamvasok. Toboz bogói az első évben zöld színűek, a második évben feketék, gömbölyűek és rövid nyelcsékűek vannak. A borókának bogója adja az értékes árut, ugyanis a második éves bogókban nagymennyiségű illóolaj és cukor van felhalmozva és ez alkotórésze által úgy a gyógyászatban, mint a pálinkafőzésben (borovicska) kiváló szerepet játszik. A bogókat szeptember-október hó-

4. ábra.

napban gyűjtik be s szellős, száraz padlásokon szárítják.

Egyike a külföldi piacokon legkeresettebb hazai gyógynövényeinknek a *Bodzavirág*, melyet a Fekete, vagy Fai bodzáról (*Sambucus nigra L.*, 4. ábra) gyűjtöttek be.

Ritkás erdőségeinkben irtásokban, erdőszeleken vadon fordul elő, sok helyen azonban kertekben is ültetik s általánosan ismert cserje. Páratlanul szárnyas levelei átellenesen és élesen fűrészesek. Virágzata 5–5 águ bogórnő. Sötétlila színű bogótermése van. Virágzatát és bogótermését is gyűjtik. A virágzatát május végétől július végéig gyűjtik oly módon, hogy rövid kocsányokkal leszedik azokat s azután megszáritva a vastagabb kocsány- és szárrészeket eltávolítják belőlük. Legértékesebb az olyan áru, amely teljesen szármatlan, az ilyen oly módon állítják elő, hogy a száraz virágokat rostán keresztül dörzsölik.

A bodzának bogói is keresett cikk. Ezek gömbölyűek, kekes fekete színűek és szeptembertől novemberig gyűjtendők be.

A csalán különböző válfajai a *Nagy-, Kéltali és Aprócsalán* (*Urtica Dioica L.* és *Urtica Urens L.*) Általánosan ismert dudva, mely egyes erdőségeinkben nagy mennyiségben fordul elő és levelei a gyógynövény-

5. ábra.

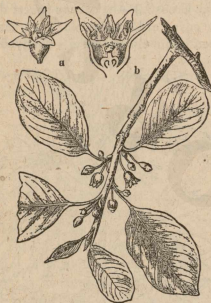

6. ábra.

piacon nagyon értékes áruként szerepelnek. (5. és 6. ábra).

A nagyaslán levelei tojásdad kerekű s durván fűrészes élűek. A leveleket virágzaskor, május, június hónapban kell begyűjteni és napfénytől óvott helyen szárítani.

Egyike a legértékesebb gyógynövényeinknek, mely hazánk erdőseiben elég gyakori, de kis mennyiségben található: a *Kutyabenge* (*Rhamnus frangula* L.) Kérge a bennlévő hatóanyag tartalommal fogva nagyon értékes és a gyógynövénypiacon annyira keresett cikk, hogy *érdemes volna mesterségesen is szaporítani*. 1–2 méter magas cserje. Ágai közül a fiatalok zöldek, az idősebbek szürke színűek, paraszemöl-

7. ábra.

csöktől fehér foltosak. A kérge belül a fa sárgás színű. Fehér virágai vannak s az ezekből fejlődő termés csonthéjas bogó, mely előbb zöld, piros, végül fekete színű. (7. ábra).

A kérge begyűjtése kora tavasszal, a levelek fejlődése előtt történik s oly módon gyűjtjük be, hogy a vastagabb ágakat levágjuk, a kérget lehántjuk és megszárazítjuk.

Egyesületi hírek.

Egyesületünk tavaszi közgyűlése előreláthatólag június hó elején, Miskolcon lesz megtartva s vele kapcsolatosan a diósgyőri m. kir. kincstári erdőgazdaság tanulmányi megtekintése van — két napos kirándulás keretében — programmba véve. (Elszállás a Lillafüredén).

Midőn tagtársainkat a közgyűlésen s tanulmányi kiránduláson való részvételre felhívjuk, egyben kérjük, hogy a részvételre irányuló szándékukat az egyesületi titkárnál (Füzér, úp. Füzérkomlos) mielőbb jelentsék be, hogy a szükséges gondoskodó intézkedéseket megtehessek.

Részletes programmal legközelebbi lapszámunkban fogunk szolgálni.

A. m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola erdőmérnöki tanszékeinek felszerelésére

indított gyűjtésünk eddigi eredménye a következő:

Mult havi gyűjtésünk	6,660,000 K.
Buchalla Jenő erdőmérnök és Juris József főerdész utján Barna János Mád	800,000 „
Béky Albert m. kir. főerdő-tanácsos Miskolc	20,000 „
Séber János főisk. tanárség Sopron	200,000 „
Scholtz Hugó urad. főerdész Vitka	50,000 „
Fischer József erdőmérnök Olaszliszka	64,000 „
Botos Sándor erdőmérnök Papa	12,000 „
Bartha Dezso erdőmérnök Cserépfalu	10,000 „
Összesen:	7,816,000 K.

A Magyar Általános Hitelbank sátoraljaújehelyi fiókijánál vezetett „Soproni Főiskola” folyószámla továbbra is nyitva áll, a befolyó adományokat lapunkban nyugtázzuk.

Innen-onnan.

— A természetvédelem és természeti emlékek fenntartása érdekében a földművelésügyi miniszterium Kaán Károly h. államtitkár előnöke alatt az érdekeltek körök bevonásával értekezletet tartott, amelyen részletes és beható tárgyalás alá kerültek azok a módok és lehetőségek, amelyek révén a növény-földrajzi parkok, arboretumok, geológiai, zoológiai és más irányú értékek képviselő objektumok kezelése, fenntartása s kijelölése miként biztosítható. Ezen bennünket közelebbről érdeklő mozgalom tárgyi ismertetésére rövidesen visszatérünk.

— A fatorgalom felszabadult. A 2667/1924. M. E. számú rendelet értelmében a fa- és faszénkészletek bejelentési, nyilvántartási s igazolvánnyal való szállítási kénszere f. évi április 15-ével megszűnt. A készletekben f. évi január hó 1-től április hó 15-ig terjedő változás még bejelentendő a Faértekesítő Hivatalnak.

ÜZLETI HIREK.

A pénzünk várható stabilizálódása — mely a spekulációs vételeknek kedvezőtlen atmoszférát teremtett — valamint a mai erősen érzéketlenné pénziárny következtében az árak 10–15%-kal lemorzsolódtak.

Egyedül a fűrészáru tartja posztját.

1. Tüziifa:

Ab erdő a fa üm-jének ára 5000 K-nál kezdődik, vidékenként jó szállítási viszonyok mellett 90–100000 koronáig is felmegy.

Belföldi hasáb ab feladól áll. 2,500,000–2,600,000 K.
Belföldi vegyes abfeladól áll. 2,300,000–2,500,000 K.
Romániai tüziifa ab belpől áll. 6000–6200 lek.
Szlovák 1150–1250 esk.

2. Faszén:

Belföldi Ia ab feladól állomás 6,800,000–7,800,000 K.
Belföldi IIa 6,000,000–6,600,000 K.
Romániai ab belpől 2000–2200 lek.
Szlovák 3300–3500 esk.

3. Műfa:

Ab erdő a tügly m²-je ... 250–300,000 K.
„ „ „ „ „ „ „ „ 130–180,000 K.

Hazai árak budapesti paritásán:

Tügly gömbölyű fa m ² -je vékonyabb	350–400,000 K.
Tügly gömbölyű fa m ² -je 35 cm. nél felebb	400–450,000 K.
Tügly fourmíronk m ² -je	800–950,000 K.
Tügly bányafa m ² -je	300–340,000 K.
Bükk gömbölyű m ² -je	280–320,000 K.
Körös	380–420,000 K.
Juhar	450–550,000 K.
Eger	320–420,000 K.
Overtány	300–350,000 K.
Aszák	270–320,000 K.
Nyár	220–250,000 K.

4. Fűrészáru budapesti paritásán:

Ia tügly fűrészáru	1,200,000–1,500,000 K.
IIa	1,000,000–1,200,000 K.
Tügly boules	1,100,000–1,600,000 K.
Quarier áru	2,400,000–2,600,000 K.
Bükk gömbölyű, szelvezetlen	900,000–1,100,000 K.
Bükk gömbölyű, szelvezett	1,000,000–1,100,000 K.
Bükk gözletlen, szelvezetlen	800,000–1,040,000 K.
Fenyő asztalosára szeltes m ²	1,000,000–1,200,000 K.
„ „ keskeny m ²	1,000,000–1,100,000 K.
Égőanyag szeltes m ² -e	800,000–850,000 K.
Léc, zánék	810,000–860,000 K.

5. Bognárfa ab feladól állomás:

Körös 15–25 cm. 10,000 kg.	3,500,000–4,500,000 K.
Szil 12–25	3,300,000–3,800,000 K.
Akác 12–25	3,300,000–3,800,000 K.

6. Fagyártmányok termelőinél, ab erdei rakadók:

Donga, gönci 1000 árb. hozzálátó fenékek	2,500,000–43,000,000 K.
Keréktalp, büki 22–24" h. 2.5–3"	2000–3000 K.
v. drb.-ja	1200–2500 K.
Küllő drb.-ja	7000–7500 K.
Kisvasúti talpa 1.1 m. h. drb.-ja	8000–8500 K.
1.2	9000–10000 K.
1.3	9000–10000 K.
2.5 m. h. közbenso tügly talpa drb.-ja	46,000–48,000 K.
2.2 m. h. közbenso tügly talpa drb.-ja	34,000–36,000 K.

7. Építési anyag, ab gyár:

Tégla nagyméretű darabja	750 K.
„ kisméretű	580 K.
„ nagyméretű mészhomok	550 K.
„ kisméretű	450 K.
Mész q-ja	42,000–46,000 K.
Portland cement q-ja	75,000–85,000 K.
Román	53,000 K.

HIRDETÉSEKET FELVESZ

a kiadóhivatal Vörösmarty-u. 1. sz. a.

A MAGYAR MEMIZETI BANK

részvényeire

előjegyzéseket elfogad a

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK
sátoraljaújehelyi fiókja. Érdeklődőknek minden irányban felvilágosítással szolgál.

Magyar Erdőgazda

BORSOD-GÖMÖR-HEVES (TISZAJOBBPARTI) VARMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Fizikerkömb, Abauj-Torna vármegye, Kiadóhivatal: Kerezenyi Sajófüvölalatt könyvnyomdája Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczy László

Félévi előfizetési díjak:
Tagoknak 15.000 kor. Nem tagoknak 30.000 korona.
Egyes szám ára 5000 korona

A novella

szentesítve — törvényerőre emelkedett. A bennünket érintő 8. §. majdnem változatlanul ment keresztül. A javaslat törölt egy mondatával — sajnos az erdő legelletésének igénybevételi lehetősége csak emelkedett.

Aggályainkat a novella bennünket érintő rendelkezéseivel szemben lapunk hasábjainban több ízben kifejtettük — rámutatva intencióinkban hibás voltára s az erdőgazdaság azon visszafeléjére, mely ez igénybevétel nyomán támad.

Nem recrimináls ma a célnak! Az erdőbirtokosság s az erdőhízi kar figyelmét akarjuk felhívni, hogy a bérleti igénybevétel körülírásai mégis mely védekezési lehetőséget nyújtanak s a fennálló kormányrendeletek mely jogokat biztosítanak az okszerű erdőgazdaságnak?

Az erdőbirtok, valamint annak terület-kimutatásában szereplő, de más művelési ághoz tartozó terület (erdei rét, tisztás, szántó stb.) nem sajtóítható ki.

A teljes egészen megváltás alá vont földbirtokhoz tartozó erdőnek az egész birtokkal való együttes megváltása képez egyedül kivételt.

Ha tehát az O. F. B. egy 3000 kat. holdat kitevő mezőgazdasági birtokot teljes egészen megváltani rendelt, úgy e birtokhoz tartozó 400 kat. hold erdő igénybevételéhez is joga van, de az nem darabolható fel s továbbra is üzemvert szerint kezelendő.

Az erdő gyántát nyilvántartott területet, ha az valóságban nem erdő, sőt a fával tényleg borított erdőterületet is köteles lesz e törvény értelmében az erdőbirtokos legelőként bérbeadni.

Igaz, hogy ez a földmivvelésügyi miniszter a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának meghatalmítása után nyilvánított hozzájárulásával kivételesen is csak akkor lehetséges, ha a kérdéses terület legelletésre alkalmas és a közérdek sérelme nélkül használható, amennyiben a fatermelés országos érdeke sem szenved s a megmaradó erdő üzeme okszerűen folytatható.

Az erdőbirtok mely részét terhelje s körülírás alapján a bérbeadás kötelezettsége?

Rétet (erdei tisztást) nem! Nem, mert a rét igénybevételét az alapörvény is csak a legkisebb mértékben veszi igénybe s az erdőhöz tartozó rétek hozamát egyetlenegy birtokos sem nélkülözheti. Nem, mert a fáállomány s vele a fatermelés országos érdekének sérelme nélkül az erdő közepén fekvő ily területek legelletése nem lehetséges.

Véleményünk szerint ez alatt csakis az erdőbirtok periferiáin fekvő oly cserjés, erdőként kezelt, jó talajú területek értendők, melyek a tartós legelletést (10 évi

bérleti kötelezettségről lehet szó) a kopárosodás veszélye nélkül megbírják.

Ha az elengedhetetlenül szükséges közeleget ezután sem volt biztosítható, úgy a fával tényleg borított erdő területét is köteles lesz a birtokos haszonbérbe adni, ha az a fáállomány, talajkudrosítás és az erdőfelújítás sérelme nélkül gyakorolható.

Nem tudjuk, hogy van-e ilyen erdőnk? de azt biztosra vehetjük, hogy a kizáró okok dacára ily bérbeadási kötelezettség terheli fogja erdeinket.

Ez esetben a bérösszeg megállapításánál semmiestre se a legelletés alá vont erdőterület szolgáltató képességét kell irányadóul tekinteni, hanem azt a kárt, ami a legelletés folytán a fa minőségében áll elő s a talaj tönkrététele s a felújítás költségesebb voltában jelenkezik.

Megszűnik-e kényszer-bérelt, ha az erdő kitermelésre kerül, vagy pedig ha a kötelező 10 év lejárt!

(De emlékeztük-e, hogy 10 év után mentesül-e az erdőnk az ily igénybevételektől? Félős, hogy nem, hisz a bevezetett ideiglenességet egy (új) novellával véglegesíteni lehet).

Befejezőül meg kell említenünk a 2851. és 90716/1922. sz. földmivvelésügyi minisz-

teri rendeleteket, mely az okszerű erdőgazdaság folytatásához, illetőleg az erdő üzem fenntartásához szükséges területek mentesítése iránt intézkedik. E címen az erdő törzskönyvében nem szereplő mezőgazdasági ingatlan is menthető a kisdíjtól alól, ha az azon előállított terményekre a birtokosnak (munkások élelmezése, igyavonó állatok takarmányozása, legelletése) bizonyítottan szüksége van.

E kormányrendeletekcsé definitive mentesítenek jelzi a termőerejében megerősített, kopárosodásnak induló, továbbá mindazokat a területeket, amelyen az erdőgazdaság saját üzemének biztosítására építkezni szándékozik, (kezelési, üzleti épületek, faraktár, gőzfűrészt stb. céljaira) vagy amelyek az alkalmazott személyzetet illetményföld járandóságát képezik.

Minden sérelem dacára megvan mégis a mód az igénybevétel lehetőségét apasztani. Nyílt kérdés, hogy a gyakorlati keresztülvétel ezen előírásokat miként fogja mérlegelni.

(Az erdő igénybevételéről nyilvántartást szándékoznak felkeltetni. Kérjük az erdőbirtokosságot s tisztáikat, hogy e tárgyú sérelmeiket velünk közölni sziveskedjenek).

Az erdészet a természetvédelem szolgálatában.

Hirt adtunk utjászervezéséről annak a mozgalomnak, mely a földmivvelésügyi miniszteriumból indult ki s a természeti kincsek és emlékek fenntartására s azok fokozottabb védelmére irányul. Rámutatunk az akció céljaira s a programba vett munkának a magyar erdészetre eső részét külön is kiemeltük.

A természetadta kincseknek, az állat-, növény- és ásványvilág régebbi időkben fennmaradt érdekességeinek, emlékeinek, a természet szeszélyes változatainak leggazdagabb tere az erdő, ez a megelépően változatos, csodásan harmonikus világ, melyben a nyitott szemmel járók ezer és ezer példáját találják meg a ritkaságunknál, vagy különlegességünkönél fogva becses objectumoknak.

Nincs ily erdős vidék, melynek ily természeti kincsei ne volnának, ahol egy-egy ritka méreteket elért faóriás, figyelembe ötlő sziklaalakulat, barlang ne volna, vagy az illető vidéknek valamely zoológiai, botanikai, vagy geológiai specialitása fel ne tűnne. Természeti alkotások, melyekhez történelmi emlék, vagy hagyomány fűződik, erdőrészeket, melyek öserdő jellegűek, vagy különös fajú és elegyű fafajokból állanak, területek, ahol ritka s védelembre érdemes állat- vagy növényfajok tenyésznek, ősmocsár jellegű, madár- és halgus területek, tőzeg és lápvédékek s egyéb természeti

különlegességek hazánk mai szűk határain belül is nagy számmal vannak. A vulkanikus eruptiók hatalmas alakulataitól egészen a rikákbó virág-, vagy madárfajokig nagyon sok objectum áll fenn s ezek oly elefolyók, melyeket a kultúra terjeszkedése veszélyeztet s melyek a mindent kizsákmányoló emberi kapzsátság szemben védelemre, ápolásra szorulnak.

Az erdejét művelő és szerető erdőbirtokosnak, az erdő járó és ismerő erdőbírtokosnak, az erdő értékes természeti objectumok állandó fenntartásában s a közjó javára fordításában jelentős szerep jut osztályrészül. Az erdészeti foglalkozással járó természetismeret, az értékek felismerése és ápolásában s a hozzáférés megbecsülhetetlen szolgáltatásokat tehet; az erdőbirtokosság és erdőhíziikar az ily szolgáltatásra nemcsak alkalmasak, de hivatottak is.

Elsoeknek kell lenniök az ismeretlenül, vagy elhanyagoltan heverő kincsek, az idő mindent felőrölő viszontagságain pusztulásnak indult természeti emlékek, a kivészben lévő ritkaságok megmentésébe.

A mentés és védelmi munkának megszervezését a földmivvelésügyi miniszterium által összehívott febrári országos értekezlet programjává tette. A természetvédelem és a természeti emlékek fenntartására törvényjavaslat készül, mely nemcsak irányelveket és utmutatókat, de kötelességeket s jogo-

kat is fog adni, amelyek révén a kormányzat az államérintésnek adott felhatalmazás alapján a magánerdőbirtokosságok is bekapcsolja a természetvédelmi munkába.

A földreform végrehajtásával kapcsolatosan a természeti emlékek megővése érdekében a földművelésügyi minisztérium rendszerileg fog intézkedni, nehogy az összefüggő s a konzervatívabb természeti nagybirtokok felosztásával a pótolhatatlan értékek jelentő természeti alkotások profán kére jutva, elpusztuljanak.

Az értékeket egy országos természetvédelmi bizottság s vármegei bizottságok alakítását is szükségesnek tartotta.

Az erdő jelentőségével, a természeti védelmének fontosságával a magyar társadalom sajnos igen kevéssé van tisztában. Iskolai oktatásunk a természeti ismeretekről csak vázlatos képet ad a tanulónak s a természet szeretetét, a benne rejlő értékek megbecsülését nem nevezi az ifjúság lelkébe oly mértékben, amint az a kultúra és természetvédelem szempontjából szükséges volna. E hiányokra az értékeket felhívta a kultúrkormány figyelmét. Azok kiküszöbölését, az ifjúság nevelésének irányú kiegészítését, a cserkészmozgalom bevonását, propaganda iratok készítését szükségesnek, érdeklődést keltő előadás-sorozatok s a sajtó népszerű ismertetései útján a természetvédelmi kultusz megteremtését fontosnak mondotta ki.

A természetvédelem valóban oly munka, mely az egész társadalom támogatását s áldozatkészségét köveleli meg.

De a pusztulással veszélyeztetett értékek megszerzését s védelmét pusztán a törvényhozásra bízni nem lehet. A törvény végrehajtásáig, a bizottságok megalakulásáig várni, már ezen értékek sulyos kárt jelenthetnek.

A munka megszervezéséig is egyenlőnkénti, derekas tevékenységre van szükség. A fenntartásra méltó tárgyak elkülönítése, gondozása, az egyes erdő- vagy mecsár-részeknek önálló egységként való kihasználása és kezelése, a ritkább állattajok életfeltételeinek biztosítása, elemeiké pusztítása, az emberi károsítókkal szembeni tilalom és védelem is az adott körülmények szerint alakuló egyéb teendők már most, sürgősen megkezdendők volnának.

A hozzá nem értő kezekben lévő, pusztulásnak kitért értékek megvásárlására és rekonstrukciójára, a bányászati és ipar térhódításá szemben való megvédelmezésére minden munkát és áldozatot meg kell hoznunk. E nemzetgazdasági s kulturális szempontból egyformán becses természeti objektumokat védelembe venni, ápolni és fenntartani éppen olyan nemcs, hazafias cselekedés, mint a történelmi, vagy műemlékek fenntartása.

A kitűzött cél az erdészet oadaódó buzgólkodása nélkül nem is érhető el. A társadalomban betöltött pozíciójánál, rátermettségénél s ismereténél fogva a természetvédelmi munka országlánrésze csak érte.

A természetvédelem eszméje, az értékek objektumok védelme a magyar erdész-társadalom előtt nem új. A természetvédelem s az erdővédelem nemcsak rokon, de egymással harmonikusan egészítik ki, sőt egymás

nélkül el sem képzelhetők. Minden vérbeli erdész át van hatva a természetvédelem eszméjéről s dolgozik az értékek megmentése és fenntartása érdekében.

E pár sorral csupán a reorganizált mozgalomra akartunk szaktársaink figyelmét felhívni s az abba bekapcsolandó fokozottabb munkának szükségességét leszögezni. Az erdőbirtokosokat s az erdőüzemeltetőket s tárgy igaz szeretőit s arra kérjük, hogy saját körükben fejtsenek ki az eddigénél is erősebb s rendszeresebb tevékenységet. Világossátsák fel a népet, országban, írásban és példamutatásban keltsek fel és ápolják a társadalom érdeklődését s szerezenek új híveket, új harcosokat a természetvédelmi kulturmozgalom számára.

Virágzó arboretumok és parkok, becsben tartott ritkaságok és emlékek a nemzet kulturájának élő szimbólumai.

Amint európai színvonalon álló tény ezek megmentése és fenntartási szükségének felismerése, úgy a céltudatos megvalósító munka az ország magasabb civilizációjának egyik ragyogó dokumentuma lesz. *L. W.*

Egyesületi hírek.

Köszönettel tanulmányi kirándulásai.

Egyesületünk tavaszi közgyűlése f. évi június hó 14-én délelőtt 9 óra 30 perckor lesz megtartva Miskolcon, az Iparkamara palotájának tanácstermében. Azt követlenül választmányi gyűlés előzi meg. Ez utón is kérjük tagtársainkat, hogy minél számban jelenjenek meg.

A közgyűlést a tanulmányi kirándulás az alábbi programmal követi:

A miskolci kincstári iraktár és faiprot megtekintése, onnan a kincstári erdei vasutón a ládi rakodóra, annak az épülő gyertyánvölgyi vasutonalnak megtekintése után ebéd a vasgyárban; majd vasutón Diósgyőrbe, ahonnan a vár, a maylathi telep s fűrész megtekintése után a garadnai rakodóra. Vacsora és éjelezes Lillafüreden.

Június 15-én kocsin Hollőra, a hollósi és nagydéli szaláló vágások bejárása után a pénzpatáki völgybe. A szénégetés megtekintése után Thebère, hol ebéd; a laposági koncentráll legelő bemutatása után vissza Lillafüredre.

Június 16. délelőttjén a diósgyőri papírgyár és vasgyár megtekintése.

A részvételnél szándékozók kérjük, hogy a kiránduláson való megjelenésüket levelező lapon legkésőbb június hó 10-ig Radó Gábor főerdőmérnök ural Diósgyőr közölni sziveskedjenek.

Lapjdi felemelése.

A koronának időközi leromlása folytán a tagok 5000 koronás, a nem tagok 10,000 koronás előfizetési díja éppen a lapunk postai expedíciási díját fedezi. Kénytelenek vagyunk a nyomdaköltségek biztosítására az előfizetési díjat emelni olyképp, hogy az egész 1924. évre befizetett lapjadjakat csak 1924. év június hó 30-ig teljesített előfizetésnek vesszük s a hátralévő felére új előfizetést nyitunk, amely szerint a tagok

lapdíja 1924. év végéig 15,000 K, a nem tagok lapdíja 1924. év végéig 30,000 K. lesz.

Kérjük tagtársainkat, hogy a csatolt csekk-lapon az új, valamint a hátralékos lap-és tagdíjakat mielőbb beküldjék sziveskedjenek.

Alábbi adományokat, lap-és tagdíj befizetéseket nyugtazzuk:

Báró Waldbott Kelemen adománya 500 ezer korona, melyért fogadja egyesületünk halás közönségét.

Bérczy László 6000, Egri érseki uradalom 10,000, Ferenc bajor kir. hercegi urad. Sárvár 10,000, Kachelmann Ottó 10,000, de Pottère Gerard 6000, Róth Gyula 6000, Mucha József 10,000 korónát.

A M. Kir. Bányamezői és Erdőmérnöki Főiskola erdőmérnöki tanszékeinek felszerelésére indított gyűjtésünk eredménye következő:

Már nyugtatva lett ..... 7,816,000 K.
Báró Waldbott Kelemen 500,000 „
Bradofka Károly erdőtán. 20,000 „
Összesen: 8,336,000 K.

A Magyar Általános Hitelbank sátoraljai-uhelyi fiókijánál vezetett „Soproni Főiskola” folyószámla továbbra is nyitva áll s a befolyó adományokat a lapunkban nyugtázni fogjuk.

Tűzifa szokványok,

mely a Magyar Fatermelők, Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesületének kiadásában készült — bár 13. §-a esetleg módosítást fog szenvedni — publikálva lett, s így mint bennünket közelről érdeklőt — mi is leközzöljük:

1. §. Fanem.

Fanem szerint megkülönböztetünk kemény, lágy és fenyő tűzifát.

Kemény tűzifa: a búkk, cser, gyertyán, szil, tölgy, kőr, juhar, akác és gyümölcs-fákból termelt tűzifa.

Lágy tűzifa: a hárs, nyír, nyár, fűz, éger és egyéb lágylombfákból termelt tűzifa.

Fenyő (puha) tűzifa: a luc, jegenye, erdei, fekete vagy vörösfenyőfából termelt tűzifa.

2. §. Választék.

Tűzifánál általában a következők választékokat különböztetjük meg:

1. *hasznya:* legalább 12 cm. vastag törzsrészekből hasított darabok, amelyek 15 cm.-nél nem nagyobb, simára lefaragott ág-göcsöket tartalmazhatnak;

2. *doranga:* 6—12 cm. vastag törzsrészek gömbölyű állapotban mindkét végén fűrészelt metszve; egyik végén fejszével vagy csak a törzstől kikerülő darabok lehetnek;

3. *boffa:* (vékony dorong) 6 cm.-nél vékonyabb ág-és törzsrészek, gömbölyűen kéregben hagyva, mindkét végén fűrészelt, vagy fejszével termelve;

4. *tuskó:* 15 cm.-nél nagyobb átmérőjű ág-göcsöket tartalmazó nem hasított darabok.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

bok, melyek hurirányban mért szélessége a 25 cm.-t meghaladja;

5. **Hántotta:** a) tölgykéreg termelése által nyert, lekérgezett dorongja, 5 cm. átmérőtől feljebb fűrészelve, tuskó és korhadmentes minőségben, b) ugyanaz 5 cm. átmérőn alá fűrészelve, vagy fejszével termelve (paprika);

6. **Kötegelő fa:** teljesen felaprózott fenyő (puha) tűzfából, vagy fenyő (puha) fűrész-hulladékból 20 cm. hosszú darabokban előállított és kb. 50 cm. átmérőjű dróttal körülröszölt hengeralakú kötegek;

7. **Fűrészhulladékok:** rönkök fűrészelésénél és a fűrészáru szeletelésénél lehulló darabok: fenyő-fűrészhulladékok kötegelve 1 m. hosszban; kötegeletlen fenyő- és kemény fűrészhulladékok minden hosszban.

3. §. A kereskedelemben általában kemény és puha tűzifa és ezen tűzfajtáknak három minőségű osztályát különböztetik meg.

1. Elsőosztályú tűzifa.

1 m. hosszú, mindkét végén fűrészrel termelt hasáb és dorong, tuskó- és korhadmentesen. A hasábok és dorongok 3/4-a egyik végén baltázva lehet. Külön kikötés hiányában legfeljebb 20% dorong szállítható.

2. Szokvány (merkantil) minőségű tűzifa.

Az első osztályú tűzifa méreteiben: külön százalékos kikötés hiányában 50% hasáb, 50% dorong, az egész mennyiségben tuskó és nem egészséges fa együttevő 15%-ig előfordulhat. A hasábok és dorongok 10/10-a egyik végén baltázott is lehet. Egy címre és helyre irányított (disponál) és több rakományból álló mennyiségűnél a hasáb és dorong közötti százalékos aránynak nem az egyes vagonszállítmányokra, hanem az egész szállított mennyiségre nézve kell fennállania. Folytatólagos szállításkor esetén a jelzett százalékos arány legkisebb minden szállítási hónap végéig helyreállítandó.

3. Selejtfa.

Az első osztályú és szokvány „merkantil” minőségű tűzfánál silányabb tűzifa, hasáb, dorong, tuskó, gal és nem egészséges darabok arányának megállapítása nélkül.

4. §. A kéréses — héjas — fát a nedvkerénges szünetelése idejében, hegyvidéken szeptember 15-ike, lapályon október 1. után s a következő év április vége előtt kell dönteni.

Hántott fa a nedvkerénges idejében, vagyis rendszerint április, május és június hónapokban dolgozandó fel.

5. §. Méretek.

Ha a hosszúsági méret külön megállapítása nincs, a tűzfának a kötegeléstől fát kivéve rendszerint 1 m. hosszúnak kell lennie; 10 centiméterrel rövidebb, vagy hosszabb darabok 25%-ig szállíthatók.

6. §. Mértékegység.

Az eladásnál mértékegység gyantát a súly, vagy az űrméter használandó.

7. §. A súlyegység a métermázs.

Vagontelemben való eladás esetén egyéb különleges kikötés hiján egy kocsi rakomány alatt 10.000 kg.-ot kell érteni; vevő tehát többet, mint annyiszor 10.000 kg.-ot, ahány vagont vásárolt, nem igényelhet. 5/6-ig

terjedő túlterhelést azonban tartozik átvenni

8. §. Az űrméter lehetőleg tömörben rakott, mindenütt 1 m. széles és 1 m. mély farakás, melynek magassága raktárban való átadás esetén 1 m., hajórakodókban való átadás esetén 1,05., erdőn való átadás esetén pedig egy kikötés hiányában 1,25 m.

9. §. Kicsinyben való, 10 űrmétert meg nem haladó eladásnál a fa felérésben keresztirakásban (kalitkában), felérésben egy irányban rakva (hasban ölelve) adandó át.

10 űrmétert meghaladó mennyiség átadásánál az átadás 10 méter hosszú sorokban történik akként, hogy a sorok végén 1—1 űrméter széles keresztirakás (kalitka), ezek között pedig a hasban ölelve rakandó.

10. §. Egyéb kikötés hiányában az ölelést az eladó teljesíti saját költségén.

Ha az eladó által eladásra előkészített áru ölelést a vevő kifogásolja, az ölelés megfelelőségének megállapítása céljából az átadásra előkészített soroknak mindkét fel részéről kiválasztandó 5/6-ból a vevő által próbaátölelés eszközözendő, amelynek eredménye az egész átadásra előkészített áru ölelésére irányadó. Ha ez a művelet 4/10-ot meghaladó hiányt eredményez, az átölelés költségeit az eladó, egyébként a vevő viseli.

11. §. Szárazsági fok.

Eltérő kikötés hiányában száraz tűzifa szállítandó, amely alatt olyan tűzifa értendő, amely legalább négy tavaszi, vagy nyári hónapban át kitermelve a vágásban, vagy rakodón állott.

„Kétéves vágású” (teljesen száraz) tűzifa alatt a szállítás előtt legalább 18 hónappal termelt tűzfát értünk.

12. §. Usztatott fa.

Usztatott tűzifa alatt a vágásból patakokon, uszatókban vagy vízi csuszatokon kihozott fát kell érteni.

Usztatott fa csak külön kikötés esetében szállítható.

13. §. Eladás módja.

„Helyt” (ab) vagon feladóállomás történő eladás esetén az eladó a tűzfát vasuti kocsiab rakatni és a vevő által megadott címre feladatni köteles. A feladóállomáson felmerülő mindenemű kiadás és költség u. m. kocsiállítással, fuvarlevél, bélyeg, szállítási igazolvány stb. a mérlegelés díjának és költségének kivételével eladó terhére képezi.

Nem terhelik az eladót a feladó állomáson a vevő kérését kívánásága vagy rendelkezése (pl. szállítási érdekebevalás, zárt kocsiab való szállítás stb.) folytán felmerülő kiadások és költségek sem.

Az átadás a feladással megförtémteltek tekintendő és az ezután felmerült kiadások, károk és veszteségek vevő veszélyére és terhére mennek.

14. §. Import tűzfánál „helyt (ab) vagon magyar határállomás” történő eladás esetén a magyar határállomásig felmerülő összes költség (tehát az esetleges kiviteli illeték és az idegen vasuti fuvardíj) is az eladót terhelik, s csupán a magyar határállomáson és onnan a leadó állomásig felmerülő összes költségek mennek a vevő terhére.

15. §. „Helyt (ab) leadó állomás” vagy „paritás leadó állomás” kikötése mellett történő eladásnál az ár az eladás idejében érvényes vasuti fuvardíjak és egyéb mellékilletékek mellett értendő olyképp, hogy a

rendeltetési állomásig felmerülő fuvardíjakat s összes költségeket — a 14. §. 2. bekezdésében említették kivételével — eladó viseli, a vevő tartozván mégis azokat az eladó terhére előlegezni.

A leadó állomáson felmerülő minden kiadás és költség — pl. a fekbér, közvetvám, az iparvágányra való kitöltés költsége stb. — a fenti kikötés esetén is a vevőt terheli.

16. §. Irányadó súly.

Egyéb kikötés hiányában a számlázás és vételáriferítés alapjául:

„helyt (ab) feladóállomás”, illetve „helyt (ab) határállomás” vagy „paritás leadóállomás” kikötése melletti eladások esetén mindig a feladóállomás, „helyt (ab) leadóállomás” melletti eladás esetén a leadóállomás hivatalos súlymegállapítása képezi. —

Hajón való szállítás esetén eltérő megállapodás hiján a súly szerinti elszámolás és a vételár fizetése nézve a hivatalosan megállapított mérleési súly szolgál alapul.

17. §. Kocsikahasználat.

A vasuti kocsikat az eladó legalább oly mértékben köteles kihasználni, hogy a szállított tűzfára a 10.000 kg-os díjtétel legyen alkalmazható és 3/6-nál nagyobb holtuvar (vagyis 9700 kg-nál kisebb rakomány) csak az esetben nem képezheti a vevő részéről kifogás tárgyát, ha rendkívüli környezeti változások (hántott fa, lágy tűzifa, baltázott dorong, botfa, fűrészpor stb.) szállítása miatt a kocsikat a térfogatürszelvény teljes kihasználásával jobban megterhelni nem lehet.

ÜZLETI HIREK

A kereslet mérsékelt javulása mellett a tűzifa, faszen és a müfa ára kissé emelkedett, míg a fűrészárunál áremelkedés nincs.

1. Tűzifa:

Ab erdő a fa 1m³-ének ára 50.000 K-nál kezdődik, vidékenként jó szállítási viszonyok mellett 90—120000 koronáig is felmegy.
 Belföldi hasáb ab feladót áll. 2.900,00—3.000,00 K.
 Belföldi vegyes ab feladót áll. 2.800,00—2.900,00 K.
 Belföldi dorong „ „ 2.600,00—2.700,00 K.
 Romániai tűzifa ab belépőt áll. 6100—6500 lei
 Szlovák „ „ 1150—1250 esk.

2. Faszen:

Belföldi fa ab feladót állomás 8.000,00—9.000,00 K.
 Belföldi fa „ „ 7.000,00—7.600,00 K.
 Romániai ab belépőt 21000—22000 lei
 Szlovák „ „ 3300—3500 esk.

3. Müfa:

Ab erdő a tölgy m³-je ..... 250—350,00 K.
 „ „ bükk „ „ ..... 130—180,00 K.

Hazai áru budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m³-je vékonyabb ..... 420—450000 K.
 Tölgy gömbölyű fa m³-je 35 cm-nél feljebb ..... 450—500000 K.
 Tölgy fourmironk m³-je ..... 1.000,00—1.300,00 K.
 Tölgy bányafa m³-je ..... 350—370000 K.
 Bükk gömbfa m³-je ..... 320—380000 K.
 Kóris ..... 420—480000 K.
 Julhar ..... 550—600000 K.
 Éger ..... 320—440000 K.
 Gyertyán ..... 300—350000 K.
 Akác ..... 320—380000 K.
 Nyár ..... 220—260000 K.

4. Fűrészáru budapesti paritásban:

Ia tölgy fűrészáru	1.200,000—1.500,000 K.
Ila	1.000,000—1.200,000 K.
Tölgy boules	1.300,000—1.800,000 K.
Quarter árd	2.400,000—2.700,000 K.
Bükk gözítő, szélezetlen	950,000—1.100,000 K.
szélezett	1.000,000—1.200,000 K.
Bükk gözítőellen, szélezetlen	800,000—840,000 K.
Fenyő asztalosáru széles m ³	1.100,000—1.200,000 K.
keskeny m ³	1.000,000—1.100,000 K.
Építőanyag széles m ³ e	850,000—880,000 K.
Léc, záréc	840,000—880,000 K.

5. Bogrnárfa ab feladó dílmóds:

Körös 15—25 cm. 10,000 kg.	4.000,000—5.000,000 K.
Szil 12—25	3.800,000—4.200,000 K.
Alkác 12—25	3.800,000—4.200,000 K.

6. Fagyártmányok termelőinél, az erdei rakodói:

Donga, génci 1000 drb. hozzávaló	
fenéklék	2.500,000—3.000,000 K.
Keréktalp, bükk 22—24" h. 2.5—3"	
v. drb.-ja	2000—3000 K.
Külös drb.-ja	1200—1500 K.
Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb.-ja	7000—7500 K.
• • • 1.2	8000—8500 K.
• • • 1.3	9000—10000 K.
2.5 m. h. közbenső tölgy talpa	
drb.-ja	58,000—65,000 K.
2.2 m. h. közbenső tölgy talpa	
drb.-ja	42,000—46,000 K.

7. Építési anyag, az gyár:

Tégla nagyméretű darabja	750 K.
• kisméretű	580 K.
• nagyméretű mészhomok	600 K.
• kisméretű	500 K.
Mész q.-ja	42,000—46,000 K.
Porland cement q.-ja	75,000—87,000 K.
Román	53,000 K.

Panaszrovat.

Kérjük tagtársainkat, hogy mindazon eseteket, melyek az erdőgazdaság érdekeit sértik, hozzák tudomásunkra.

Ezek publikálásával az illetékes hatóságok figyelmét akarjuk felhívni s célunk, hogy azok gyors és erélyes orvoslást nyerjenek.

A Magyar Erdőgazda 4. számában közzétett volt, hogy egy tiszavideki erdőbirtok üzemterv szerint kezelt erdejében az előirányzott rëndes évi hozamot teljesen felülmúló kihasználás elrendelésével az illetékes fõszolgabíró árvízvédelmi célokra 8000 üm.³ rõzset foglalt le. Megemlítettük, hogy az erdőgazdaság vezetõsége a lefoglalt határozatot megfelebbezte.

A vármegye aispánja a beadott felebezés elutasításával a fõszolgabíró határozatát jóváhagyta. A jóváhagyó véghatározat indokolása a következõ:

„Az ármentesítõ társulat az árvíz által veszélyeztetett és megrongált védõtálas azonnali helyrehozatala érdekében tölelhetõleg mindent megtett. A saját telepének rõzsettermését egészében felhasználta, azonban szállak gallyalval kísérletezett, ami ezután nem vált be. Aztán, ami rõzset szabadkéztõl meg tudott vásárolni, azt a Tisza folyó mindkét partján megvásárolta s amikor mindez nem volt elégséges, ugyi a társulat, mint a m. kir. folyammérnökõi hivatal a veszély feltárasával felkérte a nagyobb parti birtokosokat, hogy fõztelepeikrõl adjanak el a társulatnak annyi rõzset, amennyire a kérdéssé munkálatok céljaira szükségé volna. S csak amikor ez a felhívás is eredménytelen maradt, fordult az ármentesítõ

társulat a hatóságához a felebbezõ tulajdonát képezõ rõzse lefoglalása végett.

De jóvá kellett hagynom az I-õs fokú véghatározatot azért is, mert az árvédekezéshez szükséges rõzset egyedül csak az uradalom képes szolgáltatni, míg máskülõben számos kisebb birtokostól kellett volna azt beszerezni, ami nagy idõvesztéset jelentene”.

Multrók közleményünk után az indoklás érdemi részével többeben már nem õhajunk foglalkozni.

Az oszkeri erdőgazdaság s a törvényes üzemterv illi kíméletlen sérrelmével sujtott erdőgazdaság most felebbezésével az utolsó fórumhoz, a földmivelségi miniszterhez fordult.

Innen-onnan.

— Kaán Károly h. államtitkárt, az államerdészt vezetõjét, egyesületünk tiszteletbeli tagját a Magyar Tudományos Akadémia levelezõ tagjai sorába választotta. Közgazdasági irodalmi munkásságának értékes elismerését jelenti e kiténtetés, ami annál nagyobb beccsel bír, mert mindenkor nagy hivatali lekötöttsége e munkássága számára idõt alig hagyott.

Öszinte örömmel gratulálunk s legjobb kívánatainkat küldjük.

— Az erdészeti igazgatásról szóló törvénycikk végrehajtásaként a 13800/924. sz. földmivelségi miniszteri rëndelet a magyar állam erdészeti kerületi beosztását 6 erdőigazgatóságban állapította meg és pedig:

I. Pécs székhellyel Zala, Somogy, Tolna, Baranya vármegyékre 583,103 kat. hold.

II. Gyõr székhellyel Vas, Sopron, Veszprém, Fejér, Gyõr, Moson, Pozsony vármegyékre 490,530 kat. hold.

III. Budapest székhellyel Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye északi része, valamint Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Nógrád és Hont vármegyékre 319,631 kat. hold.

IV. Miskolc székhellyel Borsod, Gömör, Kishont, Heves, Abauj-Torna, Zemplén vármegyékre 524,398 kat. hold.

V. Debrecen székhellyel Hajdu, Bihar, Szatmár, Ugocsa, Bereg, Szabolcs, Ung vármegyékre 123,526 kat. hold.

VI. Szeged székhellyel Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye déli részének Csongrád, Bács-Bodrog, Bekés, Csanád, Arad és Torontál vármegyékre 173,255 kat. hold erdõterület.

Ezen igazgatóságok alá 105 erdõhivatali kerület tartozik s ellátják a volt állami erdõhivatalok ügykörét, az állami erdõbirtokok igazgatási s gazdasági ügyeit, az alföldi erdõtelepítés körüli teendõket, az állami erdõterületeket s a „természeti emlékek” fenntartását.

— Az erdõ- és faügyek országos kormánybiztosi hivatalát a 3640/1924. M. E. sz. rëndelet megszûntette, ami a szabadabb tél falomalog logikus következményének tekinthetõ.

— Az államvasutal folyó évi június hó 1-ével a teheráru díjszábasát 30% kal emelte. A faanyagot érintõ áruszályozás változatlanul maradt.

Pályázat.

Borsod-Gömör-Heves (Tiszajobbparti) Vármegyék Erdészeti Egyesülete 100,000 K-ás pályadíjat tözött ki az 1924. év során e lap hasábjaiában megjelenõ legjobb erdőgazdasági vonatkozású cikkekre.

Figyelem!

Figyelem!

A Zemplénvármegyei Keresztény Sajtóvállalat mint özsv.

KÖNYVESBOLTJA

10—20 méteres tekersekben kívánatra méterenkint is árusítja a mérnökõk által használt milliméter,

pauspergament és eredeti monopol rajzpapirokat

s a rajzolásához szükséges finom ironokat és gummitak, fekete és színes mérnöki tusokat. Állandó raktárt tartunk szépirodalmi, ifjusági és tudományos könyvekbõl. — Beszereshetõk a legizlésebb dobozos és mappás levélpapírok.

Kaphatók a legfinomabb imakönyvek,

rõzsafüzerek. — Iskolaí és irodaszerekben nagy választék.

Megérkeztek a szebbnél szebb képeslapok.

Mindenki igyekezzen szükségletét a Kazinczy-utca II. sz. alatti könyvesboltban most beszerezni, míg a meglevõ olcsó készlet tart. A vállalat könyvnyomdájában (Vörösmarty-utca I. szám) olcsó és izléssé kivitelõ

névjegyeket készítünk.

Magyar Erdőgazda

BORSOD-GÖMÖR-HEVES (TISZAJOBBPARTI) VARMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Fűzerkmölös, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sítóraljuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczy László

Félévi előfizetési díjak:
Tagoknak 15.000 kor. Nem tagoknak 30.000 korona.
Egyes szám ára 5000 korona

A fatözsde

közei megalakulásának komoly híret halljuk. Erdőségeinket elvesztettük s az exportképes virágzó fakereskedelmünk máról-holnapra megszűnt. Az elvesztett vagyonnal járó üzleti lehetőség helyébe úgy mindmáig a foglalkozás nélkül maradt faszakmabeli gazdasági szervezetek nem állítottak.

Pedig földrajzi fekvésünk, vonalhálózatunk s víziutaink minden lehetőségét megadják annak, hogy közép Európa fakereskedelmét Budapest központtal mi boyonlitsuk le s ezzel hazánkat egy új fejlődési forráshoz juttassuk.

Azonban a közvetítő fakereskedelem megteremtése, kifejtése a fatözsde nélkül nem képzelhető el.

Minden e gazdasági ághoz tartozó tényezőnek össze kell fogni s a maga darab tégliját é a kialakulófélben lévő épületbe sietve berakni.

Nekünk azonban — kik mint birtokosok vagy termelők a fakereskedelem áruszállító vagyunk — mielőtt e téglyt letennők, egy és más mondati valónk is van!

Erre impulzút a most publikált „tüzifa-szokványok” adtak. E rég várt s egyébként szükséges szabályok a fakereskedelmi érdekeltiséget jelentő egyesületek megbízásából készültek.

Előismerjük, a változott viszonyokhoz alkalmazkodva, a békeévek szokványainál jóval enyhébb a minősítés, de hogy valójában a belföldi termelés minőségi lehetőségét jól tülték-e meg, az nagy kérdés!

(Nagyon könnyen megtörténhetik, hogy a drága termelő s fuvarberek s uttalan nagy távolságok miatt a minőségileg gyengébb tűzifa-termelésünk rövidesen válságba kerül.)

Veleményünk szerint a magyar tűzifa-szokványok kizárólag a belföldi termelésre vonatkoznak s a megmaradt faállományunk minőségese lehet az egyedüli szempont, mely azok összeállításánál szóba jöhet.

Mást, vagy jobbat kérni tőlünk, mint amink van, nem lehet, viszont azt így leminősíteni, hogy a termelést vele tönkre tegyük, nem szabad!

Úgy érezzük, hogy az így nagyfontosságú kérdést az összes érdekeltek bevonásával — főleg pedig nem a termelő erdőbirtokosság kihagyásával — kell letárgyalni.

Itt érintkezik el ahhoz a ponthoz, ahol nekünk a jövő érdekében el kell mondanunk a magunkét.

A fatözsde organizálását ugyancsak a fakereskedelmi egyesületek (Országos Egyesület, Facsarnok stb.) vették a kezükbe. Ők készítik tehát el annak alapszabály-tervezetét, az ügyrendjét, a bíróságának működési szabályzatát stb.

Mivel pedig a fatözsde a tranzit kereskedelem mellett a belföldi forgalmat is hivatva lesz irányítani és szabályozni, kívá-

natosnak látszik, hogy ez üzleti ághoz tartozó másik fél, a termelő és értékesítő erdőbirtokosság is meghívassék, annál is inkább, mert az említett egyesületek életben eledligők *ok active* részt nem vettek.

A fatözsde tervezete tanulmányozás és letárgyalás végett már ki lett osztva és sajnálatlalt kell megállapítanunk, hogy az erdőbirtokosságok képviselői erdőszeti egyesületek mellözve lettek.

Tudjuk, hogy a multban az erdőbirtokosság s a fakereskedelmi egyesületek között nem volt meg az a kontaktus, amely pedig a közös üzletág révén meg kellett volna, hogy legyen s a mostani mellözést is ennek következményeként tekintjük.

De a jövő képe másékat alakul.

Az erdő értékét helyesen mérlegelő új erdőgazdasági irányzat a tövön való eladásokat mihamarabb meg fogja szüntetni s a birtokos maga fogja annak évi hozamát kitermelni. A termelő fogalma egy lesz a birtokossal, aki árúját majd maga is fogja értékesíteni.

Az erdőgazdaság e fejlődését a szakmabeli kereskedelemnek látnia s ha helyesen átértelke, úgy ahhoz alkalmazkodnia is kell.

Erre hívjuk fel tehát a fakereskedelem vezetőinek a figyelmét, mert ugylátszik e körülményt figyelembe nem vették.

Az erdőbirtokosság érdekeit része just formál ahhoz, hogy a most folyó előkészítő tárgyalásokba egyesületei bevonassanak, mert tudatában van annak, hogy az együttműködésnek az ügy érdekében ez lesz a helyes útja.

Addig pedig, amíg a dolgok helyes rendje kialakul, az államerdszet vezetőségének vissza támogatását kérjük.

Fokozatos felújító vágásokról.

Az E. L. füzetekben böngészve, ragadta meg figyelmemet az O. E. E. titkárának a szálerdők természetes felújításáról írt s az 1920. évi szeptember havi füzetében közreadott értekezésében foglalt azon vád, hogy nálunk a fokozatos felújító vágások fejlődésének az erdőfelügyelet áll az útjában, megjegyezve egyben, hogy hatalmas kéréskötő volt e tekintetben az üzemtervek jóváhagyási záradékának az a szabványos kikötése, hogy a félfordulósági területet az első 5 évben vetőre, a második 5 évben tarra kell vágni.

Nagyon érdekesnek találom e vádat akkor, midőn az erdszeti tudományok, kísérletek, tapasztalatok eredményei végre hazánkba is eljuttattak s midőn különösen az utóbbi években azokat erdszetiünk vezetőjének ugyszólván erőszakkal kellett meggyökerezítenie, hogy a letűnt század e tekintetben maradásáért ép az erdőfelügyelet lett tetemre hiva! Ezen alapon egy megye

züllött viszonyaiért nem az alispán vezetése alatti megye-központot, hanem a járások szolgabiráit kellene felelősségre vonni, holott talán mégis csak valószínűbb, hogy a végtagok a fej, az ügy rendelkezési szerint mozoznak!

Közütdomásu, hogy az erdőfelügyelősegeket — sem irodakezelésüket, se kerüle teiket, életbelépésük óta — soha senki meg nem vizsgálta, egyöntetűsége soha rendelkezések ki nem adtak. Minden felügyelő saját belátása, izlése, akarata, nézete s vérmérséklete szerint rendelkezett be — vagy ha úgy tetszik — önkénykedett. A fejtlenlenség annyira grasszált, hogy ha egy felügyelősi személyt más kerületbe helyezték át, ennek hosszu ideig csak az új hely ügyvitelének, berendezésének tanulmányozásával kellett bibelődnie. Fontos ügyekben egyes felügyelősegeknek homlok-egeten ellenzők eljárások s nézetek voltak napirenden.

Mindenzen hibakért s úgy a fokozatos felújító vágások stagnálásáért is, talán meg sem lehet a felügyelőket — post festum — felelőssé tenni.

Az üzemtervek speciális ügyénél még kevésbé okolhatók. Hiszen ezeknél a felügyelőseg működése s felelőssége csak odáig terjedt, hogy azok helyszelése után, ha az okserüi gazdálkodás elveinek megfelelően s valótlanságot nem tartalmaztak — záradékul csak annyit jegyzett be, hogy: „megvizsgálta s a tényleges állapottal meg-egyezőnek találta”. A többi kikötéseket, feltételeket, változtatásokat a jóváhagyó központ — hol annak idején a diagnoszt megállapító cikkiró is működött — írta elő. Alkalma lett volna tehát már akkor, széles-körü propagandát kifejtetni a helyes vágás-módmegállapítása s előírásainál. Miért nem tette? Mert azok más idők, más viszonyok s más fellogások voltak! Nem lehet tehát — de nem is kell — bünbakt keresni, épp úgy, mint nem lehet szemére hányni a régi lovasut latalalójának s üzemének, hogy utasait nem modern repülőgépen szállította.

Ma — természetesen — minden erdszember könnyen megtalálja, megírja, megindokolja a helyes gazdálkodás elvét, irányát, módját, mert egyrészt kísérleti ügyünk előhaladása a fejlődéshez az utat megadja, de különösen, mert erdszetiünk feje a helyes egyöntetűségnek hatalmas biztosítási. De ki mer arra megesküdni, hogy a mai irány száz év múlva is helyes és jó lesz? Es ha a haladás új viszonyokat fog teremteni, új igazságokat, tapasztalatokat fog felszínre vetni, ezek *jelentékt* elmaradásáért erdszetiünk mostani vezetője lesz felelős?

Craus Géza,
ny. kir. erdőfelügyelő.

Egyesületi hírek.

Junius hó 14-én tartotta meg egyesületünk Miskolczon az Iparkamara székházának ülésterében **közgyűlést** Waldbott Kelemen báró elnökelte alatt.

A **gyűlésen jelen voltak:** Bartha Dezso, Béky Albert, Buchalla Jenő, Egly József, Éles Géza, Gösswein Lajos, Héder István, Juriss József, Kricsfalvy Viktor, Leszli Andor, Lippóczy Béla, Maróthy Emil, Nadhéra Sándor, Németh István, Oncaj László, Ozsvath Mihály, Puskás Jenő, Radó Gábor, Ruthényi Károly, dr. Sád Andor, Schudich Nándor, Soós Károly, Tamás János, Terray Gyula, Tornay Gyula, Vaitzik Emil, Velics Gyula, Waldbott Frigyes báró, Waldbott Kelemen báró, Wächter Gyula.

Megnyitásként a megjelenteket az ülést megalapító és a jegyzőkönyv hitelesítésére Tornay Gyula és Vaitzik Gyula tagokat kéri fel.

Az egyesület védnökének, Károlyi László grófnak üdvözlőtét tolmácsolva a közgyűlésnek, bejelenti az egyesület javára tett újabb 1.000.000 koronás adományát.

A közgyűlés felhatalmazza az elnököt, hogy az egyesület védnökét sürgőnyileg üdvözölje és neki a nagylelkű adományért köszöntet mondjon.

Elnök felolvassa Káan államtitkár üdvözlő táviratát s javasolja, hogy a közgyűlést öt, mint az egyesület tiszteletbeli tagját az Akadémia levelező tagjává történő választása alkalmából, üdvözölje.

Közgyűlés a javaslatot egyhangulag magáévá teszi.

Távolmaradásukat kimentették még Borhy György alelnök és Földváry Miksa választmányi tag.

Elnök röviden közli a közgyűlés az azt követő tanulmányi kirándulás programját. A tanulmányi kirándulás az egyesület régi hagyományait van hivatva ápolni. Nevezetesen, hogy az időközben felmerült szakkérdések a helyszíni eszmecsere alapján vitásként meg, amikor is a közvetlen érintkezés révén a kollektív érzés megerősödik s az egyesületi élet is intenzívebbé válik.

Schudich titkár felolvassa a múlt év június hó 24-én és november 26-án megtartott közgyűlések jegyzőkönyveit, melyeket a közgyűlés észrevétel nélkül elfogad.

Oncaj ügyvezető jelenti, hogy az általános kereseti adó végrehajtási utasításában foglalt sérelmek orvoslása végett az egyesület felirát a pénzügyminiszterhez, de ezúgyben döntés meg nem történt; s hogy az országos természetvédelmi bizottság az egyesületet egy tagsági helyet megisztelte. Kéri a közgyűlést, hogy egy tagot delegáljon.

Waldbott elnök javaslatára a közgyűlés a tisztség betöltésére Oncajzt küldi ki. Az ügyvezető jelenti, hogy az egyesület a főiskola erdőmérnöki tanszékeire eddig 9.000.000 koronát gyűjtött össze, mely összeg az összegyűjtött remélt tízmillió elértéig gyümölcsözőtözetlen van elhelyezve. Örvendetes tudomásul szolgál.

Végül jelenti, hogy a nyomdai és lapköltségi költségek emelkedésére való tekin-

tetlen szükséges volt az 1924. év második felére a lap előfizetési árának a felemelése.

A közgyűlés a lapdíjak felemelését egyhangulag tudomásul veszi.

A titkár jelentése szerint tagjelvetélt kérték: Bíró Zoltán új. miniszteri tanácsos, vezérigazgató Budapest, Magyar Erdőbirtokosok Fejlesztő Szövetkezete R-t. Budapest, — alapító tagként, Barna Andor kaptalani erdőmérnök Balatonkilit, Bérczy László úrad. erdőmérnök gyak. Fűzér, várbogai Bogay Gyula okl. erdőmérnök Kiskomárom, Zalamegye, Farkas Jenő főispátsági erdőmérnök Pápakövics, Fodor Sándor úrad. erdőmérnök gyak. Pálháza, Fodor Gyula m. kir. erdőmérnök Szeged, Fritsch Antal püspöki erdőrendező Farkasgyepű, Imrik Zoltán okl. erdőmérnök Kiskomárom, Kallivoda Andor miniszteri tanácsos Kecskemét, Kalocsai főkapitány erdőhivatala Dusnok, Kertész István m. kir. s. erdőmérnök Diósgyőr, Kiss Ferenc új. miniszteri tanácsos Szeged, Kostialik János m. kir. főerdőtanácsos Gödöllő, Leszli Andor muzeum-őr Miskolc, Maróthy Emil m. kir. főerdőmérnök Diósgyőr, M. kir. Honvédkincstár erdőmérnöki hivatala Királyszállás, Modrovich Ferenc főiskolai r. tanár Sopron, Mocsáry István földbirtokos Gerge, Nagy László erdőtanácsos, érseki erdőfelügyelő Eger, Oszterlamm Ernő m. kir. főerdőtanácsos Miskolc, Sklensky Ferenc m. kir. s. erdőmérnök Diósgyőr, vitéz Ujváry Géza erdőmester Dusnok, Vigh József m. kir. erdőtanácsos Tapolca, Zoltán János m. kir. s. erdőmérnök Diósgyőr pedig rendes tagként, kékét a közgyűlés a választmány javaslatára a tagok sorába fel is veszi.

A tagok létszáma ezzel 139-re emelkedett.

Az elnök örömmel üdvözi az új tagokat, akiknek belépését az egyesület erkölcsi sikerének tartja.

Titkár bejelenti, hogy a tag és lapdíjakat befizették, de felvételüket meg nem kérték a következők: Gróf Andrassy Géza ókezei erdőhivatala, Bély Sándor, Boros János, Berger Nándor, Dufek Pál, gróf Eszterházy Ferenc tatai erdőhivatala, gróf Eszterházy Pál rédei erdőhivatala, Fejérek József, Györky György, Héder István, Kirchnopfi Ernő, Lessenyi Ferenc, dr. Mocsáry Sándor, Ruzs János és Zsitkovics Antal.

Ezek részére a legközelebbi lappellátnyal belépési nyilatkozat küldendő aláírás végett.

Jelenti továbbá a titkár, hogy a belügyminiszter az alapszabályok módosítását jóvá nem hagyta, mivel azok az 1922. évi 77000 sz. B. m. rendelet kellekeinek nem felelnek meg, emellett szükséges az alapszabályoknak a B. M. rendelet szerint való átdelegozása.

A közgyűlés az alapszabályszerkesztő bizottságba Oncaj ügyvezetőt és Schudich titkárát kivül Tornay Gyula, Lippóczy Béla tagokat delegálja.

Végül jelenti a titkár, hogy az egyesület tisztikarának és választmányának a mandátuma e. i. évben lejár, emellett a legközelebbi közgyűlés tisztújító is lesz.

Radó Gábor és Ruthényi Károly beje-

lentik, hogy a pénztárnok számadását felüvizsgálták és azt rendben találták.

Javaslatukra a közgyűlés a pénztárnokoknak a felmentvényt megadta.

Tamás pénztáros az egyesület vagyoni állapotáról tesz jelentést és kéri a tagokat a felemelt lapdíjak meliőbb beküldésére, hogy a „Magyar Erdőgazda” megjelenése akadályokba ne ütközzék.

Waldbott elnök bejelenti, hogy a választmányban egy hely üresedésben van s annak betöltésére Oszterlamm Ernő főerdőtanácsos ajánlja, ki a közgyűlés egyhangulag megválaszt.

Indítvány tárgyalásánál Waldbott báró az új tüfiaszokványokat bírálja és javasolja, hogy az erdőbirtokosok érdekeinek megvédésére ez ügyben az egyesület állást foglaljon. Egyben javasolja, hogy a csemeték behozatalának megkönnyítése érdekében — ha azok a belföldön megfelelő minőségben nem kaphatók — az egyesület keresse meg a földművelésügyi minisztériumot.

A közgyűlés — többek hozzászólása után — mindkét indítványt magáévá teszi.

Több tárgy nem lévén, az elnök megköszönve a tagok megjelenését, a gyűlést bekezeszi.

Lapdíj felemelése.

A koronának időközi leromlása folytán a tagok 5000 koronás, a nem tagok 10.000 koronás előfizetési díja éppen a lapunk postai expedíciási díját fedezi. Kénytelen vagyunk a nyomdaköltségek biztosítására az előfizetési díjat emelni olyképp, hogy az egész 1924. évre befizetett lapdíjakat csak 1924. év június hó 30-ig teljesített előfizetésnek vesszük s a hátralévő félre új előfizetést nyitunk, amely szerint a tagok lapdíja 1924. év végéig 15.000 korona, a nem tagok lapdíja 1924. év végéig 30.000 korona lesz.

Kérjük tagtársainkat, hogy a már csaltott csekkleapok az új, valamint a hátralékos lap és lapdíjakat meliőbb beküldeni sziveskedjenek a Magyar Általános Hitelbank sátralajaujbelvi főköznál vezetett folyószámánkra.

Alábbi adományokat, lap és tagdíj befizetéseket nyugtazzuk: Gróf Károlyi László egyesületi védnök adománya 1.000.000 korona, melyért fogadják az egyesület hálás köszönetét.

Gróf Andrassy Sándor úrad. erdőhiv. 30.000, Bartha Dezso, Bárány Károly, Berényi Péter, Béky Albert, Botos Sándor, Dufek Pál, Egly József, Éles Géza, dr. Fekete Lajos, Fereny Zoltán, Földváry Miksa, Imrik Zoltán, Kallivoda Andor, Kalocsai főkapit. erdőhiv., Kiss Ferenc, Kostialik János, Péterlay József, de Pottere Gerard, Róth Gyula, Szécs Béla, Sklensky Ferenc, gróf Szecheny-Wolkenstein Ernő, Tornay Gyula, Trauer Ervin, vitéz Ujváry Géza, Vigh József, Velics Gyula, br. Waldbott Kelemen, Wingert Ányos 15.000—15.000 K. Kachelmann Ottó, Nagy László, Péczeli Mihály 10.000—10.000 K. Radó Gábor, Scherg Lőrinc 20.000—20.000 K. Fischl József 12.000 K, Dókus József, Orbán Imre

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdeteiseiket lapunkban tegyék közzé!

21.000—21.000 K. Crausz Géza, Rusz Dénes 30.000—30.000 K. Schudich Nándor 16.000 K. Magyarországi Faértekező Hivatal 60.000 K. Gróf Keglevich Gyula alapítványi díj 100.000 K.

A M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola erdőmérnöki tanszékeinek felszerelésére indított gyűjtésünk eredménye következő:

Lapunk juniusi számában nyugtatva lett	8.336,000 K.
Egly József	15,000 „
Támás János	20,000 „
A diósgyőri kincstári erdő-tisztikai gyűjtése	370,000 „

Összesen: 8.741,000 K.

A Magyar Általános Hitelbank sátoralajnyelvi fiókjánál vezetett „Soproni Főiskola” folyószámla továbbra is nyitva áll.

Tanulmányutunk a Bükkhegységben.

A közgyűlést követően a 36 főből álló társaság utját a kincstári faraktárnak vette. A Miskolc városát fával ellátó aprítót megtekintve, a szinavölgyei erdei vasut külön vonaton folytatott utunkat a ládi rakodóra, hal Mutnyánszky erdőtanácsos fogadta a társaságot. A három különböző nyomtávú vasut szellemesen megoldott rakodójára ő hívta fel figyelmünket, majd szives kaluzsola mellett bejártuk az egész telepet, ahol alkalmuk volt a különböző fanemű rönköket s a jó munkájú fagyártmányok nagy tömegét megtekinteni. Főként a teljesen precíz kidolgozású szerszámnyelvek tűntek fel. Különösen az árverésen már eladott rönkök keltettek fáradt foltynak nagy érdeklődést. Az rakodó elért egységárákat, mint érdekeseket közöljük is:

kőrös m ³ -e	545,000 K.
juhar „	490,000 K.
szil „	370,000 K.
gyertyán m ³ -e	313,000 K.
a rosszabb minőségű tölgy	426,000 K.
niig a válogatotat la. min.	710,000 K.

val kelt el. A fagyártmányoknál mindenki a kihozatal, termelés és értékesítési viszonyok felől érdeklődött.¹ Az itt bemutatott természetes palacsérép — amely a kincstári építkezéseknél már mindenütt alkalmazást nyer — igen szép ívűt, ha annak gépi termelése biztosítja les.

Elbucsuva vezetőnkől, az épülő gyertyánvölgyi vonalat jártuk meg. Míg alul a vágányfektetést, addig feljebb a meredek, sziklás hegyszőlőn való vonalvezetést, a szép munkájú fámalkat, patakszabályozást szemlélhettük meg, mint az erdőmérnöki kar sokoldalú s alapos technikai ismeretének bizonyítékát.

Még sokáig hallgattuk volna Fejarek építészeti kollegánk szakszerű magyarázatát, de az előrehaladott idő és a borult ég sietésre intett.

Ujból vonatra szállva, egy-kettőre a kies fekvésű Tapolca fűrészben találtuk megunkat. Az izes ebéd után Lajos és Mátyás királyok által annyira kedvelt diósgyőri vár romjait és Mária királyné kedves le-

gendájú hatalmas mogorófáját tekintettük meg, hol a történeti adatokkal Radó kollégánk szolgált. A sok hozzárteréssel konzervált falak, valamint a vár szépen gondozott parkja az erdőkincstár áldozatkészségét és mindenre kiterjedő figyelmét dicséri.

Bücsüt mondvá e szép helynek, a Majláthtelepre gyalogolt a társaság, ahol a vándorfűrészt és a folyamatban levő építkezéseket vettük szemre. Ujból vonatra szállva, előbb a csanyiki közüzemi tégelgyétezt és a sok izléssel épített két új épületet néztük meg, majd visszazereszkedve, a Szinavölgyélen folytattuk utunkat. A 90 lóerős Klien Lindner gépünk egyre nagyobb és nagyobb emelkedést győzve le, vitt benünket magasra a hegyszőlőn épített pályán, míg elértük a garadnai rakodó szintjét. A legnehezebb technikai feladatokat bravurosan megoldó hegyipálya minden dicséretet megérdemel. Meglátszik, hogy az építők igyekeztek mindenütt a lehetőségig a terephez simulni, de azért néhány nagyobb bevágás és feltöltés még így sem volt elkerülhető, sőt egy helyen 65 m. hosszú völgyáthidalással tudták csak megoldani a kényes feladatot. A teljesen vaszerkezeti hid 3 nyílású s a két vasbetonból készült pillére 20 m. magasra nyúlik fel a völgyfenéktől. Nagyon imponáló a háromtól feletti — jórészt sziklába vajt — vonalszakasz. Ives hidjára az építője mindig büszke lehet. A kanyarulatoknál feltáruló szébbnél-szebb vidék teljesen leköti az ember figyelmét oly, hogy a vasut izemi költségeiről felmő eszmecsere minduntalan megakad.

Utközben volt alkalmunk néhány szak-szerűen végrehajtott gyéritést is látni, melynek havon kiszállított faanyaga srangokba rakva, a vasut mentén már szállításra vár.

Beesteledvén, szállóhelyünkre, Lillafüredre tértünk. A vacsora hol vidám, hol szomorú selmeci nótákkal fűszerezve mindvégig a legkedélyesebb hangulaton telt el, amiben jórésze van a legjobb kedélyű erdőszkollegánkna, Héder Pistának.

Waldbott báró elnök nyitotta meg a felköszöntök sorát. Nagy örömmel látja — ugymond — hogy hosszú évek után először sikerült az egyesületi közgyűlést — a régi tradícióknak megfelelően — tanulmányi kirándulással egybekapcsolni. Elsősorban Kaán államtitkár ömeltóságát illeti köszönet, ki első szavunkra szives készséggel tette azt lehetővé, majd pedig az uradalom vezetőjét, Oszlerlamm Ernő főerdőtanácsost és fiatal, lelkes munkatársait, kik mintaszervi rendezésnek mutatták be mindazt, amelyre bármely ország erdőgazdasága méltán büszke lehetne. Reméli, hogy ezen tanulmányi utnak nemcsak a sok hasznos látványvalon szerzett tapasztalat lesz az eredménye, hanem az erdészeti összetartást is emelni fogja.

Oszlerlamm az erdőhivatal nevében őszinte szeretettel üdvözi az elnököt és az egyesületi tagjait. Párhuzamot van a történelmi múlt és a jelen viszonyai között. Valaha, néhány évszázaddal ezelőtt, ezen erdők Európa által annyira csodált nagy magyar királyok kedvenc nyaraló helyei voltak, ide jötték az országias gondjait elűzni s fadaralmaikat kipihenni. Ma a kincstári uradalom guzsba kötött szegény hazánk legértékesebb erdősege. Az összeomlás óta fáradságot nem ismerve dolgozik itt a ma-

gyar erdőtisztizkar s ugyszólván semmiből, csekély anyagi eszközökkel igyekszik emelni annak nivóját. Amikor az egyesület látogatásával tisztelte meg az uradalmat, abból azt látja, hogy eddigi munkálkodásuk nem volt eredménytelen.

Kachelmann, mint a lillafüredi erdőgondnokság vezetője üdvözi a vendégeket és méltítja az egyesület elnökségének érdemeit, akik azt uból életre keltették és a régi hagyományok szellemében egy szebb jövő felé vezeték. Isten áldását kéri az egyesület további munkálkodásáért.

Waldbott báró válaszulva Kachelmann szavaira, úgy látja, hogy túlerékkel az eddigi munkát. Még sokat kell fáradni, hogy a régi hírnevet visszazereszük. Az egyesület legértékib tagját, Tornay erdőtanácsost köszönti fel, ki nemcsak a multban, hanem a jelenben is részt vett s kér a munkából.

Oncaz szerint, ha az egyesület eddigi eredményeket tudott felmutatni, abban nagy része volt a diósgyőri kincstári erdészeten minden jót felkaroló, lelkes, fiatal tisztikarának, aki úgy anyagilag, mint szellemileg a legtelkezebb támogatója az egyesületnek.

Füstös Pál diósgyőri plébános visszapi-lintott vet az 1918. decemberi állapotokra, amikor az erdészetenk itt még alig volt othona. Meghajtja zászlaját a magyar erdészeten munkájára előtt, amely rövid idő alatt oly eredményt mutatott fel, hogy immár annak hírére tanulni vágyók kedves társasága jön ide, kikkel a munka szellemében ápolhatja az együvértartozás nemes erkölcsét. Kívánja, hogy ez a szellem hassa át az erdészeten további munkáját és adja Isten, hogy minél többen csoportosuljanak a kis társaság köré.

Puskás Jenő a „Magyar Jövő” felelős szerkesztője, Selmecbánya szülőfőle, a mai szép és kedves szakestélyből azt látja, hogy az, aki ifjúságát megmártotta a magyar Heidelberg, Selmecbánya hangulatában, aki egy bizonyos időt eltöltött az ős bányaváros falai között, bárhol is legyen az országban, egy csodálatos ösztön hatja át és ez a selmeci tradíciókhoz való ragaszkodás. E tradícióknak köszönheti Selmecbánya, hogy az ország minden részén vannak ióakörök, baráti s erre vezethető vissza, hogy főiskolai ifjúsága nem hagyta cserben akkor, amikor a „los von Schemnitz” mozgalma kiborított. Borsod-Gömör-Heves vármegyégek Erdészeti Egyesülete mindig hű volt a selmeci tradíciókhoz, ő ez egyesület életében e tradíciók büszke fellobbanását látja. Kéri a jelenlévőket, ápolják továbbra is e kedves emléket, mert ez az az út, amely majd Selmece visszavezet.

Zugó taps és éljénzés honoralta a szivből jövő s szívhöz szóló szavakat, majd az elnök életélelvén nyugvóra tért a társaság.

Másnap indulás előtt a fűrésztelepet jartuk meg, amelynek gondozására a kincstár ubjában — sok érzéssel — minden áldozatot meghoz. Az unjonnan létesített villamos-központ és új sétányra biztató ígért Lillafüred jövőjére nézve, mely szép fekvésénél az ország egyike legszebb nyaralóhelye.

Lillafüredről kocsin Hollósa folytattuk utunkat, ahol Lipoczy főerdőmérnök szakszerű magyarázata mellett bejártuk a hol-

¹ Erről külön cikk keretében fogok beszámolni.

lősi és nagydeli szálaló vágásokat. 3 Szembetűnő volt az erdei sarlózás és kaszálás káros hatásaként jelenlévő elgyertyánosodás, a kímélt helyeken pedig a szép bükk és kőris felújulás.

Tovább haladva volt alkalmunk nagyon szép, elegenden, majd lucas, erdei fenőfélék elegyes, meglepően magas törzsű bükk-állományban gyönyörködni.

A fenőfőrtések nagyrészt szép hengeres növések, keskeny égyűrűek, egészségesek; biztonságosak annak, hogy csonka hazánkban is lehet értékes fenőállományt nevelni.

A lékes vágások s a jegenyefenyő foltokban való előleptetésének megtekintése után a hollósi erdőfőri lakhöz térünk vissza, ahol az erdőkinctár vendégszeretettel izletes, jó magyaros ebédben volt részünk.

Ebéd után a laposági koncentrált legelő és az e vidéken divó mészegő kementék megtekintése került sorra.

Az erdőkinctár megérő gondoskodására és szociális érzékére vall a legelők kihasználása. Az ivagvó állatok részére, éjjeli legeltetésre kihatott legelőkről külön is meg kell emlekeznünk, amellyel lehetővé van téve a nappal munkában tartott állatok legeltetése is, ami a szegényebb sorsú állattulajdonosokra nézve bir nagy fontosságú.

A kirándulás utolsó napján a diósgyőri papírgyártart volt szives annak igazgató-tulajdonosa, Kolba Róbert bemutatni a tanulságos előadással a papírgyártás misztériumába bennünket bevezetni.

A kirándulás utolsó pontjaként a diósgyőri vasgyár megtekintése következett, ahol Plaff Gusztáv felügyelő és Laczkó Lajos titkár urak voltak zivsek bennünk a modern s nagy teljesítőképességű gyáron végigkalkulozni s magát az üzemet, valamint annak gépeit ismertetni.

A programunk véget ért, a kitűzött időnk lejárt. Ki-ki sietve visszatért a munkahelyére a látottak sok értékes tapasztalatával. A kedves, szép három nap emléke bennünk él a maga tanulságaival s hogy annak nyomán sikeresebb lesz otthon a munka, bizton reméljük.

Megköszönve még egyszer mindazoknak, kik e tanulságos kirándulást a részünkre lehetővé tették s azt oly tanulságos programmal összeállították s megrendezték, avval fejezzük be beszámolómat, hogy mához egy évre újból összegyűjünk, hogy a munka szellemében a kollegális hagyományokat tovább ápolhassuk. Schn.

* Erre is vissza fogunk még térni. Szerk.

ÜZLETI HIREK.

A kereslet óvakodó. A korona javulásában bizva olcsóbb árakat remél. Tűzifa árak változatlanok. Kemény gőmbűnhas és fűrészáruban kis visszaesés mutatkozik. Kivաստ, valamint normál talpiban az értéktelődés különösen nagy.

1. Tűzifa:

Belföldi hasáb ab feladó áll. 2.800,000—3.000,000 K.
Belföldi vegyes ab feladó áll. 2.700,000—2.800,000 K.
Belföldi dorong " " 2.500,000—2.600,000 K.
Romániai tűzifa ab belépő áll. 6500—7000 lei
Szlovák " " " 1175—1275 etk.

2. Faszen:

Belföldi la ab feladó állomás 8.500,000—9.400,000 K.
Belföldi illa " " 8.000,000—8.500,000 K.
Romániai ab belépő " 24000—25000 lei
Szlovák " " " 3300—3500 etk.

3. Műfa:

Ab erdő a tölgy m²-je " " " 250—350,000 K.
" " " bükk " " " 130—180,000 K.

Hazai áru budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m²-je vékonyabb " " " 420—450,000 K.
Tölgy gömbölyű fa m²-je 35 cm-nél fejbő " " " 450—500,000 K.
Tölgy fourmirónk m²-je " " " 800—900,000 K.
Tölgy banya fa m²-je " " " 340—360,000 K.
Bükk gömbölyű m²-je " " " 300—340,000 K.
Kőris " " " 400—460,000 K.
Juhar " " " 500—580,000 K.
Éger " " " 320—340,000 K.
Gyertyán " " " 300—340,000 K.
Akác " " " 320—380,000 K.
Nyár " " " 250—280,000 K.

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

la tölgy fűrészáru " " " 1.100,000—1.400,000 k.
illa " " " 1.000,000—1.200,000 K.
Tölgy boules " " " 1.200,000—1.800,000 K.
Quartier áru " " " 2.300,000—2.600,000 K.
Bükk gőzölt, szelvezelen " " " 850,000—900,000 K.
" " szelvezet " " " 950,000—1.000,000 K.
Bükk gőzöltlen, szelvezelen " " " 700,000—800,000 K.
Fenyő asztalosáru széles m² " " " 1.100,000—1.200,000 K.
" " keskeny m² " " " 1.000,000—1.100,000 K.
Építőanyag széles m²-e " " " 850,000—880,000 K.
Léc, zártek " " " 840,000—880,000 K.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Kőris 15—25 cm. 10,000 kg. 4.000,000—4.800,000 K.
Szil 12—25 " " " 4.000,000—4.300,000 K.
Akác 12—25 " " " 4.000,000—4.200,000 K.

6. Fagyártmányok termelői, ab erdei rakodó:

Donga, gönci 1000 drb. hozzávaló fénékkel " " " 2.500,000—3.000,000 K.
Kerékpár, bűkk 22—24" h. 25—30" v. drb.-ja " " " 2000—3000 K.
Küllő drb.-ja " " " 1200—1500 K.
Kivաստi talpa 1.1 m. h. drb.-ja " " " 9000—10,000 K.
" " " 1.2 " " " 10,000—11,000 K.
" " " 1.3 " " " 11,000—12,000 K.
2.5 m. h. közbenő tölgy talpa drb.-ja " " " 60,000—70,000 K.
2.2 m. h. közbenő tölgy talpa drb.-ja " " " 46,000—50,000 K.

7. Építési anyag, ab gyár:

Tégla nagyméretű darabja " " " 830 K.
" kisméretű " " " 640 K.
" nagyméretű mészhomok " " " 660 K.
" kisméretű " " " 550 K.
Mész q-ja " " " 50,000—55,000 K.
Portland cement q-ja " " " 85,000—99,000 K.
Román " " " 65,000 K.

Innen-onnan.

Az erdőgések megakadályozása érdekében a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter alábbi — minden dicseretet megérdemlő — rendeletet adta ki: „Valamennyi egyházi főhatóságának, tankertületi kir. főigazgatójának stb. A természet szeretére, védelmezésére és kímélésére való nevelés az iskolának egyik igen fontos feladata. Nagy jelentőségű különösen meg érezzük ennek, amikor a trianoni békeszerződés természeti kincsekben is annyira szegényé telt bennünket. Erdőink 85 százaléka idegen kezébe került. Már ez az egy adat is élesen rávilágít arra a kiváló közérdekre, amely megmaradt csekély kiterjedésű erdőink fenntartásához és megóvásához fűződik.

Épp azért előző évi rendelkezésemhez hasonlóan a legnyomatékosabban figyelembe ajánlom a hazai tanárságnak és tanítóságnak, hogy a kiránduló ifjúságra a legszigorúban ügyeljen, hogy az erdőben, vagy közlekedben tűzet ne rakjon, ellenkezőképpen ahol elhagyott tűzre akad, azt is mindenestre oltsa el.

Az iskolai kirándulások s maga a tanítás is számtalan alkalmat nyújt arra, hogy az ifjúság előtt a fák és erdők közérteségi és közzgasdagsági fontosságára rámutassunk, benne csekély iránt szeretettel költünk. Ilyen körülmények közt nem lesz nehéz arra buzdítani, hogy az erdők faállományának károsítását ne csak maga tartózkodjék, hanem ismerje hazafias kötelességének azt a lehetőségét mások pusztítását is megelőztetni.

Mint az „Erdő” című ciklünk (II. évfolyam 2. szám) visszhangját örömmel köszöntjük.

A fatőzde felállításra ez év őszére várható. Az összes illetékes tényezők elvi hozzájárulása biztosítva van.

Az aranykoronás vasuti díjzabás f. évi július hó 1-től lépett életbe. A régi fuvardíjban szemben a tűzifánál 50, a fűrészárúnál 100 százalékos a drágulás. Az áruosztályozás rendszere megváltozott. 8 fuvardíjtételbe lett a fakereskedelmi fogalmat érintő általános árucikk besorozva. Az új osztályozási rend könnyen áttekinthető. A Budapestre irányuló tűzifaküldemények 20 százalékos kedvezménye megszünt. A hazai fűrészek feldolgozás végett szállított rönkfa a legolcsóbb osztályzásba (15) került. A 15 tonnas kocsi nagyobb igénybevételel forszírozandó, a Máv. azok használatánál 8 százalékkal olcsóbb díjtelt szab meg.

Az új vámtarifában a nyers erdei termékek a behozatalt vám alól továbbra is mentesülnek. A hazai keményfa feldolgozó ipar védelmére a lombfűrészáru van minimális vámmal sújtva, míg a faipari termékek továbbra is magasabb vámtételek alá esnek.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Zempléni vármegyei Keresztény Sajtóvállalat Sajuhely könyvnyomdája könyvesboltja

minden az erdő- és mezőgazdaságokban, ipari és kereskedelmi vállalatoknál használt nyomtatványt illeszt kivételben, jutányos árban készíti. **Vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen intézünk el.**

(Kacsinyer-utca 11.) raktáron tart szépirodalmi újdonságokat, tudományos és szakkönyveket, keresztény imakönyveket, papír, írő- és rajzeszközöket.

Magyar Erdőgazda

BORSOD-GÖMÖR-HEVES (TISZAJOBBPARTI) VARMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Füzérkőmlós, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat Könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczay László

Félévi előfizetési díjak:
Tagoknak 15,000 kor. Nem tagoknak 30,000 korona.
Egyes szám ára 5000 korona

A magyar erdőtermelés

váltsága beköszöntött s az erdőbirtokosok ép úgy, mint a hivatásszerű termelő a legnehezebb gazdasági helyzet előtt állanak. Ennek jellemző képét adja az a legutóbbi versenytárgyalás, ahol 1000 vagon tűzifa szállítását is kapta meg, ki 15%-al a mindenkori napi áron alul tett ajánlatot.

A beföldi fatermelés szomorú helyzetét, a pénz hiányát, az üzlettelenséget, a veszteséges eladást ez az ajánlattétel szemlélteti a legjobban.

Az okok, melyek az üzletmenet ellanyulását létrehozták, ismeretlenek. A szanálással kapcsolatos bémúlása a gazdasági életnek változott az ki, amit súlyosbít meg a beföldi fatermelés speciális helyzete.

Fatermelésünk az ország szükségletének alig egyharmadát fedezi, importra vagyunk utalva s ennek folyamánynaképpen a beföldi termelés vámvédlemben nem részesíthető. Az inflációs pénzügyi politikánk a külföldi valuták árfolyamát természetesen felhajtotta. A stabilizált koronával teremtett nehezebb üzleti helyzethez hozzájárult tehát még az is, hogy a fát importáló szomszédos államok valutája s vele természetesen a fá ára is esett, míg ugyanakkor nálunk a buza, szalonna, vas stb. ára, mely a beföldi termelés egységárára irányító befolyást gyakorol, 30—50%-al emelkedett.

Emelkedő munkabérek, fuvarozási költségek mellett kényszerült tehát a magyar erdőbirtokos, vagy termelő mérseléni az árakat, mely egy a biztos veszteséggel.

Az importáló államokban a munkabér s eladási ár egyensulya már kialakult. A mi munkásaink, fuvarosaink pedig nem alacsonyabb, hanem még magasabb béreket, szakmáynk követelnek.

Is alyucimokban között a magyar erdőben az évi hozamot termelő munkához bajosban lehet hozzáfogálni, mert a megmaradó tőár az adók fizetésére sem lesz elegendő.

Az ésszerűség a termelést több helyen — mert az a meglévő vagyon elpocsékolását jelenti — nem engedi meg, ami a külföldi konkurrenca mellett végetes követelményekkel járna. Nemcsak a szakna sanyelne az meg, hanem az állam is, mely a munkanelküléségtől — az adózáson át — a külkereskedelmi mérleg rosszabbodásáig velünk együtt szenvedné át annak minden baját.

Segítségére kell jönni a magyar erdőgazdaságnak!

Elsősorban avval, hogy az állam a maga szükségletét beföldi (ha talán rosszabb minőségű is volna az) termelésű áruból fedezze le. A Máv. talpa beszerzése, a köztisztviselők fája s az állami hivatalok legutóbbi tűzifa rendelkezési külkereskedelmi mérlegünk javát aligha szolgálhatták! Ide-

genbe ment a pénzünk s a magyar fá ott pusztul — kelendőség híján — az erdőn.

Elismerjük, a magántőke nincs kötelezve, hogy beföldi árut vegyen, amikor az importált jobb minőségű, különösen am akkor, ha az állam, illetve intézményei járnak elől maguk rossz példával!

A mezőgazdasági hitel mintájára mi is kérjük a 6—12 hónapra terjedő hiteleket, de ne legyünk kénytelenek azt a bankok közvetítésével a jegybanki kamát helyett 25—30%-al fizetni.

Tagadhatatlan, hogy a gazdaságok által igénybe vett hitel vesztit a mobilitásából, — ami pedig ily természetű ügyletek fontos kelléke — mert az igénybe vevő sokszor prolongálni kényszerül azt, de meg kell találni az utat s módot, hogy ennek dacára is azt közvetlenül a jegybanktól kaphassuk meg.

A hitelrészeg egészséges megoldásától erdőgazdaságunk jövője függ, mert a megmaradt erdőterületek kisebb értékűk s jelentőségük folytatn feltáratlanok — utak, közlekedési eszközök, üzemi épületek híján — maradtak. Most, hogy értékebb erdeinketl meg lettünk fosztva, megindult a megmaradt erdőkben az építő munka, mely a rentabilis kitermelés lehetőségét s vele a fenntartási versenyképességet van hivatva biztosítani.

A mai válságos helyzet a megkezdett és sok reményvel biztató építő munkát márol-holnapra megakasztotta s ha a kormány megértéssel segítségére nem jő, a birtokos, a termelő a már befektetett tőke kamatait sem látja viszont, nem hogy a kívánt cél volna biztosítva!

A támogatás s hitelnyújtáson kívül védelmet is igényelünk. Amint teljes elismeréssel kell megemlékeznünk az új kivitelis vasuti tarifa életbeletetéséről, mely a fafeldolgozó iparunk tapraállítását fogja eredményezni, ugyanígy kérnünk kell, hogy a beföldi termelésű fára oly refaktóss vasuti szállítási kedvezményeket adjanak, melynek révén az az ország minden részén az import fával a versenyt felvehesse.

Mikor figyelmét a kormányának bajainkra fel ohaajtuk hívni, nem arra az erkölcsi obligóra akarunk hivatkozni, amellyel a magyar állam a háborus évek kivételes intézkedéseivel annyira kihasználta magyar erdőbirtokosoknak s termelőknék még tartozik, hanem arra a kötelezőszerű támogatásra, amellyel az ország minden gazdasági ágazatát egyformán segítenie kell.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmáink érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Az állomány-keletkezés ismeretének szükségességéről, a közönséges kőrissről s kapcsolatos a lomb-alom szerepéről.

Ha egy-egy erdőtesten belül elkevő erdőréz hiteles történetét ismernők, ez az állomány keletkezésére, azon belül a fá elhelyezésére, természetére, főként pedig felmelegedésére derítene teljes világosságot.

Mert az erdő futó szemlélese (értem alatta a gazdasági egységét vezető szakember 5—10 évre terjedő megfigyelését) még nem elegendő ahhoz, hogy a feltiekre kétséget kizáró megállapításokat teshessünk.

Ennek a hiányos s az állomány keletkezésének csak egy bizonyos időszakát ismerő megfigyeléseknek a folyamománya, hogy egyes fanemek előfordulására nézve teljesen eltérő állításokkal találkozunk.

Amint haljuk, hogy a közönséges kőriss a legzsevisebben a nedves völgytalponokban tenyészik, épuaj állítják azt, hogy a kőriss sziklás hegyoldalakat, hegytetőket, száraz, meleg részeket kedveli.

A futo szemlélet mindkét állítást ad venlos igazolja. Pedig ha az állomány keletkezésének történetét ismernők, akkor látnók csak, hogy külső tényzők beavatkozása hozott állományokat ott létre, ahol igazi tenyészetének előfeltételei nincsenek meg.

Ha végig barangoljuk a Bükk-hegységet, eltekinthez az alsó régiótól, a mészköves oldalakon és főleg a gerinceken tnyéleg meglepően sok közönséges kőriss találunk, sőt egy bizonyos kőriss e helyeket szősoros értelmében elárasztja.

Az újabb keletű alátélepelések nézetgeve pedig arra az eredményre jutunk, hogy legyen az köves, sziklás oldal, vagy mely tevényes talaj, akár északi kitétségű, vagy déli elfekvésű, a többi fanem társaságában szinty találkozunk kőrissel — de az előbbihez képest mégis elenyésző számban — pedig fel kell tételeznünk, hogy a jelenlegi erők keletkezésének idején — ha kisebb számban is — a szeldöntvények, vagy természetes föltek helyén, az álló erdő védelme alatt hasonló alátélepelés mutakozott.

Mégis mi okozhatja azt, hogy a jelenlegi állományban helyenként a kőriss a többi fanem rovására oly teret hódított?

Nagy általánosságban ez okot abban jelelhetjük meg, hogy ma a rendszeresen kerezttülvit gyéritesekkel az erdő talaját jobban előkészítettük s a helyes elegyarányban való felújítását megfelelőbben biztosíthatjuk, mint annakelőtte, de teljes határozottsággal csak akkor felelhetnénk, ha az erdő keletkezésének s fejlődésének hiteles történetét ismernők.

Valójában talán a kőrís megjelenésének örülni kellene, hiszen fája értékes s tömeges elegye kiadós.

Pedig éppen az ellenkezője áll. Éppen ez készít, hogy e kérdéssel foglalkoznak, mert a kőrís által okkupált erdőtalaj visszazserése még nagyon sok gondot fog adni a magyar erdőgazdaságnak.

Az, hogy a kőrís éppen a köves, sziklás hegyoldalakat, gerinceket foglalta el, csak egy lépés az lekopárosodástól. E helyeken a kőrís tömeges megjelenése csak átmeneti jellegű. 30—40 éves korában nagyrésze kipusztul s helyét nálánál sokkal silányabb fanem tölti be, vagy pedig üres foltok fogják hirdetni, hogy ott valamikor kőrís volt.

Több száz holdas tiszta kőrisesnek látszó rudas erdők tartkítják ma a Bükköt, de vágásra érett elegendő kőrís erdők nincsenek. Idős kőrís csakis elegyesen található.

Szép, egészséges kőrísait, nem elegendő lenni a köves, száraz oldalakon, gerincen és sziklatömbökön, hanem telvényes talajon, elegyes bükk erdőben nevelünk.

Nézetem szerint a kőrís az említett köves, meleg helyeket általában nem azért keresi fel, mert ott tenyészetének előfeltételeit megtalálja, hanem azért, mert a többi nemesebb fanem létfeltételei ott már nincsenek, illetve időközben megszűntek, vagy esetleg más kézzel fogható beavatkozás jászott közre.

Az ily, horderejében messze kiható beavatkozás, mely a bevezetőül elmondottak igazolására is szolgál, legyen szabad az alábbi két esetre példaképpen rámutatnom.

A „Nagydél”-oldalon a bükkfiatalos, éppen a köves részekben a gerinc mentén diszlik, míg a kőrís és a gyertyán a mélyebben fekvő anyagos területeket foglalta el.

Husz évre visszamenőleg kikutatott ennek az erdőrészletnek a történetét. A mélyebben fekvő részlet állandóan kaszálva voltak s ennek következményeként a bükkcsepréntés kipusztult s megmaradtak azok a fanemek, melyek sarjadzási képességük nélkül fogva ellenáltak.

Ez a beavatkozás volt az oka, hogy a fiatalos fanem területét másként helyezték el, mint az állomány többi részeiben, mert a gerincek mentén, hol sohasem kaszáltak, a bükk megmaradt.

Az egyik, jó mészkövel rendelkező erdőgazdagságunkban az erdőn való megszüntetés a legprimatívabb formájában évtizedeken át divott. A vegyes fanemű, középkorú erdő tele van rakva mészkemencékkel. Azok helyét nem igen kell keresni. Ahol gyér fecsoportok állanak, ott a kemence helye is. Hogy az égetni való követ szállítani ne kellesse, ott nyitották rögöt a mészkőbe a kemencéket s így azok természetserüleg köves, sziklás helyekre kerültek. A túzoló anyagot is ott a helyszínen szereztek olyképen, hogy egyáltalán ók végezték a gyérítést. A helyes gyérítésből kikérülő faanyag azonban az ő szükségletüket nem igen fedezte, hiszen nekik kiadós tömegű fára volt szükségük. Így a vastagabb bükk is fejsze alá került s visszamaradt többnyire a gyertyán s a mindig kímélni rendelt kőrís.

10—20 év múlva az erdészeti személyzet változik s vele az élő igazoló tanuk eltűnnek s a szakember — mint e két példával

illusztrálhattuk — egy újabb érthetetlen-séggel áll szembe, melyet az erdő tenyészés normájával összeegyeztetni megint nem tud.

Tanulmányi kirándulásaim alkalmával, egyesületünk ügybuzgó titkárával hasonló témákról beszélgettünk.

A többek között azt a megjegyzést tette, hogy a füzéri uradalomban a legszebb tölgy-fiatalsók ott vannak, ahonnan a szél, vagy az emberi kéz a levél-almot nem távolította el.

Végtelenség megőrültem ennek a kijelentésnek, mert magam is már több év óta a lomb-alomnak a természetes felújulással és a fanem változással való kapcsolatát tanulmányozva, ugyanezre az eredményre jutottam.

A kirándulás folyamata alatt a helyszínen mutathattuk be, hogy az 1923. évi bükk makktermésből keletkező újulat ezidig csak ott maradt meg, ahol a talajt alom fedte. Ahol alom nem volt, onnan az újulat is eltűnt.

Megfigyeléseink szerint bükk- és tölgy-csepréntés rendszerint csak lombalommal kapcsolatosan mutatkozik.

Azonban azt is tapasztalhattuk, hogy az utakon és egyéb csupasz helyeken, a kőrís, juhar és gyertyánkelevény még akkor is kitart, amikor a bükkből már himrondó sem akad.

A pénzpatoki oldalban két vágás egymás mellett fekszik. Az egyiket tarrá vágták 25 évvel ezelőtt, a másikból az anyafák nagy részét 1916—17. gazdasági évben távolítottuk el.

Az első gyertyánból, kőrísből és juharból áll, a másik tiszta bükkös. A letarolt erdőtalajról a felhalmozott lombalom rövidesen eltűnik. Mire a bükk kapács magához tér és sarjadzani kezd, addigra a gyertyán és kőrís a helyzet ura. A bükk-makk-kelevény lombalom hiányában elpusztul. Ennélfogva a bükk kiszorul és helyét a jelzett fanem foglalja el.

A hangyási erdőben gyönyörű tölgy alátelépülés látható. De ezzel együtt lombalmot is bőven találunk. Ugyancsak tölgy anyafák alatt teljesen csupasz, alomtól megfosztott gerincek akadnak, melyen tölgyújulat még elvívte sem fedezhetünk fel.

Ha ezeket a gerinceket továbbra is így hagyónak, akkor fokozatosan oly fanem telepednek be, amely a lombalom jelenléte nélkül is tenyészni képes. Ezek a kőrís, a juhar és a gyertyán. E területek rövidesen elkörösösödének, de véleményem szerint nem azért, mert a kőrís a köves talajt szereti, hanem, mert ott a tölgy és bükk-makk csirázásához és továbbfejlődéséhez már a kellő létfeltétel hiányzik.

Lippözy Béla.

Szoba, kazán, cseplőgépek, szántógépek fűtésére alkalmas elsőrendű

szilváziai és cseh szenekre,

valamint koksza

elfogadunk megrendeléseket

előnyös feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

a Magyar Általános Hitelbank

sátoraljai helyi fiókja.

Építünk erdei utakat!

Erdőgazdaságaink a termelés fokozása és ezáltal nagyobb jövedelem biztosítása érdekében hova-több szálaló izemzőmőda térnek át s mind nagyobb súlyt helyeznek a rendszeres gyérítésekre. A használatokat azonban nagyobb területen való megosztása szükségessé teszi, hogy az erdőbirtokos jó kiépített úthálózzal rendelkezzen, amelyen az erdei termékeket a kőzútkra, vagy vasutakhoz, ipartelepekhez, vagy általában a fogyasztó piacok minden időben könnyen szállíthatósa.

Multban erdőbirtokosaink nagy része nem fordított elég gondot az utak építésére. Tarvágás (vagy legjobb esetben rövid tartamu fokozatos felújító vágásos mód) divott, a vágásokat a lehetőségig egyesítették, úgy, hogy egész hegyoldalt, völgyek fatermése került néhány év alatt letarolásra.

Ily körülmények között az utak mindig kóvtették a használatokat és a rövid kihalásnási időre való tekintettel többnyire minden előzetes műszaki terv nélkül, lehetőleg olcsón, nagy emelkedéssel, kőalap nélkül épültek. A jó úthálózat pedig már a multban is nagyban emelle az erdő fejlődésességét. Ma azonban ahogy az értékesítési viszonyok rosszra fordultak, kétszeres érdeke az erdőbirtokosnak, hogy úthálózatát teljes mértékben kiépítse. E téren nem szabad még áldozatoktól sem visszariadnia, mert ha valahol, úgy az erdei utaknál eszközölt minden beruházás bususan megtérül.

Tökéletesen kiépített úthálózat mellett az erdő minden része könnyen megközeleithető, a fő- és előhasználatok összes faanyaga, még a gallya is kiszállítható. Nem vagyunk kitéve az időjárás szélsőségeinek s amellet a vidék fuvarerejét jobban tudjuk kihasználni.

Jó utak mellett a fuvaros is szivesebben vállal szállítást s mert igazonóv állatját és szekerét a nagyobb terhelés dacára is jobban kíméli, s a többszöri fordulat mellett többet keres, — a szállítási egysegár természetes olcsósódása következik be.

Ahol pedig a vidék fuvarereje nem elegendő, avagy leve a szállítást nem biztosíthatjuk, az enyhe emelkedésű, jól alapozott utakon a teherautót is szolgáltatunkba állíthatjuk, ami különösen így esetekben állhat fontos jelentőséggel, amikor a vállalt szállítási munkát a fuvarerő elégtelensége miatt nem tudnánk eleget tenni.

A erdő úthálózat tervezésénél elsősorban az erdei fútkokra kell fösúlyt helyezniünk. A fútkokat hegyvidéken legalább 4 m. koronaszélességgel és 50%-ot nem haladó ésséssel kell tervezniük, csak kivételesen, rövidebb szakaszokon engedhető meg 6—7 %-os ésés. A kis ésséssel vezetett út jelentékeny meghosszabbítja ugyan a pályát, de nagyobb erdőterület feltarását teszi lehetővé és amellet az utentartási költségeket is mérsékli. A meredek útszakaszon lefelé való szállításhál a fuvaros kénytelen megkötmi kerekét, ami autótán annyira felszagaftja, megrongálja az uttestet, hogy folytonos tatarozás válik szükségessé.

Az utentartást csökkentjük, ha kellő számú áterszött építünk és a meredekek szakaszokon azon felül elegendő haránt árkokat iktatunk közbe az oldalárkok vizének és az uttesten lefolyó viznek elvezetésére. A harántárkokat legcélszerűbb az út tengelyére kissé rézsutosan, gömbölyű, nagy kö-

vekel lapos teknő gyanánt olyformán kiépíteni, hogy azért mint zökkenők a forgalom akadályát ne szolgáljanak. Az erdei fűtők felületlenül kavicsolt utak legyenek épdedig ott, ahol a talaj száraz, terebrítő, kavicsanyag meg elegendő mennyiségben áll rendelkezésre, — macadam rendszer szerint, — másutt, különösen nedves helyeken kőalappal építendőek.

Az erdei mellékutak 3—3½ m. koronaszélességgel és a fűtőknel nagyobb, de 8 2/3-ot meg nem haladó fességgel építhetők. Mindkét irányban történő forgalom biztonságára célszerű 4—500 m-enként kitérőket iktatni közébe.

Ami az utak kitérését illeti, arra mindig különös gondot fordítsunk és a műszaki feltételekre fordított idővel ne takarékoskodjunk, mert az itt elkövetett hibák nehezen orvosolhatók. Az uti tengelyvonalának simulinia kell a terephez, a nagy bevágásokkal és feltöltesekkel, ellenesékek kerülésével, amellet a költségés áthidalásokkal a lehető-ségig takarékoskodunk kell.

Mindeme feltételeknek ugy felelhetünk meg legjobban, ha előzőleg a tervezett uti irányban futólagos szenteszt végzünk a megengedhető essével, illetve emelkedéssel; így módon tájékozódunk a terepviszonyokról, a feltételeit érintendő pontokról, a szükséges műtárgyakról és általában az egyes szakaszoknál a legcélszerűbb vonalvezetéséről.

Csak ha mindezeket a helyszínen kellően tanulmányoztuk, fogjunk hozzá az uti kitéréshez.

Leghamarabb érünk célra, ha megállapított essével haladva minden 20—20 m. távolságban megjelöljük a terepnek azt a pontját, ahol a tervezett uti szintje egybevág a terep szintjével és e pontokon póznákat állítva, az uti tengelyvonalát lehetőleg hosszú egyenes irányokkal kitűzzük, arra törekedve, hogy a nagy bevágásokkal és feltöltesekkel elkerüljük. Majd az egyesekes által közbezárt szöveget meghatározva, a szögpontokat a vasútiépítésnél alkalmazott körkített táblák segítségével azt a sugaru kanyart tűzzük ki, amely leginkább simul a fenntebbí módon megjelölt pontokhoz. A kanyarulatok sugarát azonban fűtőknel 15 m-nél, mellékutaknál 10—12 m-nél kisebbre ne tervezzük.

Amennyiben a kezdő és végpont között több irány is választható, a felvételeket valamennyi irányra nézve ki kell dolgozni, mert csak ez esetben tudjuk kellően mérlegelni, hogy erdőknek célszerű felárasa és az építési költségek szempontjából melyik volna a legmegfelelőbb.

A külső felvételekhez legcélszerűbb a tachymetert használni, de kitűnő szolgálatot tesz és eléggé elfogadható eredményt érte-tünk el a Stämpfer-féle zsebműszerrel is, amely a kanyarulat kitéréséhez szükséges szög-mérést is elvégezhetjük.

Csak az építés után jelentkező hibák kiküszöbölése céljából mint praktikumot ajánlhatom, hogy a földmunka megkezdése előtt a tengelyvonalban felmérés szélességben gyalogutat (cserkészösvény) nyissunk, amelynek révén a vonalvezetés jósága rögtön el-bíráható. Itt említhetem még azt is, hogy az utstebbe eső fatörzseket ne vágassuk, hanem gyökerestől döntessük ki, mert annak révén időt s pénzt fecsérlő munkátöbblettel szabadulunk meg, mert a levágás után víz-szamaradó tuskó kiszédesése nagyon zapo-rátlan.

Schudich Nándor.

Egyesületi hírek.

Lapunk augusztusi száma a szerkesztő távolléte miatt elmaradt s az augusztusi számot a szeptemberivel vontuk össze.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések Schudich Nándor uradalmi főerdőmérnök, egyesületi titkár Füzér, új. Füzérkomlós, a lapunkat érintő közlemények pedig Oncazy László urad. erdőtanácsos Füzérkomlós, Abauj-Torna vm. címre intézendők.

Tagdíjjal, vagy előfizetési díjjal hátralékban vannak:

Aáron Oktavián 15,600 K, Alberty János 15,000, gr. Andrásy Géza ökenési erdőhiv. 11,000, Bazsó Imre 20,500, Bartha Dezső 100, Benzec Pál 7,800, Békay Albert 100, Borhy György 21,300, Buttykay Elemér 20,400, Borsod-Hevesi Erdőpar R. T. 40,600, Bujáki urad. Erdészét 38,800, Boros János 34,000, Barna Andor 15,000, Beniczky Elemér 11,000, Biró Zoltán 120,000, Bély Sándor 15,000, Bogyay Gyula 16,000, Bérczy László 15,000, Czillinger János 40,000, Draskovics József 15,100, Dökös Ernő 21,700, Döküs József 700, Dióseni urad. erdőhiv. 30,000, Egly József 6000, Egri főkapitányi erdőhiv. 21,700, Egri pánepvel urad. 21,700, Egri érseki urad. főszámvévi hiv. 30,000, gr. Esterházy Pál 40,000, Fang József 21,700, Fischl József 9,100, Flach György 21,000, dr. Fekete Lajos 25,000, Fejtárek József 15,000, Ferencz bajor kir. herceg erdőhiv. 30,000, Fridli Ernő 13,200, Farkas Jenő 15,000, dr. Fehér Dániel 21,000, Fekete Zoltán 5000, Fodor Sándor 15,000, Fritsch Antal 6000, Gösswein Lajos 15,000, dr. Halmos Károly 20,600, Huszár Pál 21,700, Horváth Károly 10,000, Hermann Miksa 21,700, Héder István 15,000, Jahn Rezső 21,700, Jákóy Endre 6000, Juris József 10,700, Juhász Jenő 20,500, Juhn Robert és Társai 41,200, Jancsó Gyula 21,000, Irányi Armin 30,000, Imrik Zoltán 1000, Koltzmann Géza 21,100, Károlyi Lajos 21,000, Király Lajos 21,100, Kiss Zsigmond 15,100, néh. gr. Károlyi György hitb. zárgond. 39,400, Kirchner Ernő 9,900, Kolba Robert 15,700, Kronberger-féle Faipar R. T. 38,800, gr. Károlyi László titkári hiv. 40,000, Kutasi Béla 40,000, Kerestessy József 15,100, Kertész István 21,000, Lippóczy Béla 15,000, Lux Károly 20,500, dr. Lamm Antal 40,000, Lessenyi Ferenc 11,000, Leszli Andor 15,000, Máté Ferenc 15,000, M. kir. Bánya- és Erdőmérnöki Főiskola 16,000, Mihalovits Sándor 20,400, Mucha József 5,700, Magyar Ált. Hitelbank fiókja Sauphly 40,000, Magyar Erdőbirt. Faért. R. T. 38,800, dr. Metzner Béla 21,700, M. kir. Honvédkincstár erdőmérnöki hiv. 15,000, Moccsary István 15,000, dr. Moccsary Sándor 11,000, Maróthy Emil 21 ezer, Nagy József 15,000, Nathera Imre 15,100, Németh Béla 15,100, Nagy László 5,000, Nagy Zoltán 21 ezer, Orbán László 21,000, Osztlermann Ernő 21,000, Palla Zoltán 15,100, Peiserle Pál 21,600, Péczeli Mihály 5,100, Platthy Imre 20,400, Petricsek István 21 ezer, Pintér Nándor 40,600, Peltzmann József 40,600, Radó Gábor 1700, Saád Andor 15 ezer, Soós Károly 16,800, Surjánzsky Kálmán 5 ezer, Sarlay József 40 ezer, Szilvássy László 21 ezer, Sopron város erdőhivatala 41,200, Schmotzer Gyula 15 ezer, gr. Serényi László erdőszéke 40,600, Szy Dénes 21,000, Szabó

Lajos 21 ezer, Szepessy Gusztáv 21 ezer, Terray Gyula 15,500, Tersztyánszky Dezső 21,700, Traub Dezső 20,500, Tornyay Gyula 100, Tatai hitb. erdőhiv. 41,200, Tomaszovszky Imre 30 ezer, Tuzson János 41,200, Tóth Bódó 21 ezer, Vághó Lajos 15 ezer, Vaidtzer Emil 500, Valkó Róbert 21 ezer, Vladár Ervin 21 ezer, Váraljai Gizella 40 ezer, Wächter Gyula 21 ezer, Weinudt Tivadar 21 ezer, Wittenberger Géza 15 ezer, gróf Zichy Béla urad. erdőhiv. 40 ezer, Zsitkovics Antal 30 ezer, Zoltán János 21 ezer K. mint kérünk a csatlalt befizetési lap felhasználásával javunkra mielőbb befizetni.

Köszönettel nyugtatjuk az alábbi adományokat, lap és tagdíj befizetéseket:

Schwarz Gyula Zsujta 500,000 K, melyért fogadják az egyesület 500,000 K. Juhn Robert és Társa 500,000 K, gr. Lónyay Menyhért 60,000 K, báró Waldbott Frigyes, Horváth Károly, Kaán Károly 30,000—30,000 K, dr. Vitányi Miklós 20,000 K, Botos Sándor 16,000 K, Bradofka Károly, Buchalla Jenő, Csernecky Károly, Fischer József, Fieck Jenő, Kolló Pál, Köszegi fenýmágerpörtlő, Lenchés Endre, Modrovich Ferenc, Osváth Mihály, Rútényi Károly, Scholz Hugó, Szeckszay Dezső, Szuppek József, Váitok Emil, Fritsch Antal, Fodor Gyula, Lázós Elek 15,000—15,000 K, Surjánzsky Kálmán, Fekete Zoltán 10,000—10,000 K.

helyreigazítás: Lapunk mult számában a Faértelekésít Hivatal befizetéseket 60,000 K-t nyugtatunk, 30,000 K. helyett.

Tagként való felvételt kérte: Schwarz Gyula zsujtai erdőbirtokos alapító tagként.

A M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola erdőmérnöki tanszékeinek felszerelésére indított gyűjtésünk eredménye a következők:

Lapunk júliusi számában nyugtázva lett ..... 8,741,000 K
Báró Waldbott Frigyes ..... 50,000 „
Kassaividéki járási erdőgondnokság ..... 299,300 „
Boros János Szilvásvárad ..... 15,000 „
Időközi kamatok ..... 894,700 „

Összesen: 10,000,000 K mely összeggel a gyűjtést le is zárjuk.

A gyűjtés eredményét s rendelkezését közlő s a főiskola ezidőszárazin a retorához intézett leveletünk az alábbiakban közöljük:

»Működés Rector úr!

Borsod-Gömör—Heves (Tiszajabonyi) Városyék Erdészeti Egyesülete Ömlő-társágra dr. Mihalovics János rector ur a erdőbirtokosság s erdőtisztárhöz intézett felszerelésére az erdőmérnöki tanszék felszerelésére gyűjtést indított. A gyűjtés eredménye 10 millió koruna, melynek elszámolását vagyunk bítrak a Magyar Általános Hitelbank sátorajajnyitelt fiókjánál, »Soproni Főiskola« címen nyitott folyószámla részleges kivonattal megküldeni avval, hogy az összeget egyidejűleg a főiskola rectori hivatalának átaltatjuk.

Fogadják egyesületünk támogatott készsége és egyfűrtésése jeleként gyűjtésünket, melynek összegét kérjük, hogy legjobb be-látásuk szerint az erdőmérnöki tanszék hiányos felszerelésének kiegészítésére sziveskedjenek fordítani.

Nagyrabecsűlőnkön kifejezésével maradtunk kiváló tiszteltetlek!

Schudich Nándor s. k. báró Waldbott Kelemen s. k.
titkár. elnök.

ÜZLETI HIREK.

Tüzfában a kereslet megélénkült, de a pénz hiánya következtében a rendes őszi üzletet nem alakulhatott ki. A tüzfű ára a lei árfolyamával együtt emelkedett. Keményfában változatlan árak mellett a stagnálás tovább tart. Talpfában érdeklődés még mindig van.

1. Tüzfű:

Belföldi száraz hasáb	2.600,00—2.800,00 K.
* vegyes	2.500,00—2.600,00 K.
* dorong	2.300,00—2.500,00 K.
Őszi hasáb	2.400,00—2.500,00 K.
* vegyes	2.200,00—2.300,00 K.
* dorong	2.000,00—2.100,00 K.
Romániai száraz hasáb	7,100—7,200 lei
Szalovenci száraz hasáb	
ab Sátoraljújhegy	1,175 csk.
ab Szob	1,275 csk.
Jugoszláviai száraz hasáb	2,800—2,900 din.

2. Faszén:

Belföldi Ia ab feladó állomás	8.500,00—9.000,00 K.
Beiföldi IIa	8.000,00—8.500,00 K.
Romániai ab belépő	24.000—26.000 lei
Szlovák	3300—3900 csk.

3. Műfa:

Ab erdő a tölgy m ³ -je	250—350,000 K.
* bükk	130—180,000 K.

Hazai árú budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	420—450,000 K.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél felebb	450—500,000 K.
Tölgy fourmironk m ³ -je	700—800,000 K.
Tölgy bánya fa m ³ -je	340—360,000 K.
Bükk gömbölyű m ³ -je	300—340,000 K.
Kőrös	400—400,000 K.
Juhar	500—580,000 K.
Éger	320—380,000 K.
Gyertyán	280—300,000 K.
Ákác	320—380,000 K.
Nyár	200—220,000 K.

4. Fűrészárú budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészárú	1.100,000—1.200,000 K.
IIa	800,000—1.000,000 K.
Tölgy boules	1.000,000—1.600,000 K.
Quartier árú	2.300,000—2.600,000 K.
Bükk gözölt, szélezetlen	850,000—900,000 K.
* szélezett	920,000—950,000 K.
Bükk gözöletlen, szélezetlen	700,000—750,000 K.
Fenyő asztalosruha széles m ³	1.100,000—1.200,000 K.
* keskeny	1.000,000—1.100,000 K.
Építőanyag széles m ³ -e	820,000—840,000 K.
* keskeny	720,000—750,000 K.
Léc, zárle	820,000—840,000 K.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Kőrös 15—25 cm, 10,000 kg.	4.400,000—4.700,000 K.
Szil 12—25	4.000,000—4.200,000 K.
Ákác 12—25	4.000,000—4.400,000 K.

6. Fagyártrmnyok termelőnél, ab erdei rakodó:

Donga, génci 1000 drb. hozzávaló fenyőnél	2.400,000—2.600,000 K.
Kerékfalp, bükk 22—24" h. 25—3" v. drb.-ja	2000—3000 K.
Küllő drb.-ja	1200—1500 K.
Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb.-ja	8.000—9.000 K.
* 1.2	9.000—10.000 K.
* 1.3	10.000—11.000 K.
2.5 m. h. közbenső tölgy talpa drb.-ja	60,000—66,000 K.
2.2 m. h. közbenső tölgy talpa drb.-ja	42,000—46,000 K.

7. Építési anyag, ab árú:

Tégla nagyméretű darabja	830 K.
* kisméretű	640 K.
* nagyméretű mészhomok	600 K.
* kisméretű	550 K.

Mész q.-ja	50,000—60,000 K.
Portland cement q.-ja	85,000—95,000 K.
Román	65,000 K.

Panaszrovat.

Kérjük tagtársainkat, hogy mindazon eseteiket, melyek az erdőgazdaság érdekeit sértik, hozzák tudomásunkra.

Ezek publikálásával az illetékes hatóságok figyelmét akarjuk felhívni s célunk, hogy azok gyors és erélyes orvoslást nyerjenek.

Lapunk folyó évi 4. és 6. számában a rovat alatt panszolat azon határozatot, melyet a vásárosnaményi járás főszofigabiraja hozott egy tisztartari erdőbirtokos terhére, melynek alapján az üzemterv szerint kezelt erdőből 8000 üm³ rózeanyag kitermelésére lett az Armentészt Társulat felhatalmazva — a birtokos 199/1924. sz. alatt 1924. évi április hó 26-án a földmivvelésügyi miniszterhez megküldve.

E lebebezés a mai napig elintézve nem lett, pedig azóta éppen 4 hónap telt el. Tisztelettel vagyunk bátrak erre a földmivvelésügyi miniszter úr szives figyelmét felhívni.

Innen-onnan.

— Az Erdészeti Lapok szerkesztéséről Bund Károly az O. E. E. titkára más irányu elfoglaltsága miatt megvált. A lap szerkesztését Czillinger János ny. m. kir. erdőfelügyelő vette át, ki munkája programjával az anyagi feltételek biztosításával a lap terjedelmének emelését s a szunyadó szellemi erők rendszeres munkába állítását tűzte. Kollegiális szeretettel köszöntjük s a magyar erdőgazdaság érdekében önzetlenül végzendő munkájához sok sikert kívánunk.

— A Máv. kedvezményes kiviteli díj-szabált léptetett 1924. évi szeptember hó 1-ével életbe, amellyel egyfelől a külföldi faforgalom Magyarországon át való irányítását, másfelől pedig fafeldolgozó iparunk exportképességének növelését célozza.

A díjmérséklet vonatkozik a külföldről közvetlen fuvarreléllé külföldre feladott — Magyarországon átmenő, valamint a külföldről fűrészünkbe szállított gömbölyű fára és a feldolgozott s vámkülföldre szállított fűrészárúra.

A díjmérséklet, mely cc. 30% engedményt jelent, elsőbbséget biztosítja való sorozás után van biztosítva.

Az adott viszonyokat helyesen mérlegelő intézkedés fakeskedelmünk nehéz helyzetének megértésére val s reméljük, hogy a belföldi termelés ehhez hasonló támogatása sem fog soká kérsni.

— Újonnan épített lakóházak és toldalékok adómentessége tárgyában intézkedik (B. K. 181. számában) a 100,000/924. P. M. rendelet. Ennek értelmében az 1924. június hó 1-je után épült és legkésőbb 1926.

évi november hó 1-ig lakható állapotba helyezett s lakás céljaira szolgáló épületek adómentesek. Harminc évi adómentesség illeti az újonnan épített lakóházakat s az oly toldalék-építkezéseket, melynek következtében új lakás keletkezett.

Husz évi adómentesség élvez az oly építkezések, mely az előbb fennmáltott, de lebontott és nem lakóhelyül szolgáló épületek helyébe, továbbá előbb nem létezett emelet ráépítésével, vagy lakhatatlan állapotú épületekre átépítésével lakható helyiségeket biztosít.

Az adómentesség kiterjed a házadóra, kincstári házhazasonzésesedésre, községi (városi) pótdárra, vármegyei hozzájárulásra.

Az adómentesség az épületeknek lakható állapotba való helyezéséről számított 30 napon belül az illetékes pénzügyigazgatóságtól írásban kérendő, melyhez tervrajz csatolandó. A kérvény illetéköttes.

— A Forgalmi Bank Részvénytársaság folyó hó 22-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozatán az évi mérleg és nyereség megállapításán és hovatfordításon kívül a Magyar Általános Hitelbank, Budapesttel történt megállapodás jóváhagyása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság kiegészítése szerepelt. A közgyűlés a részvénytársaság igazgatóságának tagjai közt választotta gróf Mailáth József vb. t. t., ifj. gróf Mailáth József nagybirtokos, dr. Osváth Dezső főszofigabiró, dr. Kövi Arisztid (a Magyar Általános Hitelbank igazgatója) részvényeseket. A felügyelő bizottság tagjai közé választottak: Zveig Gyula, Fantó Pál, Grünbaum József, László Sándor és Fischer Lajos. A közgyűlés végül megválasztotta az igazgatóság kebeléből a végrehajtó-bizottságot, melynek tagjai: dr. Kövi Arisztid, Wolf Lajos és dr. Binéth Menyérth.

Keresünk megvételre

garantált jó minőségű 60 q. kocsánytalan, 30 q. kocsányos és 20 q.

csermakkot

lehetőleg zsákokban f. évi október-november havi szállítással. Ajánlatokat kér Coburg hercegi Erdőhivatali Pusztavacs, Pest megye.

Zemplésvármegyei Keresztény Sajtóvállalat Sajtóhelyi könyvnyomdája könyvesboltja

minden az erdő- és mezőgazdaságokban, ipari és kereskedelmi vállalatoknál használt nyomtatványt írásban kivételben, jutányos áron készíti.

Vidéki megrendelésekért gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen intézkedni el.

(Kacsinczy-utca II.) raktáron tart szépirodalmi újdonságokat, tudományos és szaknyelvű keresztény imakönyvet, papír, író- és rajzszereket.

Magyar Erdőgazda

BORSOD-GÖMÖR-HEVES (TISZAJOBPPARTI) VARMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Fűzérkomlós, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoralajhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Onczy László

Félévi előfizetési díjak:
Tagoknak 15.000 kor. Nem tagoknak 30.000 korona.
Egyes szám ára 5000 korona

Az 1924. évi vagyon és jövedelmi adó

végrehajtási utasításának tervezetét a m. kir. pénzügyminisztérium hozzászólás végett a közelmúlt napokban adta ki s mire soraink napvilágot látnak, már a nemzetgyűlés 33-as bizottsága is lejárta.

A magyar erdőgazdaságot képviselő egyesületeknek csodálatosképpen a pénzügyminisztérium a hozzászólás lehetőségét ezuttal sem adta meg. Sajnos, ez nem azt jelenti, hogy a tőkéjében nagyon megtépzott magyar erdő a vagyon és jövedelemadó alól mentesülni fog, hanem csak azt, hogy a pénzügyminisztérium vagy nem tud rólnak, vagy pedig nem akar egyesületeink létezéséről tudomást venni.

Ákár az egyik, akár a másik eset áll fenn, a hozzászólás sokatjelentő jogától estünk el.

Ez érdekeink sérelmére elkövetett e mellőzést az erdővagyonváltás első kivetése során szerzett szomorú tapasztalatok után, nem nézhetjük ólbe tett kezekkel. Nem pedig azért, mert hiányzik az a megnyugvásunk, — vajjon a pénzügyminisztérium a tervezet készítésénél a földművelésügyi minisztérium illetékes főosztályát belevonta-e?

Sajnos nem láttuk, sőt meg sem tudtuk szerezni a tervezetet s így érdemben alig tudunk még hozzászólni.

Amint az OMGE választmányi gyűlésén jelenvoltaktól halljuk (kik a hozzászólás jogán a mezőgazdasági vonatkozásában adóterágyalták) az erdőgazdaságot e tervezet lehetetlen mértékig vonja adó alá.

Az erdőtulajdon értéke a buzaföldek értékehez viszonyítva oly magas hányaddal van alapul véve, ami annak valóságos értékét sokszorosan felülmulja.

A jövedelemnél pedig nem a valóságos jövedelem, hanem az évi vágás-területek fahozama az irányadó.

A fahozam értékének megállapításánál pl. 1 öl (?) tehát 4 üm.³ tűzfát 1 q buzával vesz egyenértékűnek.

Nem tudjuk, hogy ez értesüléseink

helytálló-e? Szeretnők hinni, hogy — nem. Mert ha igazak, úgy a magyar erdőgazdaság nehéz napokat fog látni.

A vámvédelem kényszerű hiánya, a pénzügy okozta üzletlenség s az ennek következtében előálló veszteséges eladások az erdőgazdasági üzemeket válságos helyzetbe hozta; hiszen az emelkedő munka- és fuvarberek mellett az eladás árait mérsékelni kellett. Ily üzletmenet mellett az adóterhek fokozása nemcsak a szükséges investíciókat s vele a fejlődés lehetőségét tesz kiönkre, hanem magát az adóalanyt is.

Vegyük csak a fenti értékmegállapítást sorra, becslésszerűen szét egy kissé. 1 q buza ma 440,000 koronát representál. 1 üm.³ tűzfára tehát, mint megadható érték 110,000 korona esik. Az a fa még akkor sem éri el azt az értéket, ha a véletlen folytán a vasutállomás udvarában nőtt volna fel, nem pedig amikor 20—30 kl. távolság terhel. De a fa lehet jobb-rosszabb minőségű, aminek következtében annak értéke 20—40 százalékkal differál. Az egyik csuszatni, a másikat közölni lehet; vidékenként eltérő munka s fuvarberek mind más és más tőarat adnak.

Sajnos, érdemben nem tudjuk e tervezet tárgyainak, miután részleteit nem ismerjük, de látjuk már, hogy az erdőgazdaság ismerete nélkül szülte azt az egyoldalú adópolitika.

Ezuttal csak azt szögezhetjük le, hogy míg más érdekeltségek a végrehajtási utasítás tervezetét megkapták s az előzetes hozzászólás jogát gyakorolhatták, addig a pénzügyminisztérium sem az O. E. E.-nek, sem pedig a többi erdőszeti egyesületnek ezt a lehetőséget nem biztosította.

Ennek ódiumát viselje majd az, aki a mulasztást elkövette.

Garanciát kell szereznünk ez eset kapcsán, hogy a jövőben ez elő ne fordulhasson s meg kell tudnunk, hogy az erdőszeti főosztály a tervezet készítésébe be lett-e vonva? mert e hatásköri megsértésnek a magyar erdőgazdaság már a múltban nem egyszer látta kárát.

Magunknak pedig tartozunk annyira őszinteséggel — s nyitlan ki is mondjuk — hogy azt a tekintélyt, ami az erdőgazdaságot a maga fontos közgazdasági jelentőségénél fogva megilleti, leldígg megszerezni nem tudtuk.

A magyar erdőgazdaságot évről-évre erő sérelmek ebben lelik magyarázatukat.

Erdei érték és árszabályok.

Már két év előtt szóvá tettem az „Erdészeti Lapok” hasábjain, hogy az erdei érték és árszabályok az erdővédelem, tehát az erdő fenntartása terén mily nagy fontossággal bírnak. A kihágásokat, az őrzés intenzivitása mellett, főleg a büntető összegek nagysága képes fekézni. Ha a kihágónak az elmulasztott erdei termékért, vagy legeltetési károsításért, mindenesetül sem kell akkor összeget fizetnie, mint a mekkorát azért a piacon kap, vagy amennyire a legeltetés hasznát értekel, akkor a birtokos erdejét megvédeni nem képes.

Nagyon is fontos tehát, hogy az erdei érték s árszabályzatok tételei a *forgalmi érteken felül állapítsanak meg*, hogy a kihágások — tekintettel különösen arra, hogy a „rajtaerésig” több ízben követettek el — a kihágónak „ne fizetődjék ki”. Máskülömben a gyakorlati életben igazán semmi hatályuk, semmi hasznuk nincsen s kár a ráfordított papírosért s munkáért.

Tudjuk, hogy az „enyém-tied” fogalma, éppen az erdőt illetőleg, állt minálunk a legrosszabbul s a közelmúlt (fordaralom, kommün) sem váltott kedvező eltolódást ki ezirányban népünk gondolatvilágában.

Viszont hatóságaink — tisztelt a kivételnek — még mindig bársony kefével simogatták a kihágókat, pedig a védszemélyzet gyakran életveszélyes körülmények között, fáradságos munkával éri őket tetten. Fokozott szükség van a *hatályos* — a félelmet zseben át észben tartó — erdei érték s árszabályzatra.

Abauj-Tornavármegyében pl. ezen árszabály még 1922. évben lett összeállítva s 1923. évben az egyes tételek árai 3—4-szeresre felemelve. Ezen emelések folytán pl. egy üm.³ bükkhásába értéke 25,000 koronában, egy drb. szarvasmarha legeltetés után a kárterítés 2000 koronában van még ma is megállapítva, midőn a faozó az említett s lopott fáért a zugpíacon 140,000 koronát kap, az említett legeltetésért pedig szívesen fizet bárki *naponta* egy szarvasmarha után 5000 koronát. A lailus

is beláthatja, hogy így erdőt megvédeni s fenntartani képtelenség.

Az erdei érték s árszabályzatok összeállítása, az írásbeliakkal amúgy is túlterhelt erdőfelügyelőkre bizony elég nagy munkát ró; jóváhagyatása s kiadatása ebben a drága papírosvilágban, sok időbe s költségbe kerül. S a mai időkben még így sem érnek sokat. Mert mire a szabályzatok jóváhagyatnak s kiadtnak, az értékek már ismét változnak. Ezért ajánlottam a bekezdésben emített két cikkemben, hogy a szabályzatok egyes tételei a békebeli alapon buzartérből fixírozassanak, mely inkább általánosan érték a lepedőbankoknál. Nem lett elfogadva.

Az idő azonban telik-mulik s az acta „elintéződött” úgy, hogy most már senki indítványának elfogadására szükség nincs. Visszatértünk közben az aranykoronára; az adó, fizetés stb. abban van megállapítva. Így most már adva van az ut s reméljük, hogy az erdei érték s árszabály egység-árait aranykoronában kapjuk meg s megszűnik vele egyben az értékhatáreltolódás folytán előállott illetékességi vita a polgári bíróság s a közigazgatás között, melynek — mint sok másnak — a magyar erdőgazdaság látta eddig kárát.

Sok bajunkon fog ez segíteni, ha életre keltek — csak a dátumára vagyunk kíváncsiak.

Craus Géza.

Lippóczy cikkéhez!

A „Magyar Erdőgazda” mult számában Lippóczy Béla tagtársunk rámutatott arra, hogy a helyes erdőnevelés szempontjából mennyire fontos volna az állományok keletkezésének és fejlődésének hiteles történetét ismerni.

Kétségtelen, hogy a régi és újabb üzemtervek, nyilvántartási zsebkönyvek, Béký A. írásbeli és erdőművelési napló — ha pontosan vannak vezetve — sok és hasznos adatot szolgáltatnak, de mindezt táblázatok inkább adatgyűjtők, amelyekből a helyes következtetéseket levonni nem mindig lehet. Amellett az üzemtervekben az erdőrezervelek számozása majd minden revízióval változtat szenved és így egy bizonyos erdőrezervelekre vonatkozó adatoknak több évtizedre visszamenőleg való össze szedése rendkívül hosszadalmas, időtrábló művelet.

A jövő gazdálkodás alapelveinek lefektetése és általában az erdészeti kísérleti ügy érdekében ennél fogva nem végzünk hiábavaló munkát, ha ott, ahol a viszonyok azt megengedik, az erdőrezervelek számára egy külön nyilvántartást — valósággal törzskönyvet — fektetünk fel, amelyben a talaj és faállomány állapotában beálló minden-nemű változást időbeli sorrendben feltüntetünk.

E nyilvántartóban az üzemtervekben is feltüntetendő adatokon kívül főleg az időközlekedés meg és utókor számára, hogy a talajjelölés, állománynevelés (tisztítás, gyérités), az állat- és növényvilág körirásaiti stb. milyen hatással voltak a talajra, az azt

borító növényzetre és különösen a faállomány állapotára.

Ha mindeme adatokat évtizedeken át hűven feljegyezzük, bárki behatolhat az erdő életének rejtelmeibe, tanulmányozhatja a talaj és faállomány közötti szerves összefüggést, az erdő flórájának változását és vele a talaj állapotának javulását vagy romlását; megállapíthatja a multban elkövetett hibákat, amelyekből okulva, biztosabban megtalálja az erdőápolásnak és kihasználásnak helyes útját s nem lesz továbbra is tapogatózóskorá utalva.

Teljesen igaz, hogy 5—10 évre terjedő megfigyelésből ritkán vonhatunk le helyes következtetéseket. Mint minden a világon, az erdőgazdaság is folytonos fejlődésnek van alávetve. Nem tudhatjuk, hogy a ma jónak tartott alapelveket nem dönti-e halomra a jövő.

A hazai erdőgazdálkodásunk tarvágsáit a fokozatos felújító üzemmod, azt pedig — mint eszményi célkitűzés — jelenben a szálaló gazdálkodás váltotta fel. A természet rendjéhez való nagyobb alkalmazkodást jelelt el, de hogy a célt legjobban közelíti-e majd meg, az elvállik. Ott, ahol az ember szabja meg a beavatkozás fokát, idejét, módját — ahol az élet kerül szembe az elmélettel, vagy pedig ha a lehetőségek (kiszállítási nehézsége, üthiány) korlátozottak — nem mindig valósul meg az eszményi cél és közben súlyos hibák állhatnak elő.

Hogy hol hibáztunk? Mit teltünk jól vagy rosszul? — a proponált nyilvántartás van hivatva a jövő számára adatokkal szolgálni. A változó gazdasági irányok későbbi helyes megítélése s mérlegelése szempontjából is kívánatosnak s életbeléptetendőnek tartom.

Schn.

Egyesületi hírek.

Lapunk októberi számát a novemberivel vontuk össze.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések *Schudich Nándor* uradalmi főerdőmérnök, egyesületi titkár Füzér, u. p. Füzérkomlós, a lapunkat érintő közlemények pedig *Onczay László* urad. erdőtanácsos Füzérkomlós, Abauj-Torna vm. címre intézendők.

Tisztújító közgyűlésünk előreláthatólag december hó első felében lesz megtartva, melyről tagtársainkat idejekorán külön is fogjuk értesíteni.

Közszóval nyugtatjuk az alábbi adományokat, lap- és tagdíjbefizetéseket: *Alberty János* 15 ezer kor., gr. *Andrássy Sándor* 40 ezer, *Barna Andor* 15 ezer, *Bartha Dezső* 100 K, *Béký Albert* 100 K, *Beniczky Elemér* 25 ezer, *Boros János* 15 ezer, *Draskovich József* 15,100, *Egri főkapitány erdőhiv.* 21,700, *Fekete Zoltán* 5000, dr. *Fekete Lajos* 25 ezer, *Fodor Sándor* 15 ezer, *Farkas Jenő* 15 ezer, *Fischl József* 9100, *Huszár Pál* 21,700, *Kálykó Endre* 6000, *Jancsó Gyula* 21 ezer, *Jóba Róbert* 15,000,

Kronberger-féle Faipar R.-T. 38,800, *Kirchnofi Ernő* 9900, *Király Lajos* 21,100, *Károlyi Lajos* 21 ezer, *Keresztessy József* 15,100, *Kutassy Béla* 40 ezer, *Kiss Zsigmond* 15,100, *Kertész István* 21 ezer, *Közgyűlési Fenyőmagpergetőgárhiv.* hd. 378 ezer, gr. *Károlyi László füzéri erdőhiv.* hd. 50,400, *Máté Ferenc* 15 ezer, *Maróthy Emil* 21 ezer, *Mihalovits Sándor* 20,400, *Magy. Általános Hitelbank fiókja Saujhely hd.* 312,850, *Nagy Zoltán* 21 ezer, *Nagy László* 5000, *Nagy József* 15 ezer, *Nemeth Béla* 16 ezer, *Onczay László* 15 ezer, *Orbán László* 21 ezer, *Palla Zoltán* 15,100, *Péczeli Mihály* 5100, *Pannonhalmi főapátság erdőgazdálkodás hd.* 396 ezer, dr. *Saad Andor* 15 ezer, *Soós Károly* 16,800, *Surjánzsky Kálmán* 5000, *Szy Dénés* 21,600, *Tornay Gyula* 9100, *Terray Gyula* 15,500, *Tomasovszky Imre* 30 ezer, *Tóth Bódog* 21 ezer, *Vághó Lajos* 15 ezer, *Vaitzik Emil* 500 K, *Wächter Gyula* 21 ezer, *Weinud Tivadar* 21 ezer, gr. *Zichy Béla urad. erdőhiv.* 40 ezer, *Zoltán János* 21,000 kor.

A M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola erdőmérnöki tanszékeinek felszerelésére indított gyűjtésünk, az időközben meg befolyt adományokkal, 10,455,102 koronával zárult, melyről szóló részletes elszámolást elnökségünk a főiskola rektorának most terjesztette be. A már előzőleg beküldött összeget a főiskola rektora az alábbi levélben ismeri el:

„1548/1924. szám.

BORSOD-GÖMÖR-HEVES VÁRMEGYÉK tekintetes Erdészeti Egyesületének

Füzérkomlós-on.

Amidőn a soprani m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola erdőmérnöki tanszékei hiányos felszereléseinek kiegészítésére adományozott 10,020,120 kor. kézhezvételét ezennel igazolom, nem mulasztva, hogy ezen nagylelkű adományért a főiskolai tanács nevében őszintén érzett, jegyzőkönyvileg is megörökített hálás köszönetem kifejezését adni.

Maradtam a tekintetes Erdészeti Egyesületnek kiváló tiszteletem nyilváníttása mellett

Sopronban, 1924. évi október hó 3-án.

A főiskola ezidőszent rektora:
Tettamanty s. k.”

CENTRÁL
MÉRLEGGYÁR R.-T.
azelőtt Mocznik Mérleggyár
BUDAPEST
VI., gróf Zichy Jenő-utca 44.
Mindenféle mérlegekben állandó nagy raktár.
Visszonteladóknaq nagy árengedelmű.
1686

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkunkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

kek fenntartása érdekében előkészítendő törvényjavaslat, a természetvédelmi ügyek ellátásának kérdése,

a földbirtokreform által érintett földek levő természeti emlékek védelme, a természetvédelem és természetkultusz érdekében kifejtendő propaganda lett részletesen megvitatva.

— A MÁV. talpaversenyfárgyalása folyó évi október hó 10-én zajlott le. Az 1.200.000 drb.-bal szemben 6 millió talpa szállítására érkezett be ajánlat, meglehetősen alacsony árak mellett. Belföldi talpát — az elmúlt évhez viszonyítva — jóval többet ajánlottak. Tekintettel a tulkináltra, hír szerint a Máv. még alacsonyabb ajánlatra akarja a szállítókat szorítani.

A felajánlott árak:

tölgy 2,7 m. hosszú talpfánál	122—136,000 K
" 2,5 " " "	98—112,000 K
" 2,2 " " "	58—71,000 K
bükk 2,7 m. hosszú talpfánál	80,000 K
" 2,5 " " "	60—72,000 K
" 2,2 " " "	45—47,000 K
^{erdei} ^{fenyő} 2,7 m. hosszú talpfánál	74—84,000 K
" 2,5 " " "	66—80,000 K
" 2,2 " " "	42—54,000 K

között mozognak.

— Az alföldi erdőtelepítés és fásítás szép haladásáról számolhatunk be. Az 1921. évben megindított állami tevékenység eddigi eredményéről leginkább az erdei facsemete mennyiség tanuskodik, amit a kormány minden év tavaszán és őszén az állami csemetekertekből kiszolgáltattott.

Ezek szerint:

az 1921. évben	1.204,000
" 1922. " "	6.773,000
" 1923. " "	8.950,000
" 1924. " "	12.258,000
vagyis összesen	29.185,000

darab csemétét adott ki az államerdészet.

A fenti mennyiséggel beültettek:

az 1922. évben	1.600
" 1923. " "	1.759
" 1924. " "	2.500

katasztrális holdat.

Ha ehhez hozzászámítjuk a folyó év őszén kiszolgáltatásra kerülő mennyiséggel beültethető 3200 k. hold területet, úgy a fásorokon és gazdasági fásításokon kívül az az alföldi új erdőtelepítés a folyó év végéig kerek 9000 k. holdra tehető.

Az állami erdei facsemetekertek készletéből az 1925. év tavaszán és őszén összesen mintegy 18.000.000 erdei facsemete lesz kiszolgáltatható, ami a beültetett területek arányának jelentékeny gyarapodását jelenti.

Nem érdektelen felemlíteni, hogy oly nagy a kereslet a cseméték iránt, hogy az államerdészet ezideig a szükségletet kielégíteni alig volt képes.

Előreláthatólag a jövő évben már oly mennyiségben fog csemete rendelkezésre állani, hogy minden igény kielégíthető legyen.

— Az Országos Vadászati Tanács szabályzatát a kormányzó ur Öfömlétsége jóváhagyta. A tagok kinevezése még nem

történt meg. Reméljük, hogy az erdőmérnöki kar, gyakorlatilag s elméletileg képzett s elismert vadászai is bekerülnek a tanácsba!

— **Új növényhatározó.** Régóta nélkülözött hasznos könyv hagyta el a sajtót dr. Jávorka Sándor Magyar Flóra Magyarország virágos és édesény virágatlan növényeinek meghatározó kézi könyvének a kiadásával.

A szerző művében kb. 4000 fajnak és ugyanannyi alnak leírásával első, teljes összefoglalását adja Magyarország flórájának és a kulcsok segítségével az összes fajoknak biztos meghatározását teszi lehetővé.

A mű IV. részének a növényképeknek a kiadása csak az esetben jelenik meg, ha elegendő példányszámban történik meg a rendelés.

A mű a „Studium” kiadásában jelent meg.

Lignose a világ legjobb füst-nélküli

padász tölténye

Zöld színű	... .. fogolyra
Piros " "	... .. nyúlra
Kék " "	... .. kacsa és fácánra
Sárga " "	... .. téli vadászatra
	12, 16, és 20 kaliberben
	darabja 3500 korona.

Vásárlási engedély szükséges.

LIGNOSE-gyártmányok képviselete

SKABA és PLÖKL

Budapest, VI. ker., Vilmos császár-ut. 33. sz.

Fegyver és sportlőr. raktár. 1689

**Mitől olyan zamatos a kávéja, Édesem?
Egyszerű, mert UHU-kávéval van főzve.**

Zemplénnvármegyei Keresztény Sajtóvállalat Sajtóhely könyvnyomdája | könyvesboltja

minden az erdő- és mezőgazdaságokban, ipari és kereskedelmi vállalatoknál használt nyomtatványt ízelés kivételben, juttatós áron készít.

Vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen intézzük el.

(Kazinczy-utca II.) raktáron tart szépföldalmi újdonságokat, tudományos és szakkönyveket, keresztény imakönyveket, papír, író- és rajzszerkeket.

Keresünk megvételre

garantált jó minőségű 60 q. kocsanytalan,
30 q. kocsanys és 20 q.

csermakkot

lehetőleg zsákokban f. évi október-november havi szállítással. Ajánlatokat kér Coburg hercegi Erdőhivatal Pusztaavacs, Pest megye.

